

Lukács Zoltán

FAÁPOLÁSI SZAKKIFEJEZÉSEK

Lukács Zoltán Faápolási szakkifejezések

a**abiotikus indukció**

Élletlen tényezők hatására szerzett ellenállóképesség.

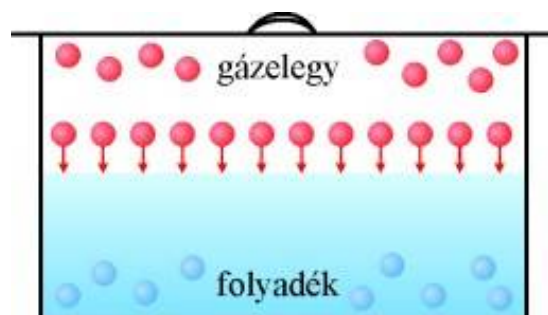
Abiotikus jelentése élettelen. Az indukció latinból képzett szó. A latin szó alakja *inductio*, melynek jelentése vonzás, bevitel, bevezetés. Ez a szó is két részből áll, *in* előtag jelentése be, a *duco* jelentése vezet.

abroncs

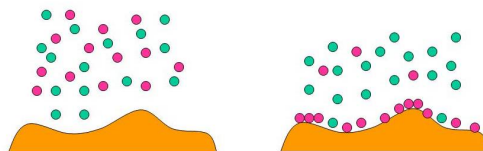
Fa megerősítésénél rögzítési pontokban régebb használt, laposvasból készült fém karika, mely az ágakat veszi körbe.

abszorpció

Elnyelődés. Gázok folyadékban való oldódása.

adszorpció

Jelentése megkötődés, felszívódás. A természettudományban a gázok szilárd felszínen való megkötődését jelenti.

adventív

Szó eredete latin, jelentése járulékos, mellékes, hozzáadott.

adventív rügy

Jelentése járulékos rügy. Teljesen zagyva kifejezés latin jelzővel, magyar főnévvel.

Az advent Jézus születésének ünnepére való készülődés. Az advent jelentése eljövetele, az adventív pedig a jövevény.

aerotrop gyökérzet

Levegőre igyekvő gyökérzet.

akusztikus tomográf

Műszer, mely hang segédelmével készít keresztmetszeti képet.

Az akusztikus jelentése napjainkban közismert, hangzást jelent, a tomográfia jelentése pedig rétegfelvétel, tehát a tomográf rétegfelvételt készítő készülék, rétegfelvevő.

A favizsgálat legfontosabb magyar műszere, a Dívós Ferenc által fejlesztett FAKOPP, akusztikus tomográf.

Törzs rendellenesség fűcsoport, törzs rendellenes növekedése rendellenesség csoport egyik rendellenessége. A fa törzse alatt nem fér el a forgalom.

aktív

Jelentése élénk, él.

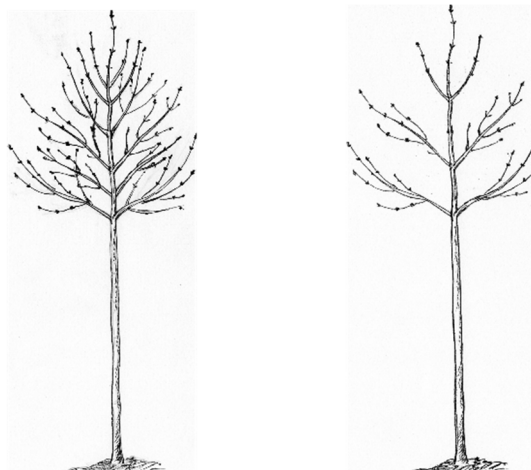
aktív fa

Szifács. Közvetlen az osztódógyűrűnél (kambiumnál) lévő, azzal kapcsolatba álló faszövet, melynek feladata a víz és a vízben oldott sók szállítása, és a tartalék tápanyagok raktározása. A farész élő része. Szó szerinti magyarítása: élő fa.

alakító metszés

A díszfák metszésének egyik típusa. A fiatal fa, általában az ültetést követő 3-5 évben történő metszése, célja a korona alakjának megformálása.

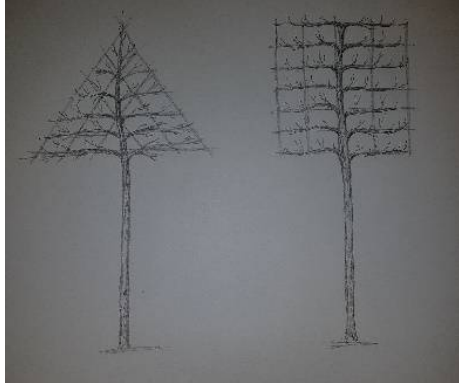

alacsony törzs

alakfa

Metszéssel a természetes koronaformától eltérő alakúra formázott fa.

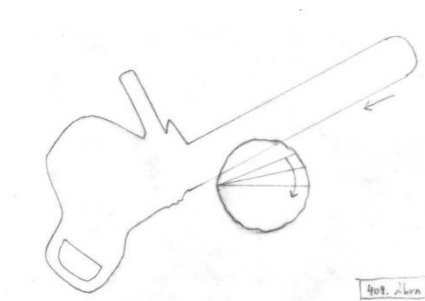

alapél

Motorfűrész szakkifejezés. Az alapirányban tartott motoros fűrész vezetőláncának alsó éle.

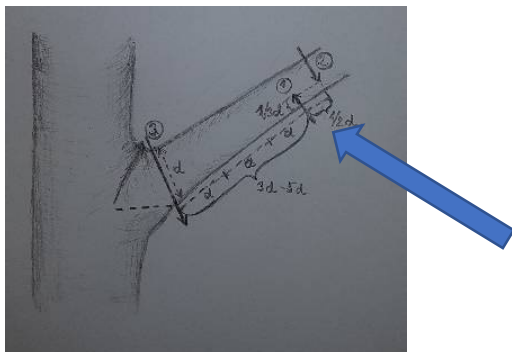
alapéli vágás

Motorfűrész szakkifejezés. A motoros láncfűrész vágószerkezetének alsó részével történő vágás.

alávágás

Motorfűrész, faápoló szakkifejezés. Fűrészeléskor a nyomott oldal bevágása. A vastag ág levágásának háromvágás szabályának első vágása. Alulról felfelé történik, az ágalaptól mért ágvastagság három-ötzörös távolságában, az átmérő egyharmadáig.

algin

Szervesanyag tartalmú kőzet, mely alkalmas tápanyagutánpótlásra.

alpinista

Kötéltechnikát használó mászó sportoló.

alumínium

Timany a Czuczur-Fogarasi szótárban.

alvórügy

Olyan rügyek, melyek hosszú évekig nem fejlődnek ki, addig alszanak, míg el nem érkezik az idejük. Ez pedig akkor jön el mikor a rendes rügyek valami oknál fogva nincsenek, vagy nincsenek elegendően. Idegen szóval proventitia.

apríték

A fa aprítékolása, ledarálása során keletkezett anyag.
Darélék.

aprítékolás

Fa hulladék vagy nyesedék felaprítása aprítékoló géppel.

aprítékoló gép

Fa felaprítására szolgáló gép.

apró élőlény

Mikroorganizmus.

A mikro kicsit jelnet, az organizmus pedig élőlényt.

arborétum

Fás gyűjtemény, pontosabban élő fák gyűjteménye.

arborista

Kötéltechnikával dolgozó faápoló.

arborista felszerelés

A faápolás kötéltechnikájához használt felszerelés, mely a faápolót biztosítja a leesés ellen.

asszimiláta

Táplálék. A levelekben a vízben oldott sókból kialakított szerves anyag, melyek a sejtek közvetlen tápláléka. Az asszimilál idegen szó jelentése az átalakulásnak az a formája, mikor hasonlóvá válik valami.

atom

Alapalkotó.

axenia

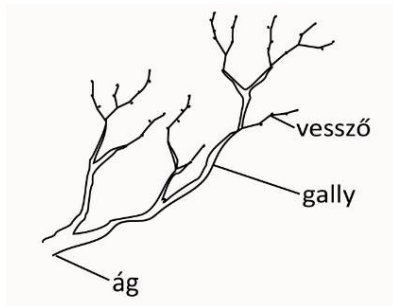
Passzív rezisztencia, a növény olyan ellenállóképesége, mely már a fertőzéstől függetlenül létezik.

á

ág

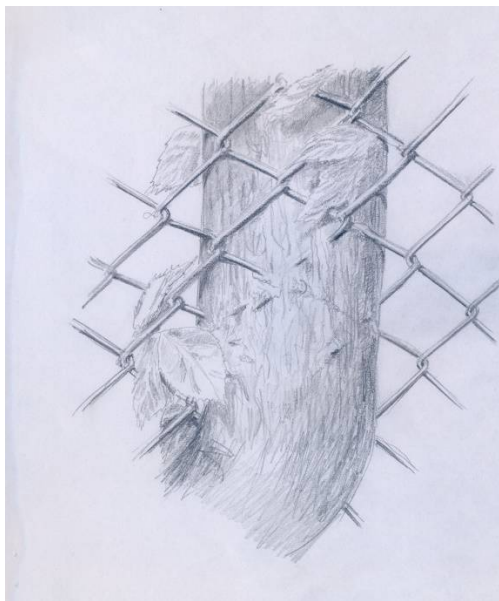
A kertészek szerint a korona háromévesnél idősebb, vastag, fásodott része.

A botanika nyelvén ramus.

ágba nőtt idegen testek

Korona rendellenesség, rendellenes koronaszerkezet rendellenesség csoport, az ág idegen testet kebelez be.

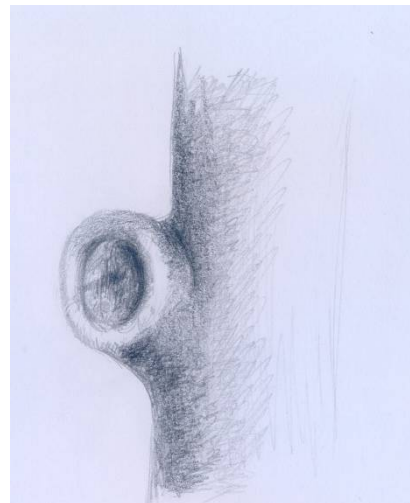
ágcsonk

Törzs rendellenesség főcsoport, törzs egyéb rendellenességei csoport egyik rendellenessége. A törzsön rég leszáradt vagy levágott ág csonkja található.

ágcsonkos metszlap

Korona rendellenesség főcsoport, rendellenes metszés okozta sérülések rendellenességcsoport egyik eleme. A fa törzsén a metszés helyén ágcsonk maradt.

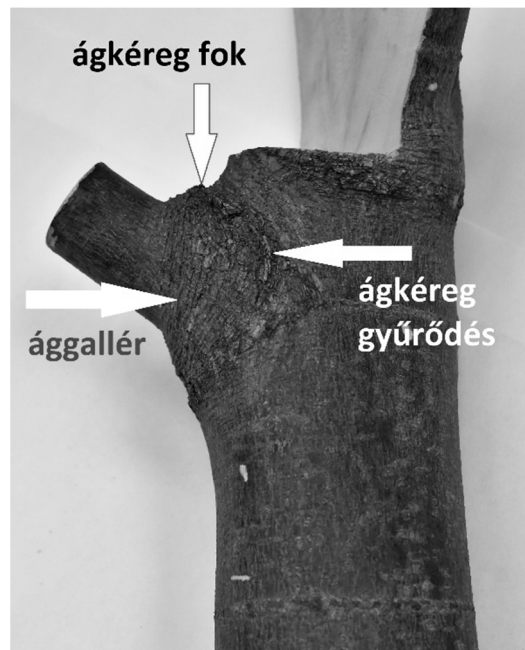

ágemelet

Fa koronájában az egymás felett elhelyezkedő ágörvek egyikét hívjuk ágemeletnek.

Az ág alapjának gyűrűszerű szövettorlódása a törzs és az ág találkozásánál, az ágalapnál. A német faápolás szó szerinti fordításban bűcsűgallérnak is hívja.

ágemeletes korona

Az ágemeletesen helyezkednek el. Tipikusan ilyen koronája van a fenyőnek.

ággűrű

A törzsön található, 5-10 centiméter átmérőjű, a természetesétől eltérő kéregrajzolat. Más néven ághely.

ágfej

Kopaszfejre metszésnél az ág végén kialakult képződmény, melyet minden évben lekopasztanak, és ebből nőnek ki a hajtások. Más néven kopaszfej.

ággallér

ághely

áledény

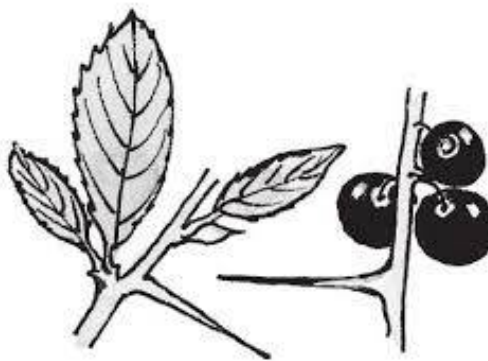
ághely

A törzsön található, 5-10 centiméter átmérőjű, a természetestől eltérő kéregrajzolat. Más néven ágyűrű

ágtövis (spina)

Tűhegybe végződő szár. A kökénynél egyszerű, nem elágazó, a lepényfánál elágazó. Idegen szóval spina. Tehát azok a növények, melyeknek tudományos nevében a spina van, tövisesek, mint például a kökény tudományos nevében, a Prunus spinosa-ban.

ágvágó olló

A kertészek vastagabb ágak levágására szolgáló hosszúnyelű ollója.

ággéreggyűrődés

Ág és törzs találkozásánál lévő ferdén álló, egyenesvonalú kéreggyűrődés. Alatta található a törzs és az ág edénnyalábjaik elválása. Fa ápolásakor ezt a területet nem szabad megsérteni.

Ábrája az ággallérnál.

ággéreg fok

Az ággéreggyűrődés legmagasabb pontja.

Ábrája az ággallérnál.

ágra szorult abroncs

Korona rendellenesség főcsoport, rendellenes koronaszerkezet rendellenességcsoport egyike. Az ágon abroncs található, melyet az ágra szorult.

ágtisztulás

Az árnyékban maradt ágak leszáradása. A korona tisztulás fejezi ki pontosabban a folyamatot, mert nem csak ágak, de vesszők és gallyakat is száradnak le az árnyékban. Tehát más néven koronatisztulás.

áledény

Nem élő sejtekből felépülő, a kétszikű fákra jellemző, a tápanyag szállítására szolgáló edény. Idegen szóval trachea.

álgeszt

Az élő és holtfa rendellenes elszíneződése, mely általában ez évgyűrűhatárokat nem követi.

állékonyág

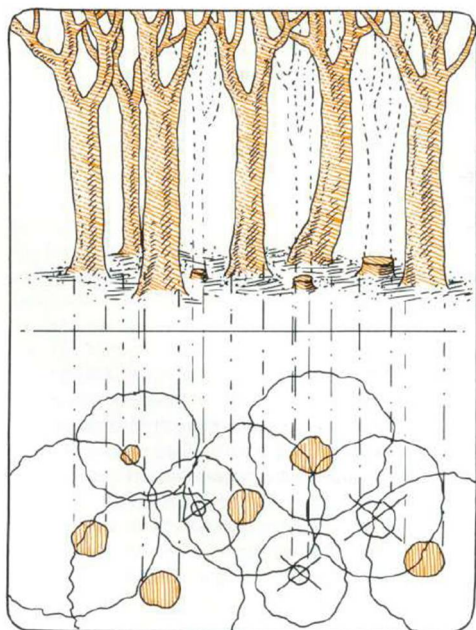
A fának az a tulajdonsága, hogy biztosan áll a lábán. Éppen a biztonság vizsgálata miatt vált fontossá ez a tulajdonság.

állékony fa

Az a fa mely nagy valószínűséggel nem dől, vagy nem törik ki.

állomány ritkítás

A sűrűre ültetett faállomány egyes egyedeinek kivágása a megmaradó faállomány érdekében.

állandó terhelés

Más néven statikus terhelés. A kötélre ható állandó terhelés. Ellentétje a dinamikus terhelés, mikor a kötélre ható terhelés változó.

állvány

Fém, régen fa szerkezet, mellyen felmászva a magasban lévő munkaállomásokat el lehet érni.

álltengelyes elágazás

A fa és más növények hajtásrendszerének egyik elágazási módjai. A fő hajtás, a vezérvessző nem a csúcsrügyből, hanem az oldalrügyből fejlődik tovább. Így ágazik el a juhar, bükk, szilfa, hárs, fűzfa. Idegen szóval sympodiális elágazás.

ápoló gallyazás

A metszés egyik módja. A fák száraz, beteg, rossz állású ágainak levágása. Más néven ápoló metszés.

ápoló metszés

Pontosabb megnevezése ennek a metszési módnak az ápoló gallyazás.

árbóc jelenség

A fa állékonyságát veszélyeztető jelenség, mikor egy fa magasabb a környezeténél.

árnyékoló korona

Az árnyékoló koronánál a levéltömeg a külső koronaszakaszokban, a koronaköpenyen összpontosul, a korona belső részeit leárnyékolja.

árnyékoló növényzet

Korona rendellenesség főcsoport, zavaró növényzet rendellenesség csoport egyik rendellenessége. A vizsgált fát a környező növényzet árnyékolja.

átáramlás

baktérium nyálka

Folyadék egyik közegből másikba való átjutása. Idegen szóval diffúzió.

átellenes levélállás

Az elágazási csomón két levél egymással szemben helyezkedik el. Idegen szóval folia opposita.

átfűzés

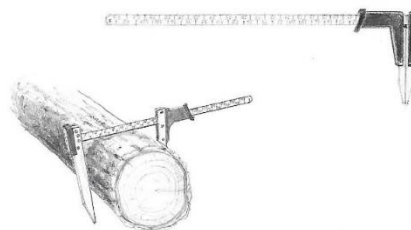
A favédelmi terület és a statikai védőzóna között ásott árokban a közművezetékek fektetési módja. A vezeték a kiásott árokba, a fa 2 centiméternél vastagabb gyökerei alá csúsztatása.

áthidaló oltás

A hiányzó háncsrész helyén a táplálék szállítás kapcsolatának megteremtése oltóvesszőkkel.

átlaló

A fa törzsátmérőjére használt eszköz, mérőrúd, melynek egyik végén rögzített, másik végén mozgatható szár található.

beteges fa

b

baktérium nyálka

Törzs rendellenesség főcsoport, törzsön folyadék rendellenességcsoport egyik rendellenessége, mikor a törzsön bűdös folyadék jelenik meg.

barna korhadás

A korhadás egyik típusa, amelynél csak hemicellulóz és a cellulóz épül le, mikor az elhalt farész kocka formára szétnyílik, és törékennyé válik. Száraz, porladó és barna színű.

befordult levél

Korona rendellenesség főcsoport, lomb rendellenességei rendellenességcsoport egyik tagja. A fa levele fonákját fordítja a nap felé.

begyógyult seb

Törzs rendellenesség főcsoport, kéregsérülések rendellenességcsoport egyik tagja. A fa törzsén begyógyult seb helye látható.

beható vizsgálat

A favizsgálat második lépése, mikor a fák szemmel látható rendellenességeit egyszerűbb eszközökkel vizsgáljuk, és a törés vagy dőlés veszélyét egyszerű számításokkal ellenőrizzük.

behatólási ellenállás mérése

Műszeres favizsgálati módszer, a fának a fűrőra gyakorolt ellenállását méri. Ilyen műszer a rezisztográf.

beiszapolás

Faültetésnél a talaj bő vízzel való elárasztása.

beleesés

Kötéltechnikában használt fogalom, az a jelenség mikor a mászó a biztosító kötelébe zuhan. Más néven belezuhanás.

belezuhanás

Beleesés másik elnevezése.

belső gyökér

Járulékos gyökér, mely a gyökérnyakon, üregekben, odúkban alakul ki.

beteges fa

Az általános egészségi állapot jellemzésére használt fogalom. Osztályzata 3.

Betegnek mondjuk a fát, ha jelentős, de gyógyítható mechanikai sérülése van. Valamely főgyökér sérülése már betegességet jelent, de a gyökérnyak még a beteges fán sem lehet sérült. A törzsön lehetnek nagyobb

odvasodások is, melyek azonban törésveszélyt nem jelentenek. A koronaalpnak sértetlennek kell lenni. A koronában lehet sok száraz ág. Az állapotot gyengébb hajtásnövekedés teszi jól felismerhetővé.

A beteges fa tartósan rossz környezeti tényezők közt szenved. Ilyen lehet a hosszan tartó vízhiány, tápanyaghiány, tömörödött talaj. A lényeg, hogy ezeken a tartósan rossz környezeti tényezőkön könnyen lehet változtatni.

A beteges fát károsítók, kártevők támadják, általában ezek a fertőzések a rossz egészségi állapotot következményei. A beteges fára jellemző a korai lombhullás, virágok-, termés eldobása.

A beteges fa gondos ápolással jó állapotba hozható. A beteges fa a faápolás igazi alanya.

betegség

Kórokozók vagy kártevők okozzák. A növényvédelem szakma foglalkozik vele. Nem keverendő össze a rendellenességekkel, mely a faápolás fogalma.

betegnek ellenálló forma

Idegen szavakkal morfológiai rezisztencia. A morfológia az alak, vagy alkat, a rezisztencia az ellenállás. A gazdanövény olyan alaki tulajdonsága mely nem engedi a növény megbetegíteni.

beülő

biológiai növényvédelem

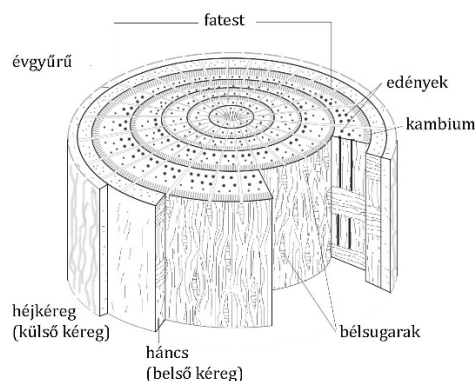
Kötéltechnikában használt eszköz, ami a testheveder azon része, mely a derekat veszi körbe. Párja a mellbekötő, mely a felső testet rögzíti.

bélsugár

A fás szár sugár irányú szállító pályái, melyek mind a farészbe, mind a háncsrészbe belenyúlnak.

Megkülönböztetjük a bélszövetből kiinduló elsődleges bélsugarat, és a bélszövettel nem összefüggő másodlagos bélsugarat.

bio

A görög az életet bios-nak mondja. Innen vette át a természettudomány és a bio előtagot az élő dolgokra használja. Tehát könnyen lehet magyarítani ezeket a szavakat, ha az élő előtagra cseréljük a bio-t.

biológia

Az élet tudománya.

A görög bios, életet jelentő szó és a szintén görög logos, tudományt jelentő szó összetétele.

büzeny

biológiai növényvédelem

A hasznos és dísnövények növények megvédése a kártevőkkel és kórokozókval szemben a környezeti tényezők javításával, és a károsítók természetes ellenségeinek segédelmével.

biológiai védekezés

A károsítók természetes ellenségeit felhasználó védekezés.

biotikus indukció

Kórokozók hatására szerzett ellenállóképesség.

biztonsági távolság

A munkásvédelemben használt kifejezés, mely a munkavégzés helye és a biztonságos tartózkodás helye közötti távolság.

biztosítási lánc

A fára mászás kötéltechnikájának fogalma. A kötéltechnikát használó faápoló minden olyan tárgya, eszköze, mely a leesést megakadályozza, tehát biztosítja a leesés ellen. Fontosabb részei a biztosító kötél, a testheveder, a mászó-ereszkedő gép, a láncba épített gyorskapcsok.

biztosítási pont

A kötéltechnikában használt kifejezés, mely az a pontot jelöli, melyhez a kötéllal biztosított arborista ki van kötve. Elterjedt nevén stand.

biztosítási rendszer

Idegen szóval a fa statikai megerősítése. A fa dőlésének, törésének, ágtörésének megakadályozása. Rögzítési pontból, kötélből és kötőelemből álló rögzítési rendszer.

biztosító gallyazás

A gallyazás egyik módja. A korona nagyobb részének levágása a fa és a közlekedés biztonsága miatt.

biztosító kötél

A személyi biztosítás részét képező kötél, ellentétben a teher kötéllal.

boszorkányseprű

Korona rendellenesség, rendellenes hajtások rendellenesség csoport, szorosan egymás mellett álló rövidhajtások.

bőrképző osztódó szövet

Dermatogén.

bőrszövet

Epidermisz.

búcsúgallér

Más néven ággallér. Az ág alapjának gyűrűszerű szövettorlódása a törzs és az ág találkozásánál, az ágalapnál.

bróm

Büzeny.

burkolattal fedett talaj

A fa gyökérterületén lezárt talaj.

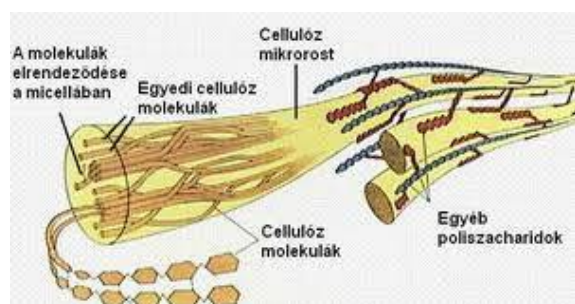
büzeny

Bróm.

C

cellulóz

Szénhidrát, szerves vegyület, mely a növények vázanyaga. A legnagyobb mennyiségben keletkező szerves vegyület. Rendkívül ellenálló, vízben, lúgban, híg savakban nem oldódik.

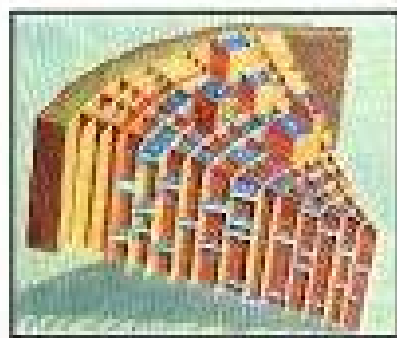
citoplazma

Magyarítva sejtbeli. A sejtállomány sejttagon kívüli része.

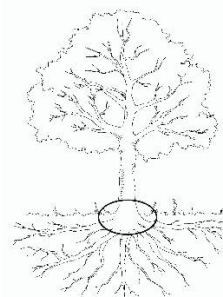
CODIT

COMPARTIMENTALIZATIO OF DECAY IN TREES, magyarul fák elrekesztéses védelme a korhadás ellen. Aki a divatos mozaik szavakat kedveli, annak itt a FEVKE.

A német és más nyelvű szakirodalom is átvette Alex Shigo, USA faélet kutató kifejezését, melyet az 1970-es években írt le. A lényege, hogy a fák a sérült részeit elrekeszti az egészséges testrészektől, így a fertőzést nem engedik tovább.

collum radiceis

Gyökérszár. A fa gyökerének és a törzsének találkozási pontja. Faápolás szempontjából nagyon fontos része a fának. Itt ágaznak el a szállítócsövek. A gyökérszár sérülései nehezen gyógyíthatók.

critical wind speed

Rövidítve CWS. Kritikus szélsőségség.

CWS

A critical wind speed rövidítése. Kritikus szélsőségség.

CS**csavart törzs**

Törzs rendellenesség, a törzs rendellenes növekedése rendellenességcsoportba sorolt rendellenesség. A törzs csavarodott, általában az óramutató járásával ellenkező irányba.

csólétra

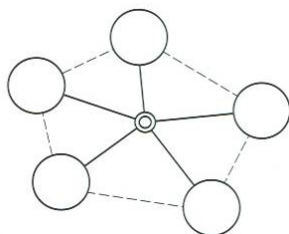
Magszedő létra az erdészeknél. Egy hosszú cső, melynek két oldalára vannak rögzítve a létrafokok.

cseleny

Mangán.

csillagkötés

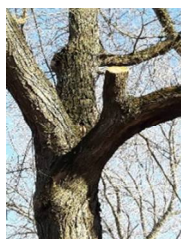
A korona megerősítésére használt kötélrendszer. Az egyforma erős vágásokat egy középső karikába köti össze.

csupasz gyökérzet

A fa gyökérzete, az általa körbe szótt földtömeg nélkül. Akkor mondjuk a gyökérzetet csupasznak, ha lekerül a föld róla.

csonkolás

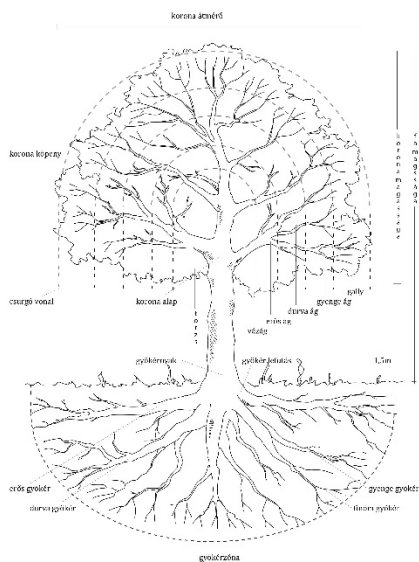
A faápolásban nem használt eljárás, ág szakszerűtlen elvágása, mely a fa károsításával jár. Jellemző a nagyon erős mértékű visszavágás és a szívóág hiánya.

csurgóterület

A fa és környezetének egyik alapfogalma. A talajfelszín azon része mely a korona alatt helyezkedik el. Területről van szó, tehát ha mértékegysége a négyzetméter.

csurgóvonal

A talajra rajzolt vonal, mely a korona szélének függőleges vetülete. Ebbe, az általában kör alakú vonalba csurog le a fa lomjáról az esővíz. Vonal, tehát mértékegysége a méter.

csúszó csomó

Pruszik csomó. Osztrák hegemászóról elnevezett csomó, mely terhelés nélkül a kötélen csúszik, terhelés alatt megszorul. Az arboristák egyik leggyakrabban használt csomója.

csúcsrügy

A vessző végén elhelyezkedő rügy.

csúcscsáradás

Az ágvégek elszáradása nem megfelelő vízellátás, vagy gyökértevékenység, vagy talajhibák miatt.

d

dajka állomány

Olyan faállomány, melyet az értékes fák védelmére ültetnek és az értékes fák megerősödésekor kivág-
nak. Feladata az értékes állomány felnevelése, daj-
kálása.

dajka fa

Átoltásnál a kezelt fa tövébe ültetett csemete, mely-
nek csúcsát a sérült rész fölé oltjuk.

damilos szegélynyíró

Motoros kertészeti kéziszerszám, melynek a föld fel-
színez közel tartott, nagy fordulaton forgó fején a
vágószerszám erős damil. Elterjedt nevén gitár.

darabolás

Kivágott, legallyazott törzs feldarabolása, legtöbbször meghatározott hosszúságra.

daru

Teher emelésére szolgáló gép.

dendrológiai érték

A fa zöldgazdálkodásban való hasznosságát jelző ér-
ték. Különböző elvek szerint az értékelés lehet el-
térő. A magyar faápoló szakma Dr. Schmidt Gábor
által kialakított értékeket fogadja el. Három kategó-
riát használnak: értékes = 3; közepesen értékes = 2,
kevésbé értékes = 1.

dendrológiai-érték szorzó

Faértékelésben használt szám, melynek értéke 1-0.5
között van, értéke a vizsgált fa fajtától függ. Értékét
dr. Schmidt Gábor által készített táblázatból lehet ki-
olvasni.

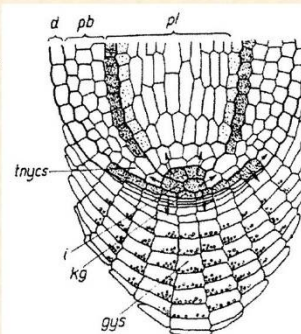
dermatogén

Bőrképző osztódószövet a gyökércsúcsnál.

Osztódó szövetek (merisztémák)

- 3. Elsődleges merisztéma

- **Gyökérben:**
- dermatogén – rhizodermisz
=epibléma
- peribléma - els. kéreg
- pleróma - közp. henger
- kaliptrogén - gyökérsüveg

Bolgár, 1999

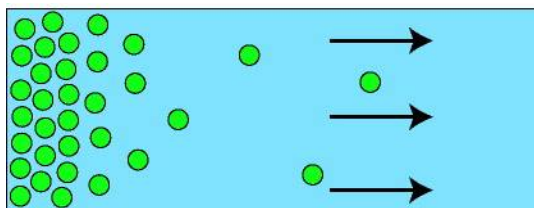

diagnosztika

Favizsgálat. A vizsgálat célja a fa állékonysága, a fa állapotának, betegségeinek rendellenességeinek meghatározása.

diffúzió

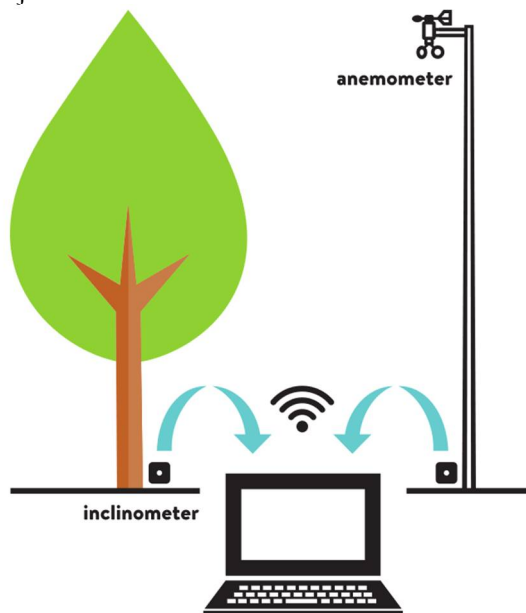
Molekulák vagy töltéssel rendelkező anyagi részecskék átáramlása egyik folyadékból a másikba. Magyarul átáramlás.

dinamikus

Mozgásban lévő, mozgó.

dinamikus gyökérvizsgálat

A fa dőlés veszélyének műszeres vizsgálata, fa dőlésének mérése szélben. A FAKOPP Bt., a műszer gyártója műszerét DynaRoot Testing Systemnek hívja.

dinamikus kötél

Változó terhelésre, idegen szóval dinamikus terhelésre gyártott kötél.

dinamikus terhelés

Magyarul változó terhelés. A kötéltre állandóan változó terhelés hat. Ellentétje a statikus terhelés, mely nem változó, tehát állandó tömeg hatására jön létre.

diszpozíció

Növény betegségekre való fogékonysága.

dobókötél

Arborista felszerelés. A mászókötélt feljuttatására szolgáló könnyű, vékony kötél. A végére kötött dobózsák segítségével az arborista először ezt a kötelet dobja fel a fára, majd ezzel a kötéllal húzza fel a mászó kötelet.

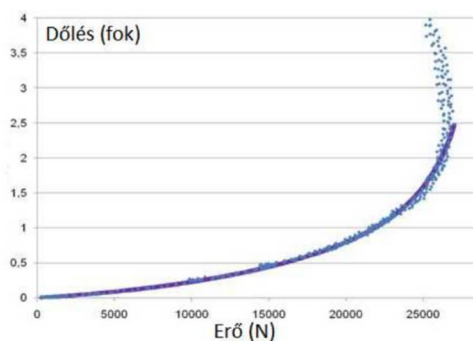
dobózsák

Arborista felszerelés. A vékony dobókötél feldobására, fellövésére használt nehezek. Zsákcskába varrott ólomgolyók.

dőlési görbe

Húzóvizsgálat során nyert adatok grafikonon való ábrázolása során rajzolt görbe, ahol a vízszintes tengelyen a kidőlést okozó erőt, a függőleges tengelyen a fa függőlegestől való eltérését ábrázoljuk.

dőlés megelőzés

A fa megfelelő lehorgonyozása a földhöz a dőlés megakadályozása miatt.

dőlésveszély

Annak a veszélye, hogy a fa gyökerestől kidől.

dőlésvizsgálat

Annak vizsgálata, hogy kidől-e fa gyökerestől.

dönthető fa

Az olyan kivágandó fa, mely töben elvágható és a környezet veszélyeztetése nélkül eldönthető.

döntés

Fakivágásnál a fa tőtől elválasztása és eldöntése.

döntés irányítás

Fakivágásnál a döntés irányának meghatározása, még ellentéts húzásirányú fáknál is.

dörzsölt ág

Korona rendellenesség főcsoport, rendellenes ágak rendellenességcsoport egyike. Az ág kérge, vagy kérge és hancsa ledörzsölődött.

dudor

A törzs rendellenességeinek főcsoportjában a törzs rendellenes növekedésének csoportjába sorolt rendellenesség. Törzsen látható kinövés, mely a szabályos henger alaktól eltér, kéregmintázata a rendessel megegyező.

dugóhúzó gyökér

Dugóhúzó szerűn csavarodó gyökér. Általában a fa-iskolában a termesztő edényben keltetésénél tovább nevelt fa gyökere, mely a konténer aljára elért és nem tudott tovább máshogyan tovább nőni.

dugvány

Szaporításra használt növényi rész.

durva ág

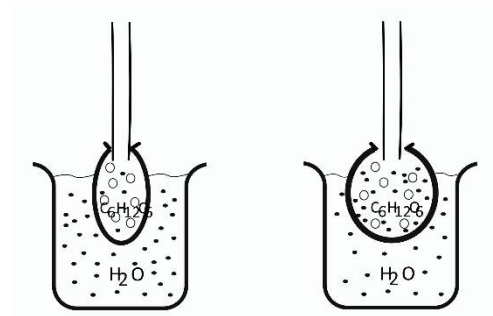
A német faápolók által használt fogalom szerint: 5-10 cm keresztmetszetű ág.

durva gyökér

A német faápolásban 2-5 cm átmérőjű gyökér. Különösen a víz és tápanyagszállításban vesznek részt, de tartalékolnak tápanyagot és rögzítik a fát is.

duzzadás

Ozmózis.

e

EBSZ

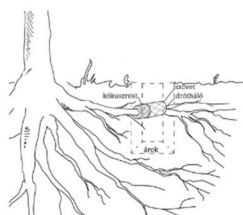
Erdészeti biztonsági szabályzat.

egyedfejlődés

Egy egyed, esetünkben fa fejlődésének menete. A fa élete a megtermékenyüléstől a halig. Idegen szóval ontogenezis.

egyedi gyökérvédelem

A 2 cm átmérőnél vastagabb gyökerek védelmére alkalmazott technológia, mely megvédi azokat a mechanikai sérülésektől.

egyedül álló

Szoliter.

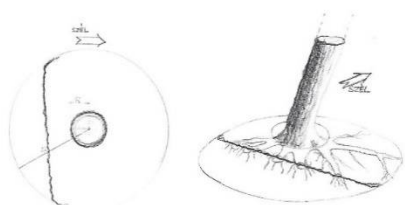
egyedül álló fa

Szoliter fa, olyan díszfa, mely nem sorban vagy csoportban áll. Tehát szépségét több oldalról szemügyre vehetjük.

egyenes vonalú talajrepedés a sugárra merőleges irányban

Gyökérzet rendellenesség fűcsoport, talaj repedés csoportjába tartozó rendellenesség.

Több főgyökér sérülésére utal, árokásás miatt.

ektomikoriza

egyensúlyt tartó metszés

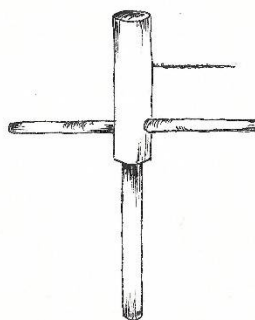
A gyökér és a korona egyensúlyát megtartó metszés.

egyöntetűségi érték

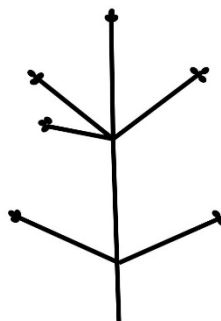
A fásorértékelésnél javasolt szorzó, melynek értéke attól függ, hogy mennyire egységes a fásor.

egyszerű karóverő

Csőből és két kapaszkodóból karó verésére készült kéziszerszám.

egytengelyes elágazás

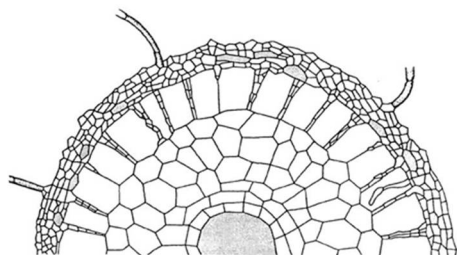
A fa és más növény hajtásrendszerének egyik elágazási módjai. A törzs a központi tengely meghosszabbítása. Minden mellékajtás a fő hajtásnak van alárendelve. Több mellékág egy örvet képez. Ez a forma a túlevelűekre jellemző, statikai és faápolási szempontból egyaránt kedvező. Idegen szóval monopodialis elágazás.

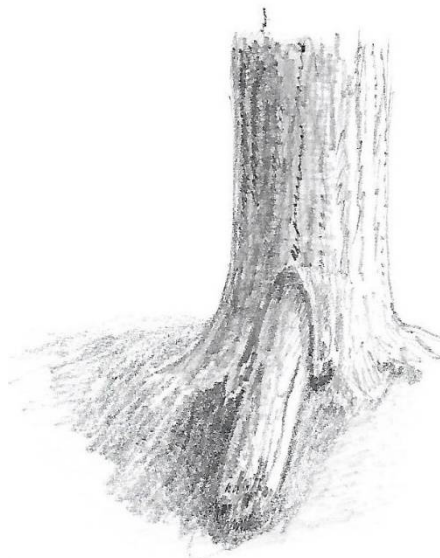
ellensúlyozás

ektomikoriza

A finomgyökéren lévő, növekedést segítő gomba. Más néven külső gyökérgomba.

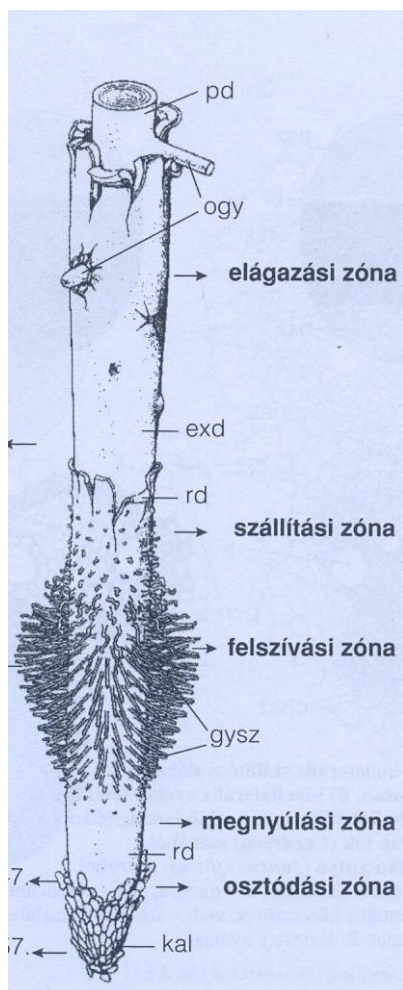

Gyökér rendellenesség, gyökérzet egyéb rendellenességei csoport egyik rendellenessége. A gyökér, vagy annak egy része elhal.

elágazási öv

A gyökér azon része, ahol elágazik.

elicitor

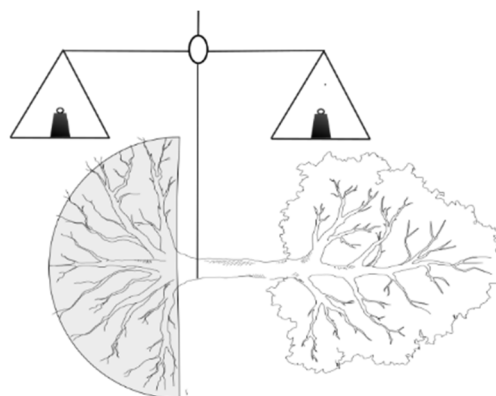
Idegen jelmolekula. Fertőzésnél a kórokozótól származó idegen jelmolekula.

ellenálló képesség

Idegen szóval rezisztencia. A megbetegített növény azon tulajdonsága, hogy képes visszaszorítani a megbetegítő szervezeteket

ellensúlyozás

A gyökér egyik rögzítési módja, a másik a lehorgonyzás. A földlabda tart egyensúlyt a fa föld feletti részével.

elágazási típus

A fa és más növények hajtásrendszerének elágazási módjai. Lehet egytengelyes, áltengelyes és többtengelyes.

elhalt gyökér

ellensúlyozó fa

emelőkosár

ellensúlyozó fa

Idegenül kompenzációs fa. A farésznek az a tulajdonsága, hogy terhelés hatására erősödik, a fa rész vastagodásával, gerenda szerű vastagodásával ellensúlyozza a rendesnél nagyobb terhelést.

előkarózás

Faültetésnél karó kihelyezése, leverése ültetést megelőzően.

elsődleges bőrszövet

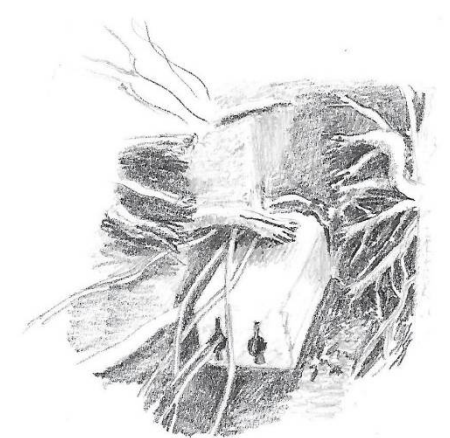
Az osztódószövet által képzett bőrszövet.

elsődleges kéreg

Az osztódó szövet által képzett háncszövet.

elszakított gyökér

Gyökér rendellenesség, gyökérsérülések csoport. A gyökéret elszakították.

elszigetelés

A fa természetes védekezési mechanizmusa, mely úgy működik, hogy a sérült faszövetet az ép faszövettől elszigeteli. Ez a CODIT.

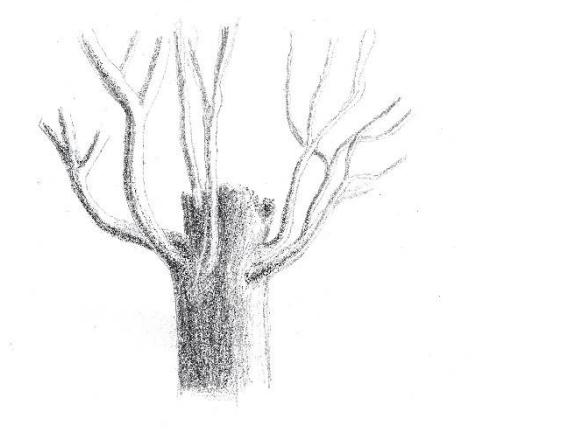
elvágtott gyökér

Gyökér rendellenesség, gyökérsérülések csoport rendellenessége. A gyökéret elvágták.

elvesztett sudár

Korona rendellenesség, koronaforma hibái rendellenesség csoport egyik rendellenessége. A korona központi tengelye hiányzik

ember okozta rendellenességek

Kedvezőtlen környezet rendellenesség, egyik rendellenesség csoportja. Olyan rendellenességek, melyeket az ember okoz a fának.

emelőkosár

A magasban lévő munkaállomások megközelítésére szolgáló gép, melynek kosarát, amiben a dolgozó vagy dolgozók tartózkodnak, magasba emeli.

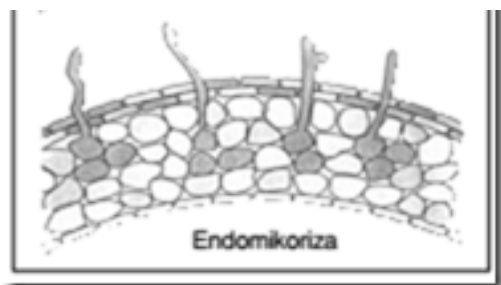
emelőkosaras kocsi

Kosarat magasba emelő kocsi.

endomikoriza

A finomgyökérben lévő, növekedést segítő gomba. Más néven belső gyökérgomba.

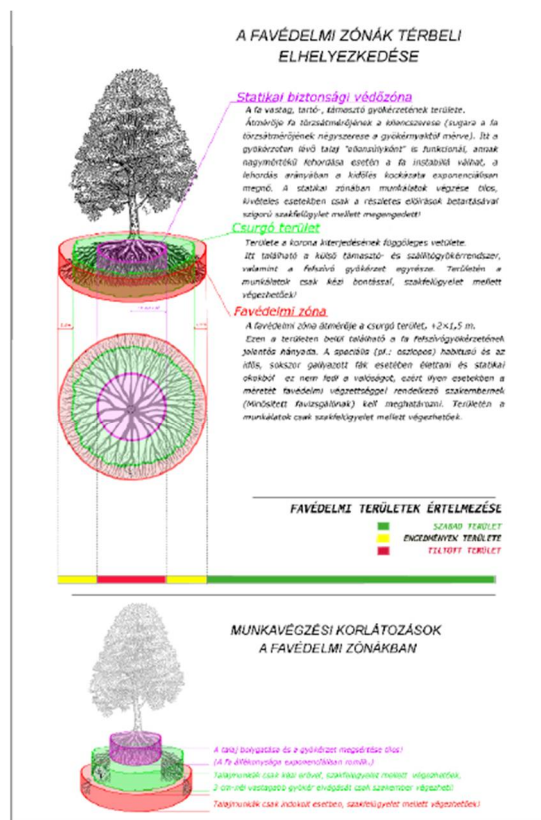
endoszkóp

Belátcső.

engedmények területe

Favédelmi terület. Az építési területen álló fa favédelmi területén (A fa koronaalatti föld felszíne, mely általános esetben a csurgóvonalat másfélméterrel meghaladó kör. Oszlopos koronájú fák favédelmi területe a csurgó vonalnál 6,5 méterrel nagyobb.) belül és a statikai védőterületen (A fa alatti, kör alakú terület melynek középpontja a fa közepe, sugara pedig a törzs egy méteren mért átmérőjének a négyszerese.) kívül fekvő terület. Más néven sárga terület.

enzim

Szerves vegyület, mely az életfolyamatok szabályzására szolgál. Szabályzó fehérje.

epidermisz

Bőrszövet.

erdészeti biztonsági

EBSZ

ereszkedő gép

A kötéltechnikában a lefelé ereszkedéshez használatos eszköz.

erős ág

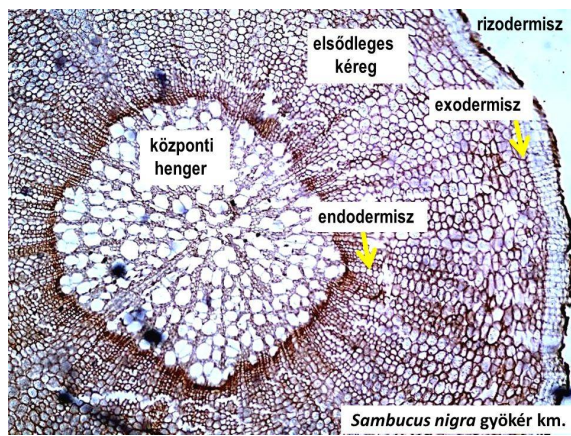
A német faápolók által használt fogalom szerint: 10 cm feletti keresztmetszetű ág.

erős gyökér

A német faápolásban 5 cm átmérő feletti gyökér. Az erősgyökér leginkább rögzít, de a víz- és tápanyagszállításban is részt vesz, de tápanyagokat is tartalmaz.

exodermisz

Külső bőr.

extrudált szerves trágya

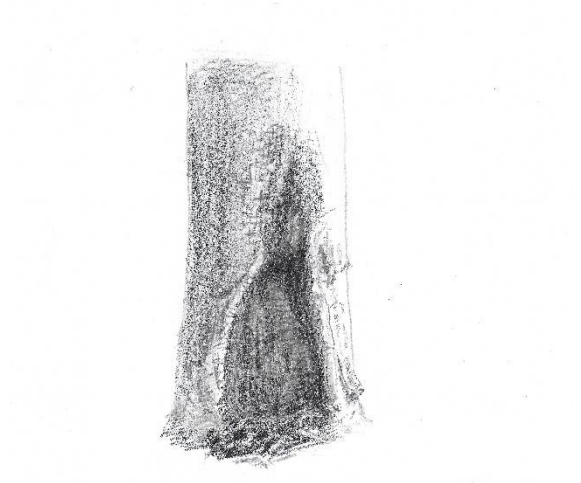
Szárított szerves trágya.

É

égési sérülés

Törzssérülés rendellenesség főcsoport, kéregsérülés rendellenességcsoport egyik rendellenessége. Hő hatására a kéreg, súlyosabb esetben az alatta lévő szövetek elhalnak.

éleny

Oxigén. Az élőlények életfeltétele. Ne feledjük, csak a fénymegkötésre képes élőlények tudják előállítani, és az se feledjük, hogy a legnagyobb élenytermelők a fák.

élenytermelés

Oxigén termelés.

életfeltétel

Az élethez szükséges feltételek, melyek az élőlényeket körbe veszik.

életfeltételek javítása

A fák életkörülményeit javító intézkedések, például a gyökérszóna levegő és vízháztartásának javítása, csak úgy, mint a környezet ökológiai egyensúlyának javítása.

életjelenségek

Jelenségek, melyek a fák rendes vagy rendellenes életfolyamatai. Ilyen az öregedés, száradás, éhezés. A jelenlegi favizsgálat a jelenségek tüneteit, a rendellenességeket veszi számba, sőt keveri a jelenségekkel. Az eredményesebb favizsgálat és faápolás a fa életjelenségeit vizsgálja és segíti.

érlelés

életerő

Egy élőlény életrevalósága. Örökletes tulajdonság, de környezeti hatások befolyásolják. Az életerő az egészségi állapotban mutatkozik meg, különösen a növekedésben, korona szerkezetben, levelekben, a környezethez való alkalmazkodó képességben, a kártevők és kórokozók szembeni ellenállásban, megújulási képességben.

életszakasz

A fánál három életszakaszt különböztetünk meg, fiatal kor, felnőtt kor, öregedés kora.

élettudomány

Idegen, de elterjedtebb szóval biológia.

életveszélye állapotú fa

Az általános egészségi állapot jellemzése, osztályzata 1.

élőhely

A fa élőhelye minden környezeti tényezővel, ami hatással van a fára. Különösen a fekvés, magasság, kitettség, terep, időjárás, talaj, altalaj, terület hasznosítás.

élősködő gyökér

Módosult gyökér, az élősködő szervezetek gyökere.

évgyűrű elemzés

érlelés

élősködő gyökér

érlelés

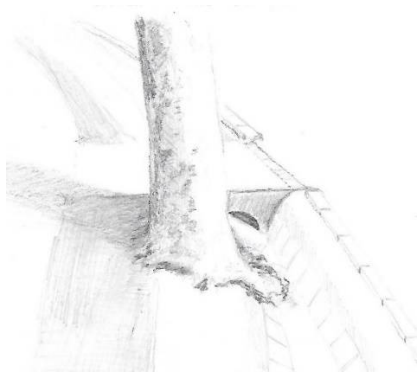
Komposztálás.

építési terület

Építési tevékenység által érintett terület.

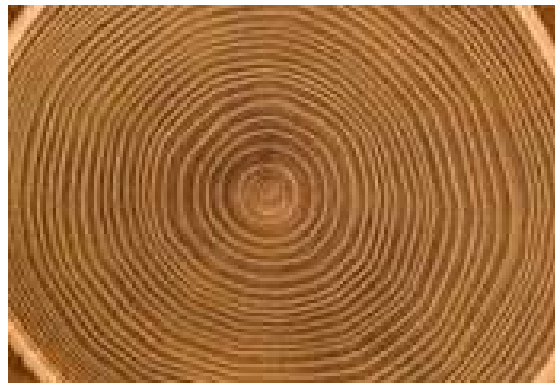
építménybe nőtt gyökér

Gyökér rendellenesség, gyökérzet egyéb rendellenességei csoport egyik rendellenessége. A gyökér építménybe nőtt.

évgyűrű

A másodlagosan vastagodott fa keresztmetszetében az egy éves vastagodás.

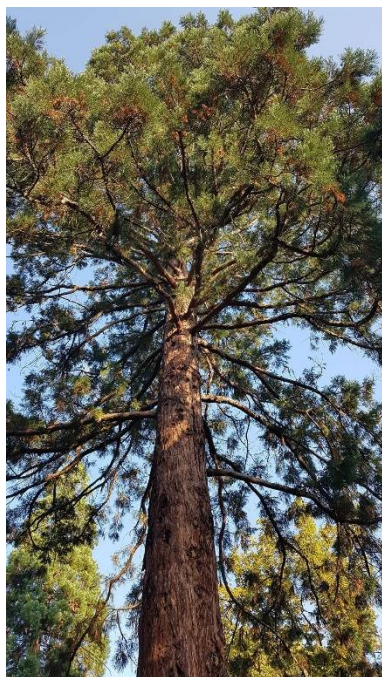

évgyűrű elemzés

A favizsgálat külön területe, mikor az évgyűrűk vizsgálatával megállapítjuk a fa korát, az élőhely évgyűrűi jellemzőit.

f**fa**

A fát a törzs különbözteti meg a növényvilág többi tagjaitól.

fa alapszövet

Fa parenchima, még tudományosabban fa parenchyma. A parenchima alapszövetet jelent.

faanyag

A faipar alapanyaga. Kivágott fa részei.

fa-állapotszorzó

Faértékelésben használt szám, melynek értéke 1-0.1 között van, és attól függ, hogy a vizsgálat fa milyen állapotú.

faápoló

faápolás

A díszkertészet egyik ága, mely a favizsgálattal, fagyógyítással és a fa környezetének javításával foglalkozik. Célja a fa betegségeinek elkerülése, az életerő megőrzése, javítása, helyreállítása, és a közlekedés biztonság megőrzése. Nem tévesztendő össze a növényvédelemmel vagy növényorvoslással, mely a kórokozók és kártevők elleni védelemmel foglalkozik. A faápoló a rendellenességeket vizsgálja és kezeli.

faápolás kötéltechnikája

A faápoló leesését megakadályozó, az ipari alpinista kötéltechnikához hasonló kötéltechnika. Más, mint a falebontás kötéltechnikája, ahol a darabokban való fakivágásnál a levágott darabok leesés elleni biztosítása a feladat.

faápolás témakörei

A faápolás részterületei. Favizsgálat, életfeltételek javítása, gyökérkezelések, fasebészet, metszés, állékonyság javítása, fakivágás, munkaállomás megközelítése.

fagyléc

faápoló

Fák ápolásával foglalkozó szakember.

faápoló szakmérnök

Felsőfokú alapképzés után szakmérnök képzésben sikeresen részt vett faápoló.

fa állékonyság

A fa törés- és dőlésbiztonságát jelenti. Állékony az a fa amelyik várhatóan nem dől-, vagy nem törik ki.

fa általános egészségi állapota

A fa állapotának megítélése a favizsgáló tapasztalata alapján, nem pontos értékmérő szerint. Az állapotot öt osztályzattal jellemezzük, az osztályzatoknak gyakran nevet is adunk.

- 5=kiváló
- 4=jó
- 3=beteges
- 2=súlyos
- 1=életveszélyes

fa árnyékolásának megszüntetése

Olyan tevékenység, mely a fa környezetéből irtással, vagy bontással megszünteti az árnyékolást.

fabiológia

Magyarul a fa világa. A biológia idegen kifejezés, melyet már megszoktunk, az élő világot jelenti, az így nevezett tudomány pedig az élet tudományát. Tehát a fabiológia a fa életének tudománya.

fa biztosítási rendszer

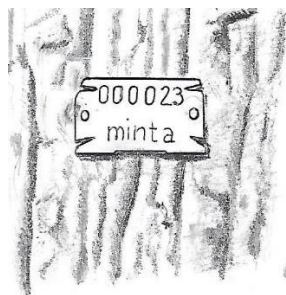
Fa törését vagy dőlését megakadályozó rendszer. A rögzítési pontból, kötélből és kötőelemből álló rögzítési rendszer.

fadoktor

Faápoló.

fa egyedi jelölése

A fára azonosító jelvényt rögzítünk.

fa életereje

A favizsgálat egyik célja, hogy megállapítsa milyen állapotban van a fa. A fa életereje nem mérhető számszerű adatokkal. Egyéni megítélés szerint öt állapotot különböztetünk meg: kiváló, jó beteges, beteg, életveszélyes.

fa élőhelye

Az a hely, ahol a fa él.

fa értéke

A fa forintban kifejezett eszmei értéke, melynek számitási módszere országunként változó.

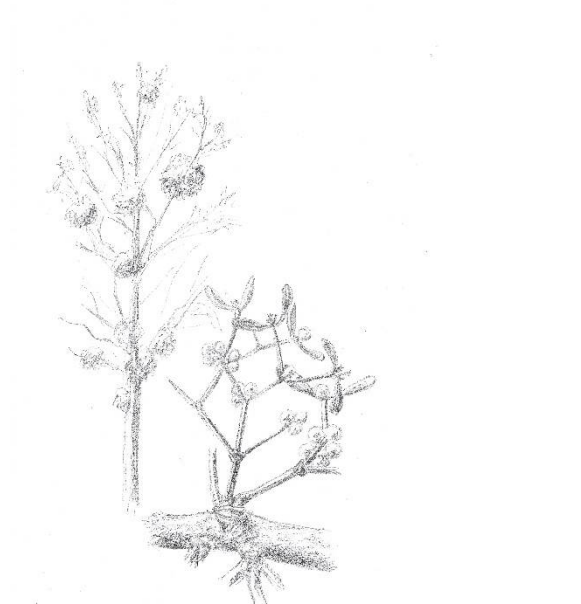
fagyléc

Törzs rendellenesség, törzs rendellenes növekedése csoport egyik rendellenessége. A kéreglécnek nevezett rendellenességének egy típusa. A törzs rendellenes, lécszerű vastagodása, mely fagy hatására keletkezik, a fagyrepedés sebszövettel való kitöltése után.

fagyöngy

Korona rendellenesség főcsoport, zavaró növényzet rendellenességcsoport egyik rendellenessége. A fa koronájában fagyöngy van.

fagyrepedés

Rendellenesség, a törzs rendellenesség, törzssérülések csoport egyik rendellenessége. Télen a felmelegedés követő erős lehűlés következtében kialakult repedés. Ha sebszövet benővi, akkor fagylécről beszélünk.

fa-hely szorzó

Faértékelésben használt szám, melynek értéke 10-0.5 között van, és értéke attól függ, hogy a vizsgálat fa milyen környezetben helyezkedik el.

fahibák

Erdészeti fogalom. A feldolgozandó faanyag hibája. A faápolás rendellenességekről beszél.

fa húzása

A fa akkor húz, ha súlypontja nem a gyökérmakra esik.

faiskolai alapár

Faértékelésben a 12/14 cm törzskörméretű faiskolai átlagára.

faj

A faápolásban és a növénytanban azonos, sokszor megfogalmazott fogalom, a szaporodásra képes utódokat világra hozni tudó faféle a faj.

fajra, fajtára jellemző koronaforma

A fa olyan koronaformája, melyet természetes környezetben nevel. Idegen szóval koronaforma habitus.

fajta

Nem kevésbé vitatott fogalom, mint faj. Talán Józsa Miklós fogalmazta meg a legtalálóbban: „*A faj biológiai kategória, míg fajta, a dísznövényfajta, kereskedelmi kategória.*” A fajoknak vannak fatáji, melyek a fajtól egy-két olyan örökletes tulajdonságban különböznek, melyek értékesebbé teszi azokat.

A faj a teremtés a fajtát a nemesítő hozza létre.

fakitermelő

Fakitermelő képzésen sikeresen részt vett munkás.

FAKOPP

Dívós Ferenc által fejlesztett műszer mely roncsolás nélkül készít pontos képet a fa keresztmetszetéről.

fa környezete

Azon külső körülmények összessége, melyek a fát körül veszi, és befolyásolják az életét.

fakéreg

A fa legkülső része, melynek szerepe a fa belső, élő szövetek védelme, színe, mintázata a fajra jellemző.

falebontás

Nem dönthető fa darabokban való kivágása, a levágott darabok kötéllal való biztosítása leesés ellen.

falebontás kötéltechnikája

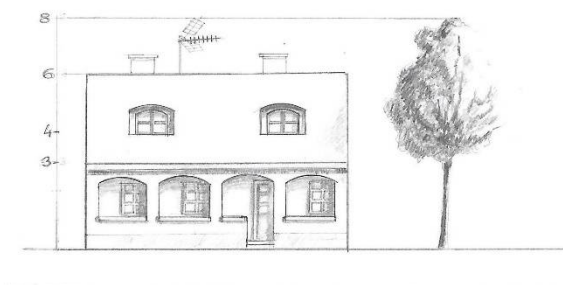
A nem dönthető fák darabokban való lebontásakor használt kötéltechnika, mely a fadarabok leesését akadályozza meg.

famagasság

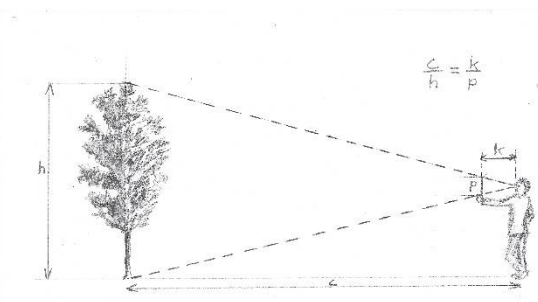
Fa mérete a talajtól a csúcsáig.

famagasság meghatározása becsléssel

Famagasság meghatározása mérés nélkül.

famagasság meghatározása Jakob-létrával

Kinyújtott kézzel függőlegesen szemünk elé tartunk egy ismert hosszúságú botot. Addig hátrálunk, vagy közelítünk a fához amíg a bot a fát szemünk előtt el nem takarja. Ha ismerjük a bot hosszát, a kezünk és a bot közötti távolságot, és lelépjük, vagy a pontosabb mérési eredmény érdekében megmérjük a fa és a mi távolságunkat, akkor a fa magassága számolható.

famászás

Fán lévő munkaállomások megközelítése fára mászással.

famászó eszköz

A faápolás kötéltechnikájában használt mászó-ereszkedő eszköz.

famászó kötél

A famászásra kifejlesztett, erős, vékony, könnyű, puha, lágy kötél. Meg kell különböztetni az ipari alpinista kötélétől.

fa megközelítése

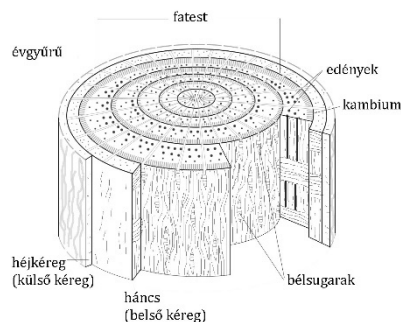
A faápolásban, a fa kezelésbe veendő részeihez való eljutást jelenti.

fa parenchima

Fa alapszövet.

farész

Idegen szóval xilem, A fás szövetek sajátossága. A fás szár másodlagos vastagodásakor keletkezik, az osztódógyűrű képezi a törzs középpontja felé.

fasebész

Az a faápoló, aki fák sérüléseinek, sebeinek gyógyításával foglalkozik.

fásbészet

A fás szerkezetű növényi részek sebeinek, sérüléseinek kezelése. A faápolás egyik témaköre.

fásérülés

A fatest károsodása a szíjács-, vagy a geszt területén.

fásor

Egymás után álló díszfák sora, melyben egyforma fajtájú, korú, méretű egyedek vannak.

fásorfenntartás

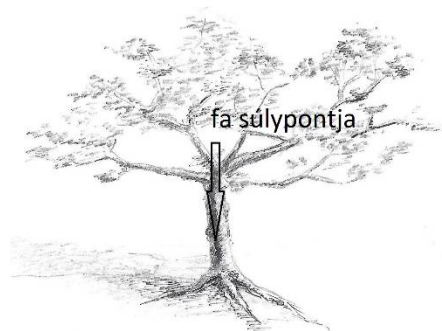
A zöldfelületek ápolásának a zöldfelületek fenntartásának egyik különleges területe. Többnyire az út menti sorfák ápolásával foglalkozik.

fa statikája

Fa állékonysága.

fa súlypontja

A fa tömegének középpontja. A gyakorlatban a fa föld feletti tömegének középpontja. Mivel az élő fát nehéz pontosan megmérni, felmérni, ezért a tömegközéppontját is nehéz pontosan megállapítani.

fatányér

A csurgóterületnél kisebb terület, amit a fa törzse körül szabadon hagynak.

fatest

A fás törzs belső része, mely a tápanyag szállítás végzi, élő része a szíjács, halott része a geszt.

fa természetes élőhelye

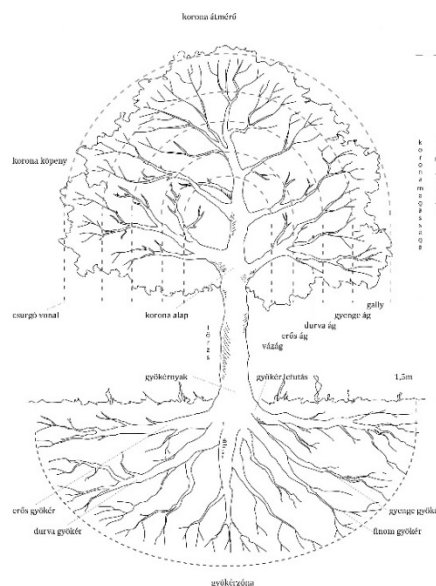
Az a hely, ahonnan a faj származik, ahol a faj természetes környezetben él.

fa testbeszéde

A fa olyan jelei, melyek az egészségtől eltérő életjelenségre, felépítésre utal.

fa testrészei

Gyökér, gyökérnyak, törzs, koronaalap, korona.

fa tömegközéppontja

Az a pont, ahol fát megfogva egyensúlyban van.

fatörzs

A fa erős, megvastagodott része a gyökérnyak és a koronaalap között. Latinul truncus arboreus.

fattyúhajtás

Alvórügyekből kihajtó, megújuló hajtás.

favédelmi terv

Az építési területen álló fák védelmére szolgáló terv.

faverem

A föld alatt kialakított üreg, melynek feladata, hogy megvédje az ültetett fát.

favédelmi adatlap

Az építési területen álló egyes fákra vonatkozó veszélyeket és a veszély elhárítására javasolt favédelmi intézkedéseket tartalmazó adatlap.

favédelmi intézkedés

Olyan szakszerű faápolási eljárás mely az építkezési területen álló fák védelmét szolgálja.

favédelmi terület

A fa korona alatti föld felszíne, mely általános esetben a csurgóvonalat másfé méterrel meghaladó kör. Oszlopos koronájú fák favédelmi területe a csurgóvonalnál 6,5 méterrel nagyobb. A MSZ 12172:2019 pontosan meghatározza.

favédelmi terv

A kertészeti tervdokumentáció része, mely az építési területen álló fák védelmének részleteit tartalmazza.

favédelemi zóna

A térnek az a része, melynek vízszintes felülete a favédelmi terület. Felfelé, függőleges irányban a korona magasságáig tart, függőlegesen lefelé pedig a gyökérzet mélységéig.

favédőszer

Az építőiparban használatos festék a faanyag védelmére. A faápolásban sebek kezelésére nem szabad használni.

fa vérzése

Tavasszal, a kihajtás kezdetén a fák nedve a seben, metszési seben keresztül nagy erővel tör elő. Ezt nevezzük ilyen együtt érzőn vérzésnek.

fa világa

Fabiológia.

favizsgálat

Idegen szóval diagnosztika. A vizsgálat célja a fa állékonysága, a fa állapotának, betegségeinek rendellenességeinek meghatározása.

favizsgálati adatlap

Adatlap, melyre a favizsgálat adatait rögzítjük

favizsgáló és faápoló szakmérnök vagy szakember

„Favizsgáló és faápoló szakmérnök”, vagy „favizsgáló és faápoló szakember” felsőfokú végzettséggel rendelkező személy. Ilyen képzés a Szent István Egyetem Budai Campusán folyik.

fák elrekesztéses védelme a korhadás ellen

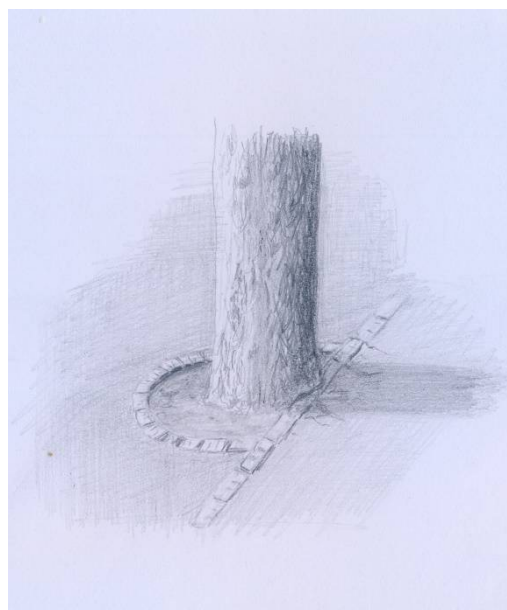
CODIT, COMPARTIMENTALIZATIO OF DECAY IN TREES

fás gyűjtemény

Arborétum.

fedett talaj

Kedvezőtlen környezet rendellenesség, talaj rendellenességei rendellenesség csoport egyik rendellenessége. A fa csurgóterülete burkolattal fedett.

fedőréteg

Kutikula.

fehér korhadás

Korhadás, a lignin a hemicellulóz, és a cellulóz különböző részecskéinek leépülése. Ha túlnyomórészt a hemicellulóz és a lignin épül le akkor a fa kiféhéredik és rostossá válik.

fejlődés

A fa szerveinek minőségi változása a csírázástól a termés érésig.

fejlődési időszak

Vegetáció, vagy vegetációs időszak.

FEVKE

Fák elrekesztéses védekezése a korhadások ellen. Shigo által összeállított, angol mozaikszóval CODIT.

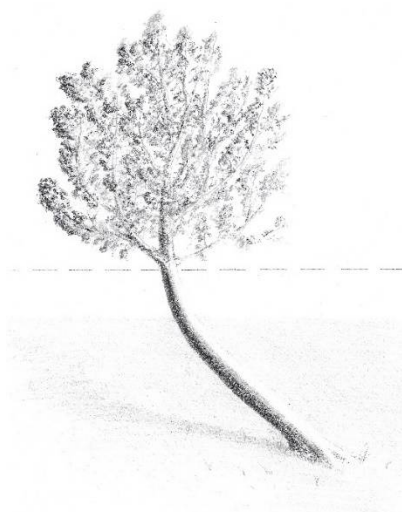
felegyenesedett korona

Korona rendellenesség főcsoport, koronaforma hibái rendellenesség csoport egyik rendellenessége. A fa törzse ferde, de a korona az ég felé néz.

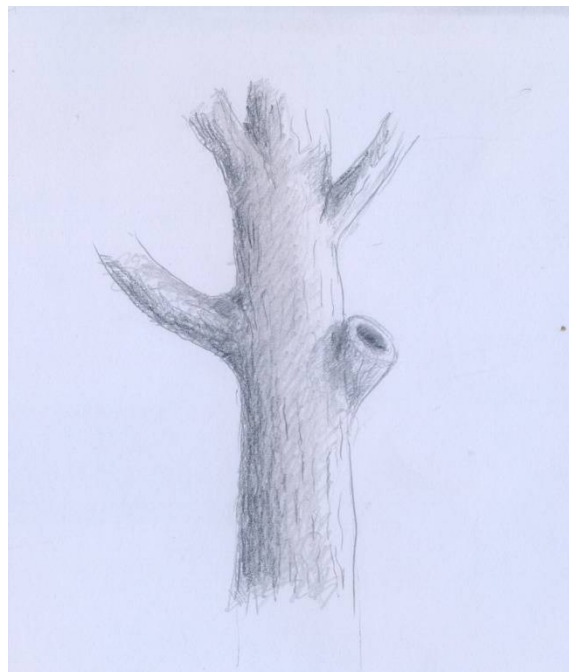
felegyenesedett törzs

Törzs rendellenesség főcsoport, törzs rendellenes növekedése rendellenesség csoportba sorolt rendellenesség. A törzs alsó része a függőlegestől eltérő irányba nő, a felső része függőleges.

felfelé nyitott odú

Törzs rendellenesség, törzsodvasodások rendellenesség csoport egyik tagja. A törzsön szabad szemmel látható, felül nyitott odú van.

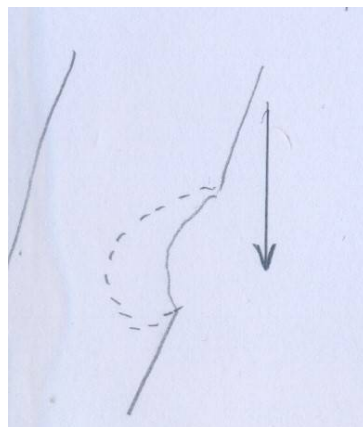

felfelé szálló áramlás

A fa tápanyagszállításának útja a gyökér irányából a levelek felé.

felfelé zárt odú

Törzs rendellenesség, törzsodvasodások rendellenesség csoport, a törzsön szabad szemmel látható, felül zárt odú van.

felloderma

Paraalapsövet.

fellogén

Kéregcserélő szövet.

fellon

Paraszövet.

felőtt fa

Kifejlett méretű fa.

felső fogantyú

A motoros fűrész bal kézben tartott fogantyúja.

felső fogású fűrész

Magyarországon gallyazó fűrésznek nevezik, külföldön a felső fogású kifejezést használják azokra a motoros láncfűrészekre, melyeket kimondottan faápolásra fejlesztettek ki.

felső rögzítési pont

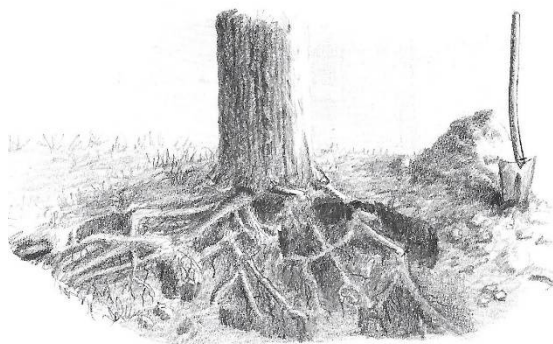
Falebontásnál a megkötendő ág fölött lévő tartó pont.

felszakadt hánccs

Törzs rendelleneségek főcsoport, hánccs rendelleneségek csoportba sorolt rendellenesség. A hánccs az osztódógyűrű mentén felszakadt, de nem szakadt le.

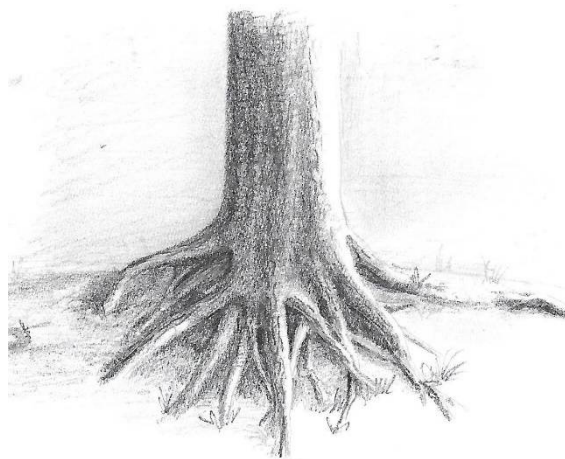
felszínre hozott gyökérzet

Gyökérzet rendellenesség főcsoport, talajszint változása gyökérzónában rendellenességcsoport egyik eleme. Emberi beavatkozás következtében a fa gyökérzetéről a talajtakaró lekerül.

felszínre került gyökérzet

Gyökérzet rendellenesség főcsoport, talajszint változása gyökérzónában rendellenességcsoport egyik eleme. Emberi beavatkozás nélkül a fa gyökérzetéről a talajtakaró lekerül.

felszívás

Adszorpció.

felszívási öv

A gyökércsúcs azon része, ahol a hajszálgökök fejlődnek.

felszívó zóna

A gyökérzet része, az a külső területe, ahol a finom gyökök a tápanyag felvételét végzik

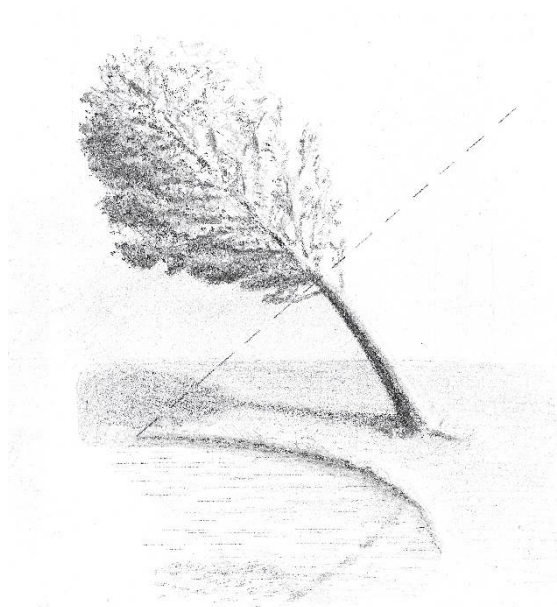
ferde korona

Korona rendellenesség, koronaforma hibái rendellenesség csoport, a korona ferde.

ferde törzs

Törzs rendellenesség, törzs rendellenes növekedése rendellenességcsoportba sorolt rendellenesség. A törzs a függőlegestől eltérő irányba nő.

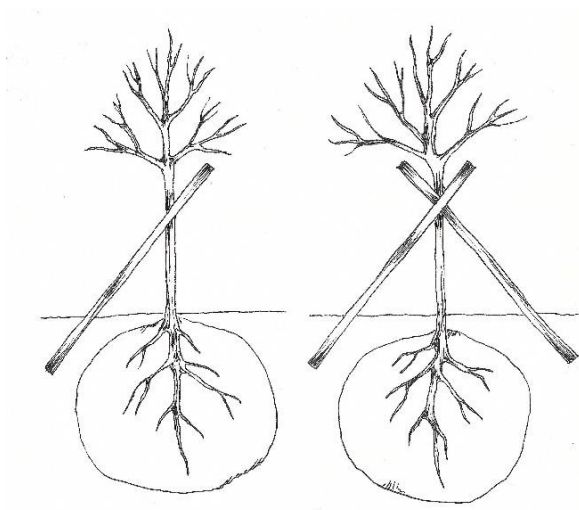

ferde növés

Rendellenesség, fa függőlegestől eltérő növekedése.

ferde támasz

Támrúd. Ezzel szemben a karó a függőleges támasz, melyhez az ültetett fát kikötjük.

f

féktuskó

Olyan egyszerű fém eszköz, mely falebontásnál a kötélfékezést szolgálja, általában 10-20 cm átmérőjű henger rajta kisebb rudakkal.

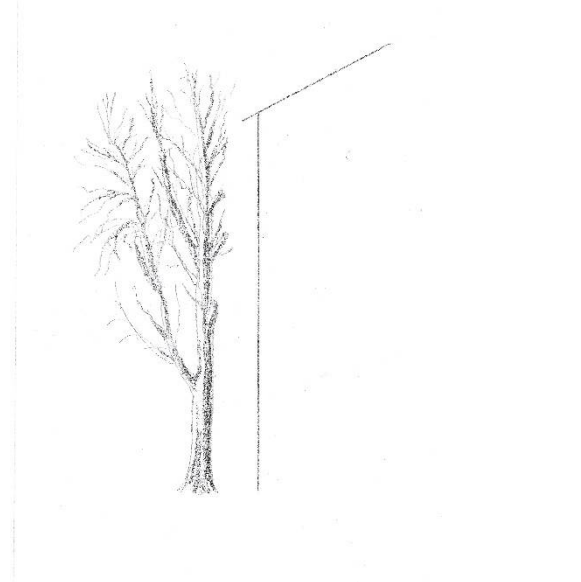

féligáteresztő

Szemipermeábilis.

féloldalas korona

Korona rendellenesség, koronaforma hibái rendellenesség csoport, a korona egyik fele hiányzik.

fényáteresztő korona

A levéltömeg a teljes korona térfogaton egyenletesen oszlik el.

fénymegkötés

Fotoszintézis.

fiatal

Juvenilis.

fiatal fa

A kertészek fogalomkörében az ültetett vagy telepített fát jelenti és nem az életszakaszt jelöli.

finom gyökér

A német faápolásban 0,1-0,5 cm átmérőjű gyökér. Még kisebb átmérőjű gyökerek a hajszálgyökerek, melyek átmérője kisebb mint 0,1 cm, melyek a víz- és tápanyagfelvételt végzik.

fitoelxin

Védekezési anyag.

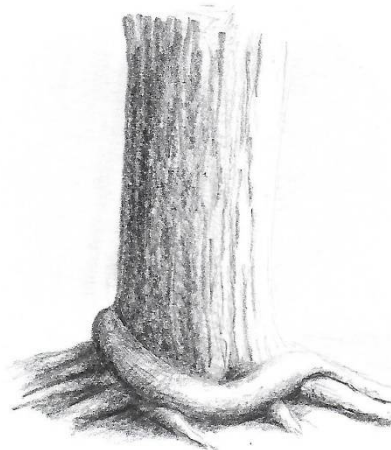
floem

Rostacső.

fojtógyökér

fordító pont

Gyökérzet rendellenessége. Felszín közeli, gyökér körkörös lefutású része, ami a gyökérzet leszűkítéséhez, a gyökérműködéshez vezet.

folia opposita

Átellenes levélállás. Az elágazási csomón két levél egymással szemben helyezkedik el.

fonyadt levél

Korona rendellenesség, lomb rendellenességei rendellenesség csoport egyik rendellenessége. A fa levele feszességét elvesztve, fonyadtan lóg.

foot lock

Magyarul lábkulcs. Kötélmászási egy technikája, melyet lábkulcsos kötéltechnikának hívhatunk.

fraktométer

fordító pont

A faápolás kötéltechnikájában az a pont, amit egy ág tart és a kötél két szára lefelé fordul.

forgózsámoly

Emelőkosaras kocsi szerkezeti egysége, mely a gémszerkezetet az alvázra rögzíti úgy, hogy a kör teljes területén elforog.

foszfor

Czuczor-Fogarasi szótárban vilány.

fotoszintézis

Fénymegkötés.

főgyökér

Gyökérzet vázát alkotó legerősebb gyökér. Latinul radix primarius.

főgyökér rendszer

Karógyökérzet.

Földanya hava

Szeptember.

földbeni hajtás

A föld alatt fejlődő hajtás.

földlabda

Gyökérzettel átszőtt földtömeg. Szaller Vilmos barátom bolnit mond, ami a ball, angol szóból szállt át a magyarba. Czuczor Gergely nem örülne neki.

földlabdás fa

Faiskolában gyökeret borító földtömeeggel, ültetésre kitermelt fa.

földmérő eszköz

friss seb

Geodéziai eszköz.

földmérő módszer

Geodéziai módszer.

föld nélküli gyökérzet

Csupasz gyökérzet.

földrajzi szélesség, hosszúság

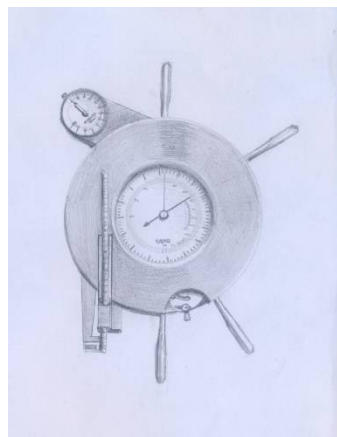
GPS koordináta.

földszívó

Nagy teljesítményű porszívó, mely a föld eltávolítására szolgál.

fraktométer

A fa szerkezetének vizsgálatára használt eszköz. Méri, hogy a fából kivett, ceruzavastagságú pálcika milyen erővel törhető el.

fűrészfogak terpesztése

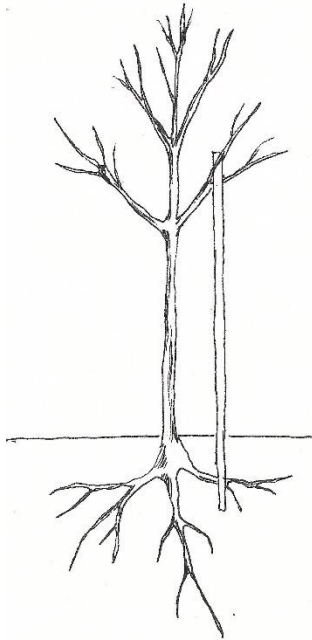
friss seb

Egy-két napja keletkezett seb.

függőleges támasz

Karó.

fűrészfogak terpesztése

Két különböző oldalra hajló fűrészfog közötti szélesség.

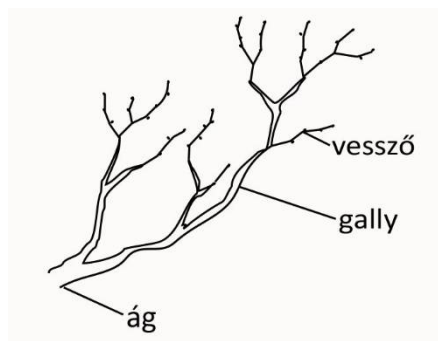
19

gallér

Az ültetett fa kikötőzésekor a fára erősített védő réteg, mely megvédi az ültetett fa kérgét a kidörzsöléstől.

gally

A magyar kertészeti fogalmak szerint a korona két-éves, fásodott része. A német faápolók által használt fogalom szerint: 1-3 cm keresztmetszetű gally.

gallyacska, vessző

Német faápolók által használt fogalom: 1 cm keresztmetszetű gally.

gallyazás

Fa gallyainak, ágainak levágása a metszéssel ellentétben, ahol a hajtásokat és a vesszőket vágjuk le, vagy vágjuk vissza.

gallyazó fűrész

Kimondottan faápolásra kialakított motoros láncfűrész, mely könnyű, és felső fogantyújával fél kézzel is biztonságosan használható. Külföldön felső fogású fűrésznek nevezik.

gallydaráló

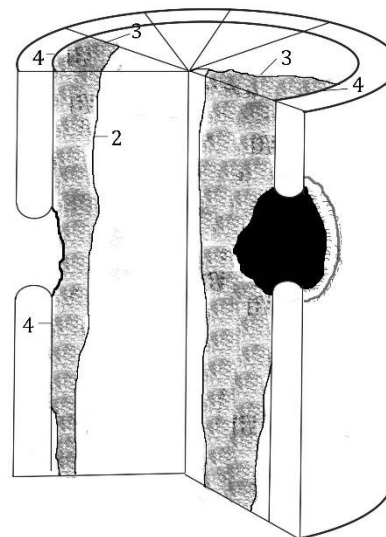
Aprítékoló gép.

gátfal

Az osztódó gyűrű által létrehozott védekezési szövet.

gátzóna

A fa védekezési zónájának része, a 4., legerősebb fal, melyet az osztódógyűrű képez.

gázcserenyílás

Sztóma.

gázmérgezés

Kedvezőtlen környezet rendellenesség, ember okozta rendellenesség csoport egyike. A fa talaját a föld alatti gázvezeték szivárgása szennyezi.

gemma

Rügy.

geodéziai eszköz

Földmérő eszköz.

geodéziai módszer

Földmérő módszer.

geotextília

Az építőiparban föld takarására használt anyag.

gerendaszerű vázág

Korona rendellenesség, rossz állású ágak rendellenesség csoport egyike. Az ág terhelés hatására egyik oldalon megvastagodik.

geszt

A megvastagodott fás szár azon része, mely egykor a szíjács volt, de idővel a szállító edénnyalábok eltömődése miatt szállítási feladatot nem lát el. A farész halott része.

geszt rothadás

Korhadás, mely általában az ágsérüléseken és gyökér sérüléseken keresztül az ág, a törzs, és a vessző központi részébe hatol, és a fatestet belülről kifelé haladva leépíti. Éveken keresztül, gyakran évtizedekig fejlődik, és a végfázisban a dőlés és törésbiztonság elvesztéséhez vezet.

gém

Emelőkosárnak szerkezeti egysége, mely a kosarat tartja, emeli.

gitár

Damilos szegélynyíró. Motoros kertészeti kéziszerszám melynek a föld felszínhez közel tartott, nagy fordulaton forgó fején a vágószerszám erős damil.

gombatermőtestek gyökérnyakon

Gyökérnyak rendellenessége, a fa tövéből, a gyökérnyaknál gombatermőtestek láthatók.

gombatermőtestek gyökérterületen

Gyökér rendellenessége, a fa gyökérterületén gombatermőtestek láthatók.

gömbfej

A kopaszfejre metszésnél kialakított hajtásalap.

GPS

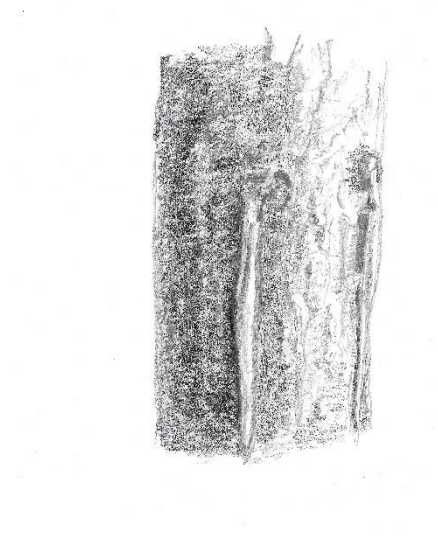
Műholdas helymeghatározó.

GPS koordináta

Földrajzi szélesség és hosszúság.

gy**gyanta**

Törzs rendellenesség, törzsön folyadék rendellenesség csoport egyik rendellenessége. A nyitvatermők-nél barna színű, sűrű váladék jelenik meg. A nyitvatermők természetes sebkezelő anyaga.

gyenge ág

A német faápolók által használt fogalom szerint: 3-5 cm keresztmetszetű ág.

gyenge gyökér

A német faápolásban 0,5-2,0 cm átmérőjű gyökér. Különösen a víz és tápanyagszállításban vesznek részt, de tartalékolnak tápanyagot és rögzítik a fát is.

gyengeségi kártevők

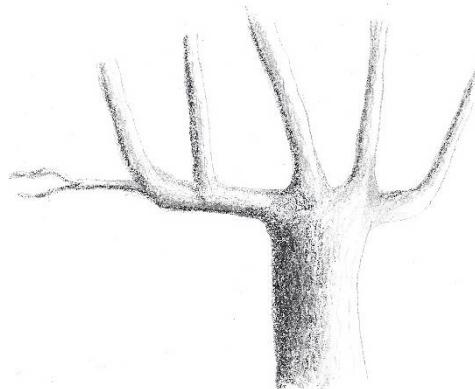
Olyan fát megbetegítő állati szervezetek, melyek a legyengült fákat betegítik.

gyengeségi kórokozók

Olyan fát megbetegítő vírusok, baktériumok, gombák, melyek a legyengült fákat betegítik.

gyertyatartó elágazás

A koronaalap rendellenessége. A koronaalapról, három vagy több, egyforma erős vázág fut függőlegesen felfelé.

gyorskapocs

Karabiner. A kötéltechnikában használt egyszerű fém eszköz, mely köteleket kapcsol össze.

gyökeres dugvány

A nem ivaros szaporítás egyik formája, mikor egy szárrészt gyökereztetünk meg.

gyökér

A gyökérzet egy tagja. A tudomány nyelvén radix.

gyökércsúcs

A hajszálgyökér legvége és egyben legfontosabb része.

gyökérgomba

Gyökérlakó gomba. Mikorrhiza, mykorrhiza.

gyökérgumó

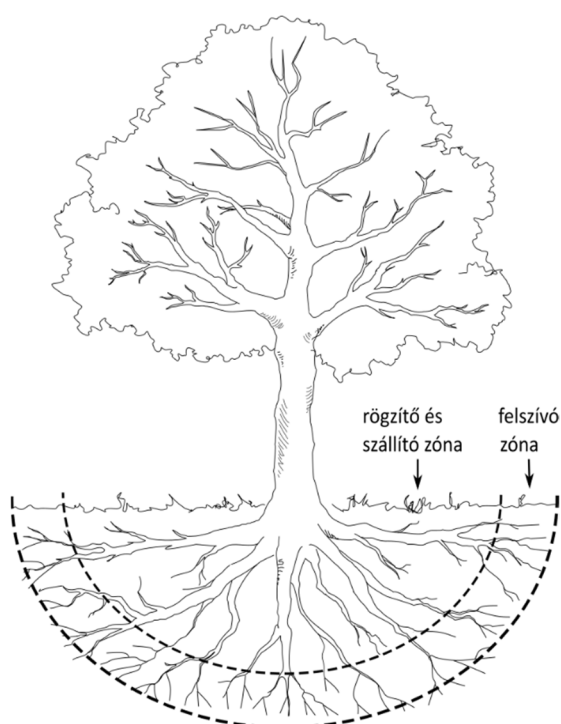
Módosult gyökér, a nitrogényűjtő baktériumok lakóhelye.

gyökér irányába kiszélesedő törzs

Palacktörzs.

gyökér felszívó zónája

A gyökérszövet legkülső, hajszálgyökerekkel átszőt területe

gyökérvárosodások

Gombák, mechanikus, kémiai vagy más módon okozott károk a gyökéren, amelyek az állóképességet, vagy a fának a táplálékkal való ellátását hátráltatják, veszélyeztetik. A főgyökérszövet károsodásánál a fa statikai veszélye különösen nagy.

gyökérkezelés

A sérült, rendellenes gyökér gyógyítása.

gyökér kutató árok

Árok, mellyel a gyökér helyét kutatjuk fel. Csak legszükségesebb esetben készítjük, és mindig kézzel vagy nagy nyomású levegővel a gyökerek megsértése nélkül.

gyökérlakó gombák

A finomgyökéren (külső gyökérgomba), vagy a gyökérben (belső gyökérgomba) lévő, növekedést segítő gomba. Más néven mikorrhiza.

gyökér lefutás

A gyökér megvastagodott átmenete a törzsbe, mikor a gyökerek gyökérnyaki csatlakozásai jól láthatók. Hasonlít a gyökérnyak léces vastagodásához, de a gyökérlefutásnál a gyökerek kör keresztmetszetűek, a léces vastagodásnál téglalap keresztmetszetűek.

gyökér megnyúlási öve

A hajszálgyökér azon szakasza, ahol a gyökér megnyúlik.

gyökérmetszés

A gyökérszövet valamely részének levágása.

gyökér növekedési öve

A hajszálgyökér azon szakasza, ahol a gyökér növekedik.

gyökérnyak

A gyökér és a törzs találkozási pontja, ahol a gyökérszövetben szerteágazó szállítópályák a törzsbe összefutnak. Tudományos néven collum radice.

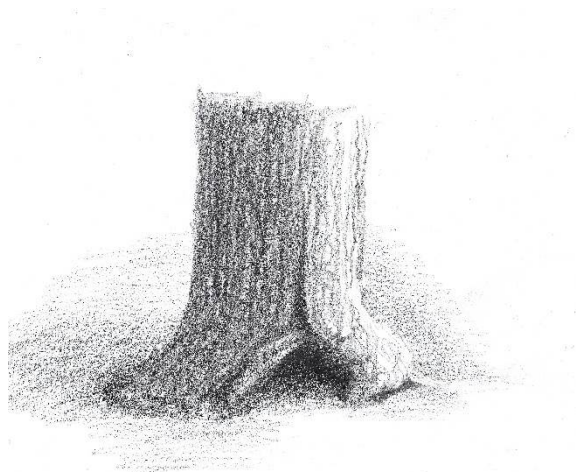
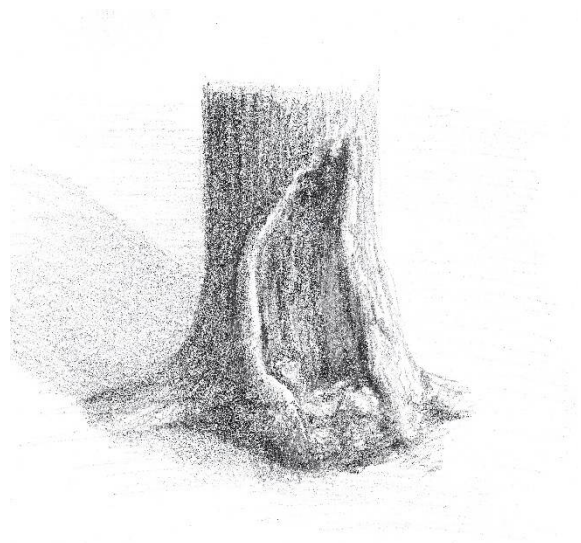
gyökérnyakba nőtt tárgy

Gyökérnyak rendellenessége. A gyökérnyak szegélykövet vagy más tárgyat kebelez be.

gyökérnyak farész sérülése

Gyökérnyak rendellenessége, gyökérnyak kéregsérülése rendellenesség csoport egyik tagja. A gyökérnyaknál a hancs és a farész is megsérül.

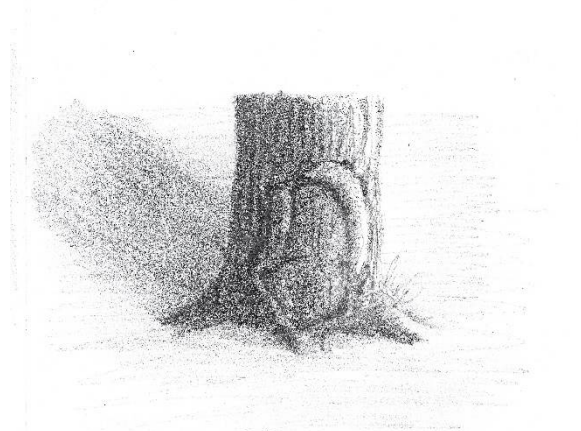

gyökérnyak kéregsérülése

Gyökérnyak rendellenessége, gyökérnyak kéregsérülése rendellenességcsoport egyik tagja. A gyökérnyaknál a kéreg megsérül, a sérülés élő részeket nem érint.

gyökérnyak hancssérülése

Gyökérnyak rendellenessége, gyökérnyak kéregsérülése rendellenességcsoport egyik tagja. A gyökérnyaknál a hancs megsérül, a sérülés élő részeket érint.

gyökérnyak léces vastagodása

A gyökérnyak rendellenessége, a gyökérnyak rendellenes növekedése rendellenesség csoport egyik tagja. A gyökerek jól láthatók, szélesen terpesztenek a talajfelé, keresztmetszetük nem kör, mint a gyökérfutásnál, hanem téglalapú.

gyökérnyaki odvasodás

Gyökérnyak rendellenessége, a gyökérnyak egyéb rendellenességcsoport egyik tagja. A gyökérnyaknál odvasodás látható.

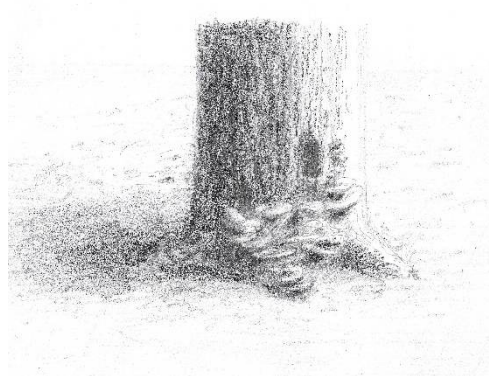
gyökérnyakon gombatermőtestek

gyökértövis

gyökérnyakon gombatermőtestek

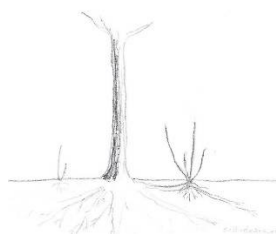
A gyökérnyak rendellenessége, a gyökérnyak egyéb rendellenessége rendellenesség csoport egyik tagja. A gyökérnyaknál gombatermőtestek láthatók.

A favédelem egyik módja. A gyökérterület átmeneti terhelésnek kitett részét taposás elleni védelemnek látja el.

gyökérsarjak

A gyökér járulékos rügyeiből fejlődött hajtások.

gyökérsérülések

Gyökérzet rendellenességeinek egyik csoportja. A gyökér mechanikai sérülései.

gyökérsüveg

A hajszálgyökér végén lévő, azt védő szövet. A növénytan nyelvén kalipta vagy caypra.

gyökérszonda

A FAKOPP Bt. által kifejlesztett és gyártott műszer, mellyel a fa gyökérzetét lehet feltérképezni.

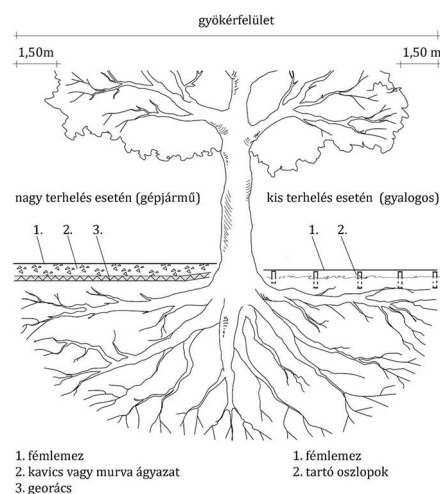
gyökérszór

A gyökér felszívásra képes vékony része. Pili radicis.

gyökérterület

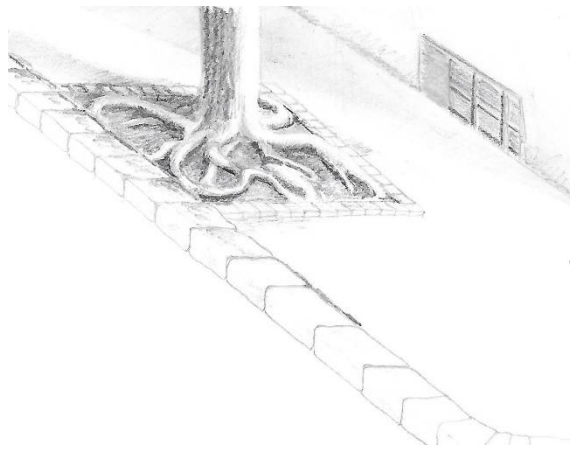
Terület, a talajfelszínnek az a része, ami alatt a gyökérzet található.

gyökérterület védelme átmeneti terhelés esetén

gyökérterodás

A gyökérzet rendellenesség főcsoport, gyökérzet egyéb rendellenességei csoportba sorolt egyik rendellenesség. A fa gyökere nem tud szétterpeszkedni valami áthatolhatatlan akadály miatt, szűk térben marad.

gyökértövis

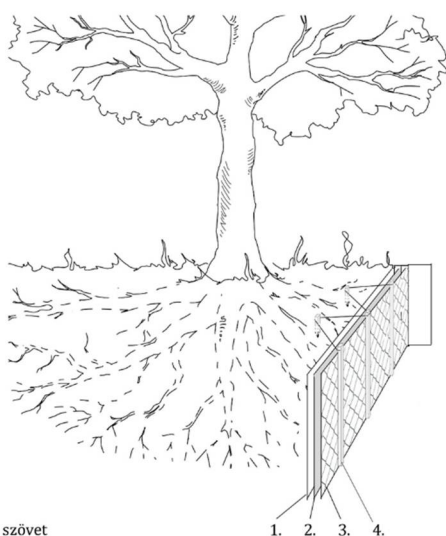
Módosult gyökér, a tövissé módosult gyökér, ami a rágás ellen védekezik.

gyökérvédelem

A gyökérvédelem célja a gyökérvédelem védelmére tett intézkedések, vagy egy gyökér védelme különösen lehordásnál, feltöltésnél, a mechanikai sérülések, tömörödés, kiszáradás és fagy ellen.

gyökérvédelem

A lemezszerű építmény, mely megakadályozza a gyökér szerkezeten keresztülhatolását ezáltal a gyökér és a föld alatti építményt is egyaránt védi.

1. szövet
2. felületkezelt műanyag lemez
3. drótháló
4. támasztó keret

gyökérvédelem

A fa öt részének, a gyökér, gyökérnyak, törzs, koronaalapot, korona, egyike, melynek feladata a fa földhöz rögzítése, a kidőlés megakadályozása, és a tápanyag felvétele. A gyökér kifejezéssel ellentétben, mely csupán egyetlen gyökérvédelem jelöl, a fa teljes gyökérvédelemét jelenti.

gyökérvédelem egyéb rendellenességei

A gyökérvédelem rendellenességeinek egyik rendellenesség csoportja.

gyökérvédelem felszívó zónája

A gyökérvédelem legkülső kerülete, ahol a hajszálgyökerek találhatók.

gyökérvédelem rögzítő zónája

A gyökérvédelem gyökérnyakhoz közeli része.

gyökérvédelem

Az a tér, amit a fa gyökere behálóz. Térfoga, a gyökérvédelem mélysége és szélessége.

gyökérvédelem

A csírázó növény lefelé irányuló növekménye, melyből a gyökér fejlődik ki.

gyökérvédelem likacsú

A fás szár keresztmetszetében látható évgyűrű típus, melyben két évgyűrű között különböző méretű szállítóedényfalak láthatók. Az évgyűrű középpontjához közelebb eső szélé felé nagyobbakat, külső szélé felé kisebbeket.

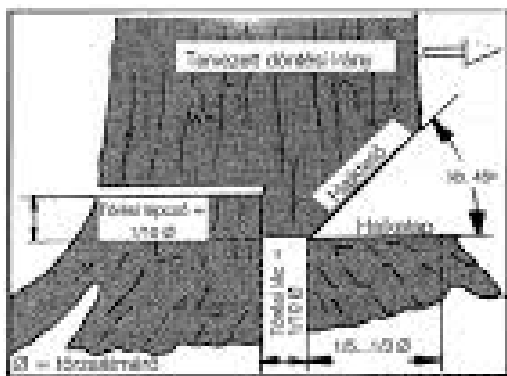

h**hagyományos létra**

Rácsszerkezetű létra, két, hosszú, párhuzamos tartó rájuk merőleges, lépéstávolságra lévő, fokokat fog be.

hajk

Fa kivágásnál, döntéskor ék alakú kivágás a dőlés-irány felőli oldalon.

hajk alap

Az ék alakú hajk alsó, vízszintes része.

hajk tető

Az ék alakú hajk felső, ferde, általában 45 fokos része.

hajlító szilárdság

Mechanikai, szilárdságtani mennyiség. Egyszerű esetben az erő, és rá merőleges felület hányadosaként számítható, mértékegysége a Mpa.

hajszálcsovés vízelelés

Kapilláris vízelelés.

hajszálgyökér

Nagyon vékony gyökér mely a felszívást végzi.

hajtás

A korona egy évesnél fiatalabb, nem fásodott leveles szára.

hajtás válogatás

Ifjítást követően a szükségtelen hajtások eltávolítása, melyekből nem kívánunk ágot nevelni.

hajtó rügy

Az a rügy, amelyből hajtás képződik.

halvány

Klór.

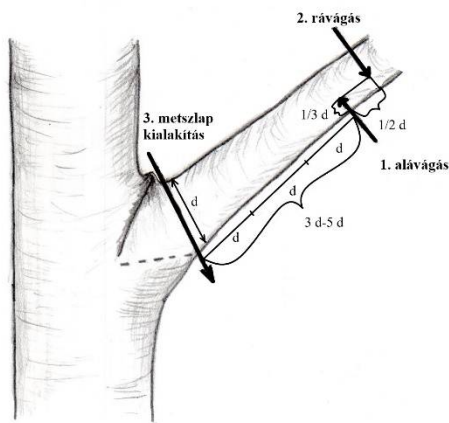
hamusó

Kálium.

hasadt koronaalap

A koronaalap rendellenessége, a koronalap széthasad.

hegedési párkány

A seb szélén kidomborodó szövet, a sebszövet forradás irányába haladó szélé. Más néven sebpárkány.

hegszövet

Sebszövet.

hegymászó kötél

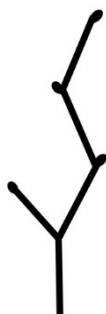
A hegymászásban használt biztosító kötél.

héjaszás

Törzs rendellenesség, kéregsérülések rendellenesség csoport egyike. Fiatal fáknál a kéreg erős napsütés hatására törzsre aszalódik, a kéreg foltokban elhal.

hárs típusú elágazás

A központi tengely nem a csúcsrügyből, hanem az alatta lévőből fejlődik.

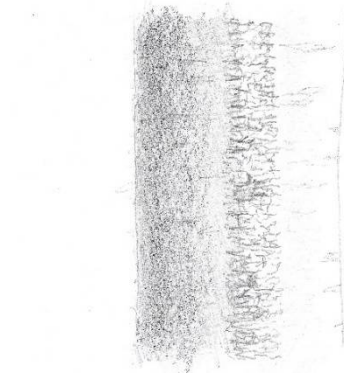
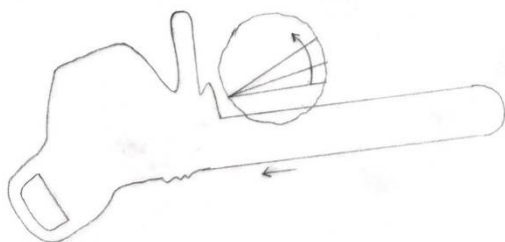

hát él

A motorosfűrész vezetőláncának felső éle.

hátéli vágás

A motoros láncfűrész vágószerkezetének felső részével történő vágás.

héjkéreg

A háncest halott része, mely védi az élő szöveteket.

helyreállító metszés

Korona megkurtítása, melynek célja egy természetesen fejlődő második korona kialakítása, mely a fa életét nem zavarja. Más néven ifjítás.

helyreállító növekedés

A fa mechanikai egyensúlyának helyreállítása érdekében folytatott, a rendestől eltérő növekedés.

hernyófogó öv

Természetes védekezési módszer a törzsön közlekedő kártevők ellen. A törzsre ragadós szalagot szerelnek fel.

hiánytalansági érték

A faszorétkelésnél javasolt szorzó, melynek értéke attól függ, hogy milyen hiányos a faszor.

hidrogén

Közeny a Czuczor-Fogarasi szótárban.

hiperszenzitív reakció

HR, a fa a kórokozó által megfertőzött szöveti részeket azonnal elpusztítja és ezzel a kórokozó is elpusztul.

hisztogén demarkáció

Szöveti elhatárolódás, a növénybe behatoló kórokozót a fa sajátos anyagaival elhatárolja.

hónyomás

Kedvezőtlen környezet rendellenesség, kedvezőtlen időjárás rendellenesség csoport egyik tagja. A fát a nagytömegű hó megnyomja.

hosszú hajtás

Nagy ízközű, erős növekedésű hajtás.

humusz

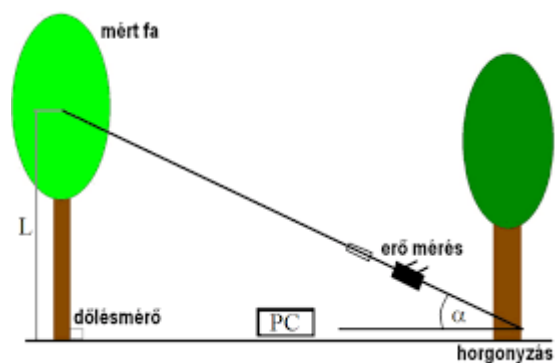
Faápolásban termőföld.

húzás irány

Az erdész, favágók által használt fogalom. A térnek az az iránya, amerre a lábán álló fát a súlypontja húzza. Az az irány, amerre a fa magától dőlne. A teljesen függőlegesen álló fának nincs húzása.

húzásvizsgálat

Fa dőlésveszélyének műszeres vizsgálata egyirányba való húzással.

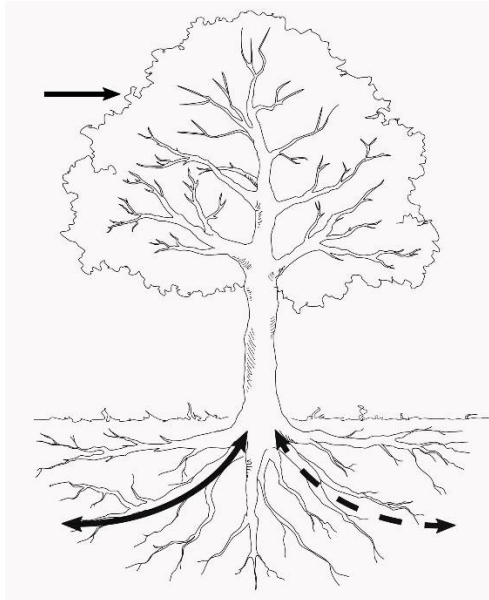
húzó fa

Vagy húzott fa. A válaszfá egyik típusa. A hosszabb, egyirányú terhelésnek kitett lomblevelűeknél a fa szerkezete az erő hatásával megegyező oldalon, a húzott oldalon a faszervezet megerősödik.

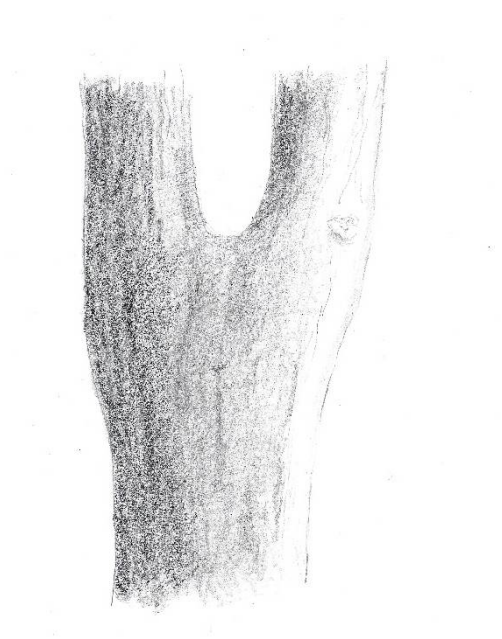
húzó gyökér

Az a vastag gyökér vagy főgyökér, mely a fára ható erő oldalán van és húzza a fát.

húzott villa

„U” alakú villás elágazás. A két ág egymástól elhúz. Nem olyan törésveszélyes, mint a nyomott villa.

i,í**idegen jelmolekula**

Növényvédelem fogalma. Fertőzésnél a kórokozótól származó idegen jelmolekula. Idegen szóval elicitor.

idős fa

Kifejlett méretét elérő fa, melynek koronája évről évre csökken.

ifjítás

A fa koronájának erős, 70-90%-os visszavágása, faápolásban vitatott metszés, általában a kivágás első lépése.

ifjító gallyazás

Ifjítás.

impedancia

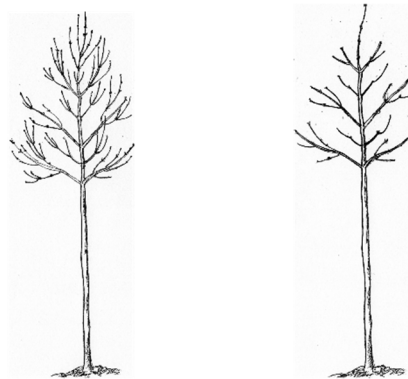
A váltakozó árammal szembeni elektromos ellenállás. A favizsgálat egyik eszköze az impedancia mérő.

impulzus kalapács

A hang segítségével mérő favizsgáló műszer.

indító metszés

A díszfák metszése ültetésekor, célja a korona alakítása, az eredés segítése.

indukált fogékonyság

Növényvédelem fogalma. Szerzett fogékonyság, a növény fogékonyságát egy adott kórokozóra egy másik kórokozó fertőzése idézi elő.

infekció

Fertőzés.

injektálás

Befecskendezés. Fa élő szöveteibe növényvédőszer, tápanyag vagy más anyag bejuttatása.

ion

Töltéssel rendelkező anyagi részecske.

ipari alpinista

A leesés ellen kötéltechnikát használó munkás.

ipari alpintechnika

Magasban végzett munka kötéllel való biztosítással.

irányított döntés

Döntéssel történő fakivágásnál a meghatározott irányba történő döntés, abban az esetben is ha a fa más irányba húz.

ISA

International Society of Arboriculture. Nemzetközi Arborista Szövetség.

ISA kockázatértékelés

A favizsgálat egyik módja, mely a fa veszélyességének vizsgálatát helyezi súlypontba.

iskolázás

Faiskolában a fa nevelése során használt eljárás, a fa átültetését jelenti.

istálló tárgya

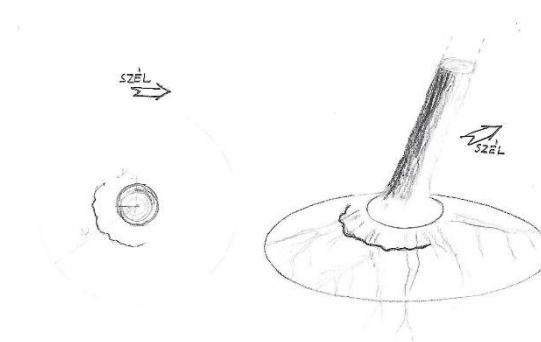
Állati ürülék érlelésével keletkezett tápanyagutánpótlásra használt anyag.

iszapos odvasodás

Rothadás a gombafonalak által, melyek behatolnak a sejtfalba és a fa tengelyéhez képest hosszirányban kavernákat képeznek. Az előrehaladott cellulóz és hemicellulóz leépülés a faszerkezet rideggé válásához vezethet.

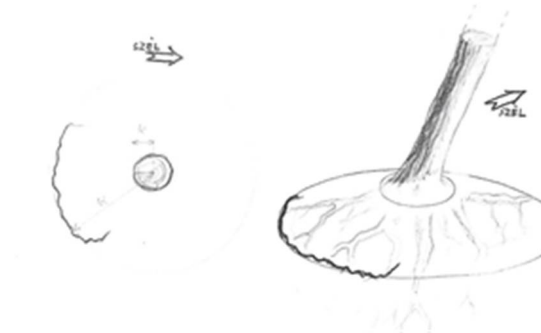
íves talajrepedés a törzshöz közelebb

Gyökérzet rendellenességének, talaj repedés csoportjába tartozó rendellenesség. A törzshöz közelebb főgyökér elejének sérülésére utal. A törzstől távolabb főgyökér végének sérülésére utal.

íves talajrepedés a törzstől távolabb

Gyökérzet rendellenességének, talaj repedés csoportjába tartozó rendellenesség. A törzstől távolabb főgyökér végének sérülésére utal.

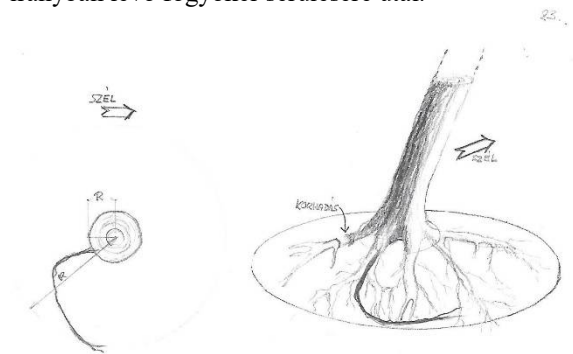
i

Jakob-létra

Famagasság meghatározás ősi eszköze, ami egy ismert hosszúságú bot.

„J” alakú talajrepedés

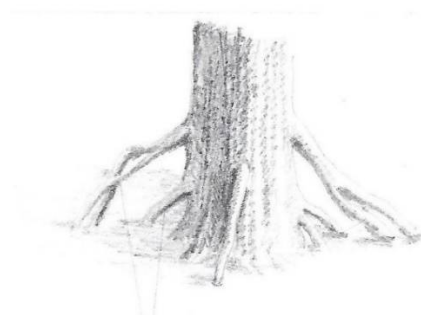
Gyökérzet rendellenességének, talajrepedés csoportjába tartozó rendellenesség. Az egyik, nem szélirányban lévő főgyökér sérülésére utal.

János napi hajtás

Nyár elején kihajtó hajtás. Nem félreértés. A közismertebb karácsonyt követő Jánosnap mellett, Napisten havának XXVI. napján is ünnepeljük a Jánosokat. Az ebben az időben kitörő hajtás a János napi.

járolékos gyökér

Másodlagosan keletkezett gyökér, mely a sérülések helyén alakul ki. Más feladatot is elláthatnak, mint a rögzítés és a tápanyagfelvétel. Idegen szóval adventív gyökér.

járolékos rügy

A botanika szaknyelvén gemmae adventitiae. Rügyek, melyek előre meg nem határozott pontokon, a növény idősebb részein keletkeznek, és ami a legfontosabb, az állandósult szövetek osztódásával.

jelenségek

Életjelenségek, melyek a fák rendes vagy rendellenes életfolyamatai. Ilyen az öregedés, száradás, éhezés. A jelenlegi favizsgálat a jelenségek tüneteit, a rendellenességeket veszi számba, sőt keveri a jelenségekkel. Az eredményesebb favizsgálat és faápolás a fa életjelenségeit vizsgálja és segíti majd.

jégpáncél

Kedvezőtlen környezet rendellenesség, kedvezőtlen időjárás rendellenesség csoport egyike. A fára a téli csapadék ráfagy.

jégverés

Kedvezőtlen környezet rendellenesség, kedvezőtlen időjárás rendellenesség csoport egyike. A fát a jég elveri.

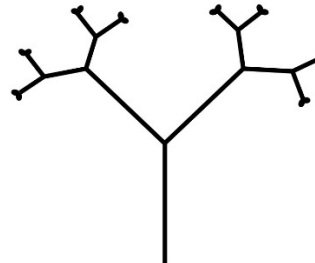
jó egészségi állapotú fa

Olyan fa, melynek állapota nem tökéletes, kisebb bajai vannak, mint az enyhe mechanikai sérülések, száraz ágak. Osztályzata:4.

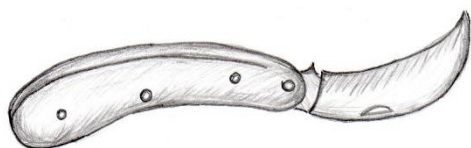
juhar típusú elágazás

Villás elágazás.

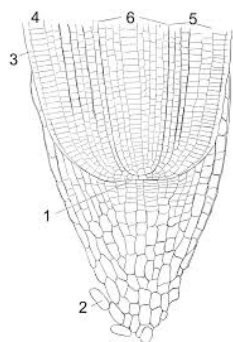

k**kacor kés**

Kertészek metszésre, sebszél formázására használt hajlított élű, erős kése. Formája kacor bajuszra emlékeztet.

kaliptra

Gyökérsüveg. A képen a 2.

kallusz

Sebszövet, hegesedési szövet.

kallusz képződés

Sebgyógyulás.

kambium

Osztódógyűrű. A megvastagodott fás zár keresztmetszetében gyűrű alakú, térben henger alakú osztódószövet, mely a szár közepe felé a fa elemeket, a szár külseje irányába pedig hánccs elemeket képez. Más néven megújuló szövet.

Kötéltechnikában a kötél köpenyt, a kötél külső burkolatját is kambiumnak hívják, hiszen ugyan az a szerepe, a belső rész védelme. Hogy a két hasonló értelmű idegen nyelvből származó kifejezést ne keverjük, ezért a kötél kambiumot védőköpenynek hívjuk.

kambium kímélő

Az arboristák eszköze, mely a fa tetején az állandóan mozgó biztosító kötelet tartja, úgy, hogy maga mozdulatlan. A külföldi nyelvből átvett kifejezésben a kambium a kötél köpenyre vonatkozik, mert a fa kambiuma a kérgen belül van. Ha a fa kímélést akarnánk hangsúlyozni, akkor pedig az arboristák eszköze nem kambium kímélő, hanem kéreg kímélő.

kapillár

Hajszálvékony cső.

kapilláris

Hajszálcsővecske.

kapilláris vízemelés

Hajszálcsőves vízemelés.

karabiner

Gyorskapocs. A kötéltechnikában használt egyszerű fém eszköz, mely köteleket kapcsol össze.

karcsúsági mutató

A fa magasságának és törzsátmérőjének aránya. Képlete $h/d_{1,3} = 40$, ahol h a fa magassága, d a mellmagassági átmérője.

kardfűrész

Kertészek gallyazásra használt ágvágó fűrész. Nevét alakjáról kapta. Kezdetben valóban kard alakja volt, tehát egyenes, de a fűrész is követve a kard fejlődését szabványá hajlott. Tehát ha pontosítani akarunk akkor az egyenes fűrész kard fűrész, a hajlított alakú pedig szablya fűrész.

karó

Függőleges támasz, melyhez az ültetett fát kikötjük. Ellentétje a támrúd, mely ferde támasz.

karógyökérzet

Gyökérzet típus, ahol a törzs karó szerű főgyökérben folytatódik.

karózás

A fa, rend szerint az ültetett fa megerősítése a törzssel párhuzamos, függőleges irányú támasszal.

kálcium

Mészény.

kálium

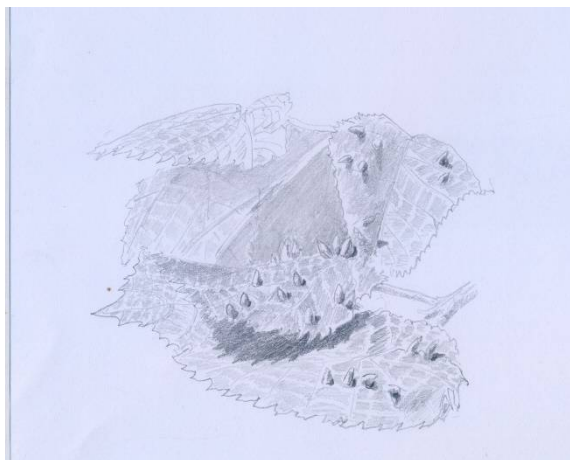
Hamusó.

kártevő

Olyan állati szervezetek, melyek a fa megbetegedését okozzák.

kártevő károsította levél

Korona rendellenesség főcsoport, lomb rendellenességei rendellenesség csoport egyik rendellenessége.

kémiai passzív ellenálló képesség

kedvezőtlen időjárás

Kedvezőtlen környezet rendellenességcsoport egyik rendellenesség csoportja.

kedvezőtlen kémhatású talaj

Kedvezőtlen környezet rendellenességcsoport, talaj rendellenességei rendellenesség csoport egyike. A talaj kémhatása a fa igényétől eltérő.

keresztmetszet vizsgálat

tomográfia

keretes fűrész

Inkább az asztalosok fa darabolására használatos eszköze.

kertészeti fakivágás

A kertekben álló fák kivágása, megkülönböztetve az erdőben álló fák kivágásától.

keserny

Magnézium.

keton

Élonytartalmú szerves vegyület, legegyszerűbb képviselője az aceton, fák sérüléskor védekezésre használják.

kezelési fogantyú

A motorosfűrész jobb kézben tartott fogantyúja, melyen a kezelő szervek találhatóak.

kémia

Vegyten.

kémiai axénia

Növényvédelmi fogalom. Kémiai passzív ellenálló képesség, a növény a fertőzéstől függetlenül olyan kémiai anyagokkal rendelkezik, melyek nem engedik a gazdanövényt megbetegíteni.

kéreggyűrődés

kémiai passzív ellenálló képesség

Növényvédelmi fogalom. A növény a fertőzéstől függetlenül olyan kémiai anyagokkal rendelkezik, melyek nem engedik a gazdanövényt megbetegíteni.

kényszernyugalom

Az a jelenség, amikor a fák kihajtását a kedvezőtlen időjárás akadályozza.

kéreg

A törzs legkülső része, a hancs külső rétegje, mely elhalt szövetekből áll. Feladata a hancs a kambium és fa védelme.

kéreg alapszövet

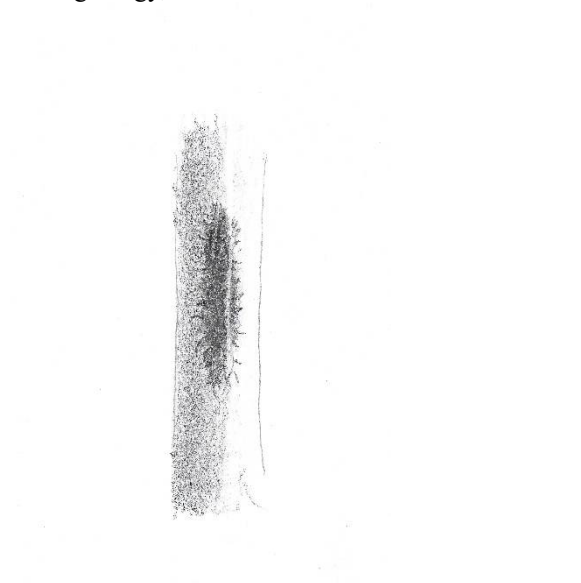
Kéregparenchima.

kéregcserélő szövet

Fellogén, vagy parakambium.

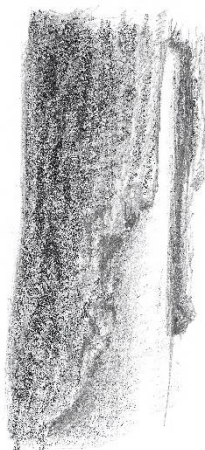
kéreg elfagyás

Törzs rendellenességeinek kéregsérülések rendellenesség csoportjába tartozó rendellenesség. Hidegben a kéreg elfagy, aztán elhal.

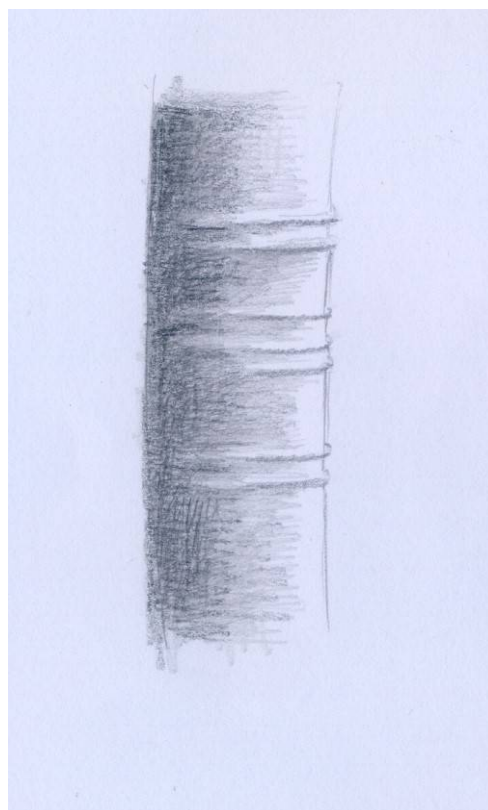
kéreg felszakadás

Törzs rendellenességeinek kéregsérülések rendellenesség csoportjába tartozó rendellenesség. A kéreg valamilyen mechanikai hatás következtében felszakad.

kéreggyűrődés

Törzs rendellenesség, kéregsérülések rendellenesség-csoport egyik eleme. A fa törzsén a kéreg egy oldalon meggyűrődött

kéreggyűrű

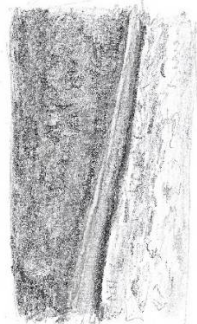
Törzs rendellenesség, kéregsérülések rendellenesség-csoport egyik eleme. A fa törzsén a kéreg körbe meggyűrődött.

kéreg hosszirányú, nyitott repedése

Törzs rendellenesség, kéregsérülések rendellenesség-csoport egyikike. A fa kérgé hosszirányba megrepedt, a

repedés nem forrott be.

kéreg hosszirányú, zárt repedése

Törzs rendellenesség, kéregsérülések rendellenesség-csoport egyikike. A fa kérgé hosszirányba megrepedt, a repedés beforrott.

kéreg keresztirányú repedése

Törzs rendellenesség, kéregsérülések rendellenesség-csoport egyikike. A fa kérgé keresztirányba megreped

kéregképző szövet

Peribléma.

kéregsérülés

A kéreg mechanikai sérülése. A sérülés csak a kérget érinti és nem hatol le a háncsrészig.

kéreg kémélő

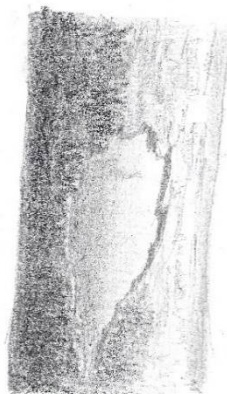
Az arboristák eszköze, mely a fa tetején az állandóan mozgó biztosító köteleket tartja, úgy, hogy maga mozdulatlan.

kéregrajzolat

A fa törzsén keletkezett kéreg megjelenése.

kéregzúzódás

Törzs rendellenesség, kéregsérülések rendellenesség-csoport egyikike. A fa törzsén a kéreg megzúzódott.

késői fa

A megvastagodott fás szár keresztmetszetében látható évgűrűszerkezet évgűrűjében a nyár végétől keletkezett rész. Más néven nyári pászta.

késői pászta

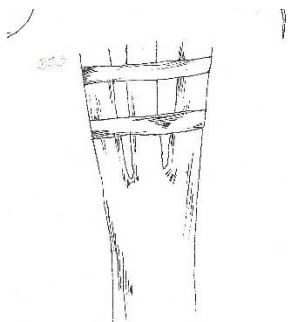
Nyári pászta.

kétköteles biztosítás

Az ipari alpinechnikában előír, két, egymástól független kötélrel való biztosítása a mászónak.

kéve kötés

A fák megerősítésénél használt fogalom. Azt módszert jelöli, mikor az ágakat kívülről kötjük körbe.

kidőlés

Fa kidőlése, mikor törés nélkül, gyökérzettel együtt fordul ki a helyéről a fa. Megkülönböztetve a kitöréstől, mikor valamely farész eltörése miatt dől ki a fa.

kikötözés

Fa megerősítése, rögzítése horgonykötelekkel.

kis átmérőjű metszlap

Az 5 cm-nél kisebb átmérőjű metszlap.

kisebb fagyrepedés

A törzs vagy vázág rendellenessége, a kéreg a hancs és esetleg a farész hosszában úgy reped végig, mintha fejszével behasították volna.

kitolható gémszerkezet

Emelőkosaras olyan gémszerkezete melynek tagjai egymásba csúztathatók.

kitörés

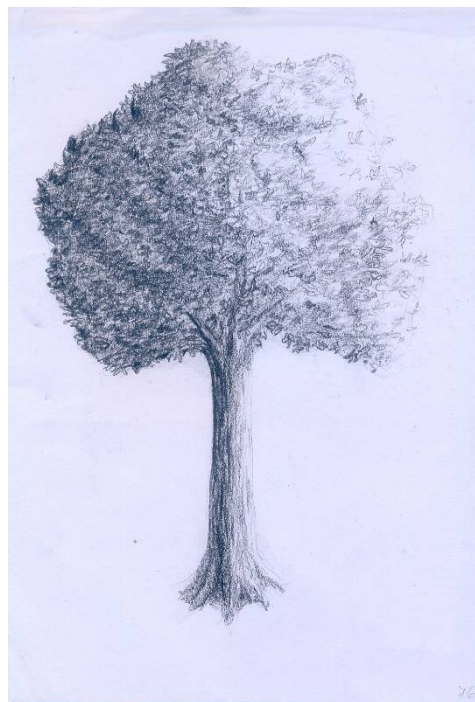
Fa kitörése valamely szerkezet eltörése miatt.

kivágásra érettség

Nem a faápolásban és nem a kertészetben használt fogalom. Az erdőszetben azt a fát, azt a faállományt, vagy erdőt tartják kivágásra érettnek, mely a legnagyobb fakihozattal kitermelhető. Ez jóval korábbi időpont, mint fa elöregedése.

kiváló egészségi állapotú fa

Az általános egészségi állapot jellemzése, osztályzata 5.

kínai bajusz

Sima kérgű fákon ághely.

klór

Halvány.

komposztálás

Érlelés. A szerves anyag, lomb, gally lebontásának folyamata parányi élőlények által, melynek következtében a keletkezett szerves anyag a talaj termőképességét javítja.

komposzt

Szerves anyagok természetes lebontásával keletkezett természetes anyag.

kompreszor

Légsűrítő.

konténeres fa

Termesztőedényben nevelt fa. A kertészek a termesztő edényt hívják konténernek.

koordináta rendszer

Tér pontjait egy viszonyhoz képest meghatározó rendszer.

kopasz fej

Kopaszfejre metszésnél az ág végén kialakult képződmény, melyet minden évben lekopasztanak és ebből nőnek ki a hajtások. Más néven ágfej, vagy gömbfej.

kopasz fejre metszés

A fa természetellenes formára metszése. A törzs, vagy a vastag ágak rend szerinti, lehetőleg évenkénti visszametszése.

korai fa

Tavaszi pászta. A fás szár évgyűrűszerkezetének az része, mely tavasszal, a nagy mennyiségű tápanyag szállítás idején, nagyobb átmérőjű szállítóedénynyalábokból áll. Más néven korai pászta, tavaszi pászta.

korai lombhullás

Korona rendellenesség, lomb rendellenességei rendellenességcsoport egyike. A lomb őszi lombhullás ideje előtt lehullik a fáról.

korai pászta

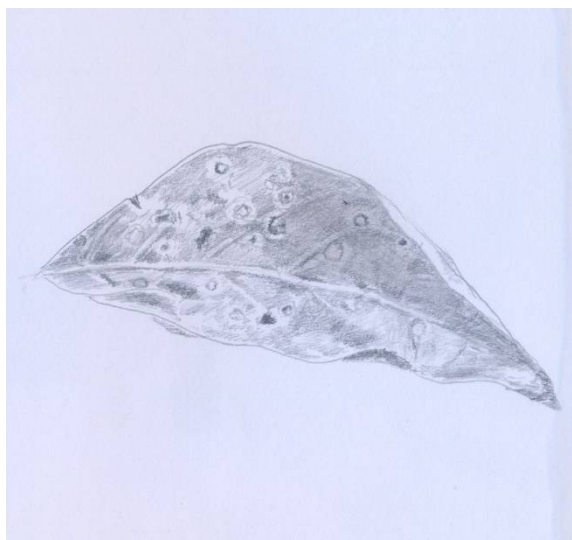
Tavaszi pászta.

korhadás

Az élő, vagy elhalt faszövet természetes lebomlási folyamata, holt fánál a szervesanyag körforgás része, élő fánál betegség.

kórokozó károsította levél

Korona rendellenesség főcsoport, lomb rendellenesség csoport egyik rendellenessége. A levélen kórokozó károsításának nyomai vannak.

korona

A fa öt részének, gyökér, gyökérszár, törzs, koronabázis, korona, egyike. Itt történik a táplálék készítése, itt virulnak a virágok, érnek a termések, és a korona végzi el mind azt, a mire a díszkertészek számítanak, az élelmezés előállítását, a szén-dioxid megkötését, a párolgást, az árnyékolást.

koronabázis

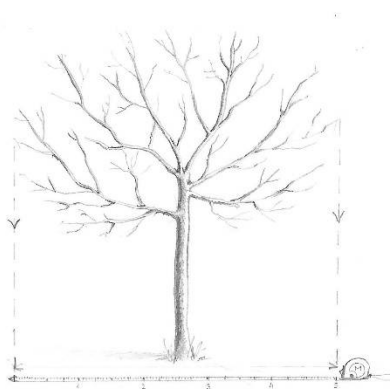
A fa öt részének, gyökér, gyökérszár, törzs, koronabázis, korona, egyike. Itt találkoznak a törzs egymás mellé rendezett és a korona szerteágazó szövetjei.

korona-állapot szorzó

Faértékelésben használt szám, melynek értéke 1-0 között van. Értéke attól függ, hogy a vizsgálat fa koronája milyen állapotban van.

korona átmérője

A korona két egymással szembe fordított pontját levetítjük a földre, és mérőszalaggal megmérjük a két pont távolságát.

korona biztosítás

Korona biztosítása az ágak, vagy különböző koronaszakaszok összekötésével azért, hogy törésüket megakadályozzuk.

koronaforma

Szó szerint a korona formája. Összefügg az ág szerkezettel, de nem azonos vele.

koronaforma hibái

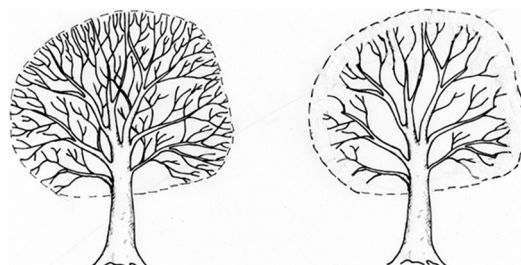
A korona rendellenesség egyik rendellenesség csoportja.

korona köpeny

A korona külső felülete.

korona kurtítása

A korona méretének csökkentése érdekében történő metszés, melynek mértéke nem lehet több, mint a korona egy harmada.

korona magassága

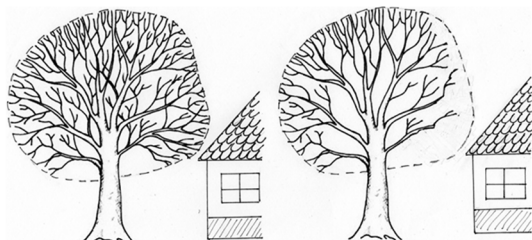
Az a függőleges irányú hosszúság, mely a koronalap és a korona csúcs között mérhető.

korona megemelése

Metszés melynek során az alsó koronarészek levágásával megemeljük a törzsmagasságot.

korona részleges kurtítása

A korona egy részének csökkentése például az egyensúly helyreállítása miatt.

korona szélessége

Az a vízszintes irányú hosszúság, mely a korona két széle között mérhető.

korona szerkezete

A fa koronájának ágrendszere határozza meg.

koronarészek sérülésmentes biztosítása

Kötélből, hevederből, pántból vagy más tartóból készített biztosítás melyet a fára helyezünk. Szemben a sérüléssel járó biztosítással, mikor a fába csavarokat fúrunk.

korona tisztulás

Az árnékba szorult koronarészek, vesszők, gallyak, ágak leszáradása. Nem rendellenesség, a fa természetes folyamata. A legpontosabban a természetes koronatisztulás fejezi ki a jelenséget.

korona váza

Az erős és a nagy ágak alkotta koronarész.

Korschag módszer

Az évgyűrűelemzésnek olyan módszere, mely lehetővé teszi a korhadt fák korának számítását.

kör-körös biztosítás

korszorzó

Faértékelésben használt szám, mely megadja, hogy a vizsgálat fa koronája hányszor nagyobb az azonos fajú, faiskolában nevelt és kapható 12/14 törzskörméretű fa koronájánál.

kosár

Az emelőkosaras kocsinak az a szerkezete, melyben a dolgozók tartózkodnak.

kovalens kötés

Kémiában közös vegyértékű kötés.

kórkép

Vírusok, baktériumok, gombák által okozott betegség látható tünetei.

kórmegállapítás

A betegségek megállapítása, szemben a rendellenességek megállapításával.

kórokozó

Olyan vírusok, baktériumok, gombák, melyek a fa megbetegedését okozzák.

köenny

Hidrogén.

körbe fűzés

A fa törzsének megkötési módja, mikor a kötöző zsinórt a fa törzsén körbe tekerjük.

körfont kötél

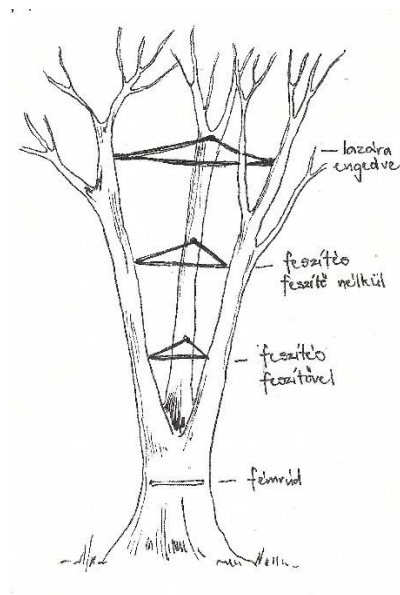
Olyan, fák megerősítésére készített gyártmány, mely műanyag szálaiból csövet fonnak.

kritikus szélesség

kör-körös biztosítás

Megerősítési eljárás. Több ág, vagy törzs biztosítása. Különösen az oldalsó nyomásnak kitett fákat védi meg, az egymás mellett körben álló koronarészek összekapcsolásával.

kősejt

Szkleroida.

kötélcsiga

Az alpinista kötéltechnikában is használt egyszerű kerék, mely a kötelet megvezeti.

kötélkímélő

Kambium kímélő.

kötéllétra

Kötélből készült létra, merev vagy kötélhurok fokokkal.

kötélmászás

Kötélen való felmászás.

kötélöböl

Körfont kötéllal történt megerősítésnél az ágon átvetett kötelet nem fűzzük szorosra vissza, hogy helyet hagyjunk az ág vastagodásának, a hurkon belüli szabad tér a kötélöböl.

kötéltechnika

A magasból való leesést megakadályozó technika. Ha a faápoló a munkaállomás megközelítésére használja, akkor a mászás kötéltechnikájáról beszélünk, ha fa kivágásánál a fadarabok leesését akadályozza meg, akkor a falebontás kötéltechnikájáról beszélünk.

kötél tűróképesség

Azt mutatja meg, hogy mennyi beleesést bír ki biztonságosan a kötel.

kötőelem

Minden olyan eszköz, melyet a fák biztosítására használunk.

kötöző anyag

Ültetett fák kikötözésére szolgáló anyag.

központi hengert képző szövet

Pleroma.

központi tengely

A korona központi része, a törzs egyenes folytatása. Más néven sudár.

kritikus szélesebesség

Critical wind speed, rövidítve CWS, az a szélesebesség mikor a fa törik, vagy dől.

kutikula

Fedőréteg.

kúszónövények

Korona rendellenesség, zavaró növényzet rendellenességsorozat egyik eleme. A fa koronájában kúszónövény található.

külső bőr

Exodermisz.

különleges koronaforma

A természetestől eltérő koronaforma.

külpontos fa

Súlypontja nem a gyökérnyak fölött, hanem attól távolabb esik, ferde fa.

külső bőr

Exodermisz.

I

láncfűrész felcsapódása

Akkor következik be, ha a vezető orra ér a fának.
Balesetveszélyes.

láncvezető

A motoros láncfűrész vágószerkezetének az a része, melyen a lánc szalad.

láncvezető orra

A láncvezető orr része.

látócső

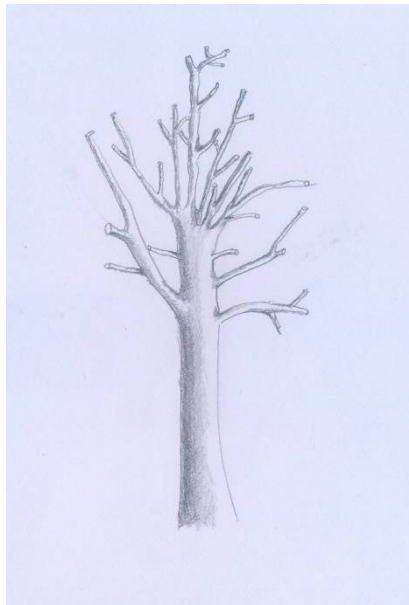
Endoszkóp.

lefejezés

A környezetére veszélyes korona levágása, anélkül, hogy a fa természetes formájára vagy az életére tekintettel lennénk. Nem szakszerű intézkedés. A lefejezés hasonlít az ember lefejezésre, vagy az alakfák metszésére. A ZTV-faápolás nem tekinti faápolási technikának.

lefejezett korona

Korona rendellenesség, koronaforma hibái rendellenességsorozat egyik rendellenessége. A koronát metszéssel teljesen eltávolították, csak a vázágak rövid csonkjait hagyták a fán.

lefelé szálló áramlás

A fa táplálékszállításának útja a levelek irányából a gyökerek felé.

lehasadt ág

Törzs rendellenesség, törzsrepedések, hasadások rendellenességsorozat egyik eleme. A törzsön lehasadt ág nyomai található.

lehasított ág helye

Törzs rendellenesség, törzsrepedések, hasadások rendellenességsorozat egyik eleme. A törzsön lehasított ág nyomai található.

lehordás

A gyökérzet rendellenesség, talajszint változása gyökérzónában rendellenességsorozatba sorolt rendellenesség. A fa gyökérterületéről föld lehordása.

lehorgonyzás

A gyökér egyik rögzítési módja. A fa fő gyökerei, erősgyökerei horgonykötélként erősítik a fát a földhöz.

leszakadt hánccs

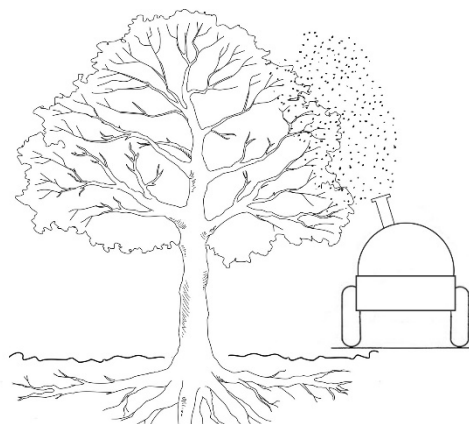
A hánccs az osztódógyűrű mentén felszakadt és le is szakadt.

levélanalízis

Levélvizsgálat laborban, ahol a növény tápanyagellátottságát állapítják meg.

levéltrágyázás

Tápanyagutánpótlás módja. Vízben oldható tápanyagot a lombra permetezünk.

levélvizsgálat

Levélanalízis.

lezárt talaj

A fa gyökérzete fölött levegőnek és víznek áthatolhatatlan burkolat van

lébeny

Nitrogén.

légsűrítő

Kompresszor.

legzőgyökér

Levegő felvételére módosult gyökér, léggyökér.

létra

Mászást segítő szerkezet, melynek lépéstávolságokra fokai vannak.

létramászás

Létrán való fellépegetés.

lignin

Szerves vegyület, mely a fás részeket alkotja.

lomb mechanikai sérülése

Korona rendellenesség, lomb rendellenességei rendellenességszoport egyik eleme. A lomb szakadozott, sérült.

m**madárodú**

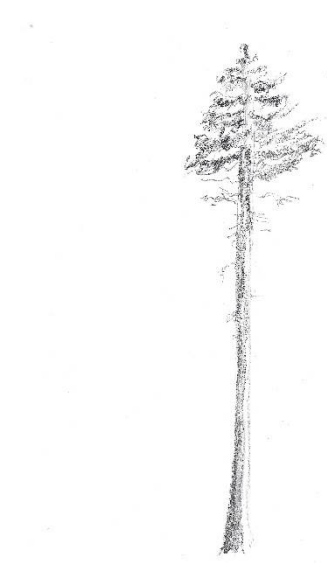
Törzs rendellenesség, törzs egyéb rendellenességei rendellenességcsoport egyik eleme. A törzsön madárodú látható.

magastörzsű sorfa

4,5 m magas törzsű sorfa, ellentétben a 2,2 m magas törzsű sorfával.

magas törzs

Törzs rendellenesség, törzs rendellenes növekedése rendellenességcsoportba sorolt rendellenesség. A törzs aránytalanul magas.

magnézium

Kesreny.

magszedő létra

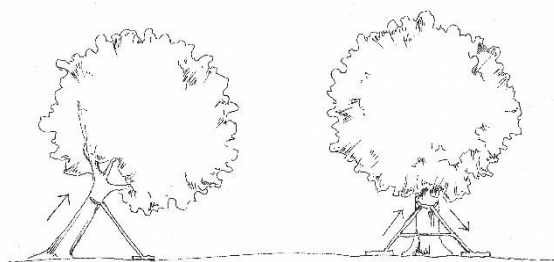
Az erdészetben, a fán lévő magok gyűjtésére használt létra. Egy hosszú cső, melynek két oldalára vannak rögzítve a létrafokok.

magyar név

A növény magyar neve.

mankózás

Fa rögzítése alátámasztással. A fa megerősítési eljárása mellyel a fa kidőlést, esetleg kitörését tudjuk megakadályozni.

mangán

Cseleny.

második korona

Az ifjítás után kialakított új korona, ami alvórügyből, vagy a megmaradó ágakból képződik.

másodlagos bőrszövet

Periderma.

mászás kötéltechnikája

A munkaállomást mászással megközelítő faápoló leesését akadályozó technika, mikor a faápoló kötéllal biztosítja magát leesés ellen.

mászó-ereszkedő gép

Az arboristák különleges eszköze, mely mászás és ereszkedés közben is egyaránt biztosít.

mászógép

Arborista felszerelés. A kötéltechnikában a felfelé mászáshoz használatos eszköz.

mászókötél

Arborista felszerelés. Más néven biztosító köté. A biztosítási lánc egyik eleme, melyhez a kötéltechnikát használó faápoló kiköti magát.

mászóvas

Faápolás kötéltechnikájában használatos eszköz, amit a bakancsra lehet szerelni és tűskéivel megakadályozza a lábbeli lecsúszását. Élő fa ápolásánál tilos használni.

megerősítési eljárás

Fa állékonyságának megerősítése. Statikai megerősítés.

megközelítés

A munkaállomás megközelítése. Közeljutás a fa vizsgálandó vagy ápolandó részéhez, történhet kötéltechnikával, kosaras kocsival, létrával, állvánnyal, vagy csak egyszerűen a földön.

megmacskásodott köté

Eredeti szerkezetét elvesztett, csavarodó köté, személy biztosítására nem alkalmas.

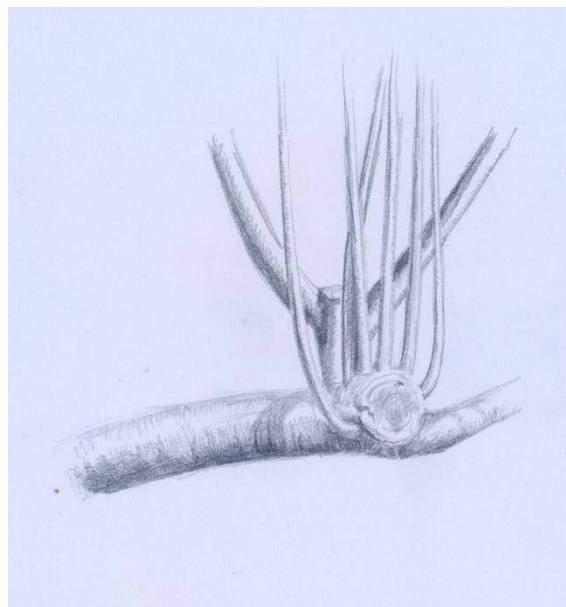
meztámasztás

A fa megerősítési eljárása, mellyel a fa kidőlését, esetleg kitorését tudjuk megakadályozni.

megújító hajtások

mellékgyökér

Korona rendellenesség, rendellenes hajtások rendellenességcsoport egyik rendellenessége. Alvó rügyekből hajtások törnek elő.

megújuló szövet

Kambium.

mellbekötő

A kötéltechnikában használt fogalom, mely a mászó felső testének rögzítésére szolgáló, hevederből készített alkalmazhatóságot jelent. A teljes testheveder része.

mellékág

A vázából elágazó tartó ág.

mellégyökér

A fő gyökérből elágazó gyökerek.

mellégyökér rendszer

Szív gyökérzet.

mellmagasság

A törzs kerületének mérésére jellemző magasság, 1,3 m, melyet az erdészek használnak. A díszkertészek a törzs kerületét 1 méter magasságon mérik.

mellmagassági átmérő

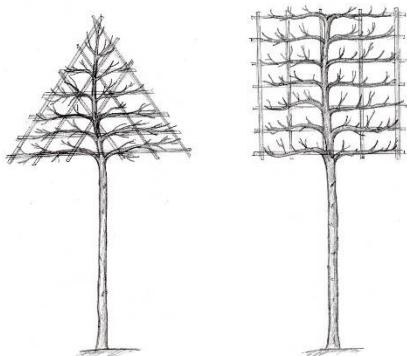
Erdészeti fogalom. A törzs 1,3 méter magasságban mért átmérője.

merev biztosító kötés

Fák megerősítéséhez használt olyan kötés, mely erő hatására nem mozog, nem nyúlik.

mesterséges koronaforma

Metszéssel alakított, a természetestől eltérő koronaforma.

metszés

A hajtások és vesszők levágása vagy visszavágása, a gallyazással ellentétben, ahol az ágakat és gallyakat vágjuk le. A fa nem igényli a metszést, a metszés az ember szempontjai miatt van.

metszés erőssége

A vessző, ág visszametszésének mértéke, ellentétben a metszés mértékével, ahol a korona levágott mennyisége a mérvadó.

metszési seb

törzs rendellenesség, törzs egyéb rendellenességei rendellenesség csoport, a törzsen metszési seb látható

metszés mértéke

A korona lemetszett mennyiségének mértéke.

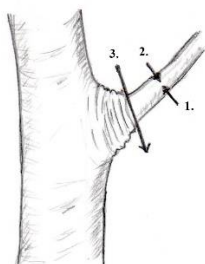
metszlap

Az a felület, mely metszést követően a fán keletkezett.

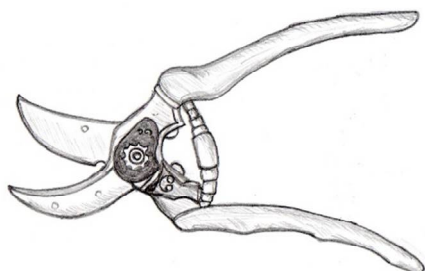
metszlap kialakítása

A három vágás harmadik, utolsó vágása az ágalpnál történik.

metszőolló

Kertészek metszésre, hajtások és vékonyabb vesszők levágására szolgáló eszköze.

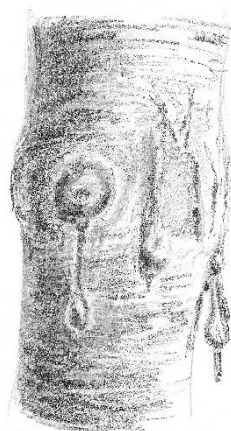

mélynyugalom

Az az időszak, amikor a fák kihajtását a belső hormonszabályozás akadályozza.

mézga

A rózsafélék családjába tartozó, egyes fák természetes sebkezelő anyaga.

mikodomácium

Sugárgomba csomó.

mikorrhiza

Gyökérlakó gomba.

mikróorganizmus

Apró, szemmel nem, csak mikroszkóppal látható élőlény. Más néven apró élőlény.

molekula

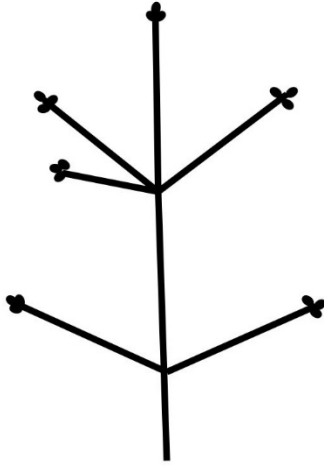
Vegyületi egység. Két, vagy több alapalkotóból (atomból) álló semleges anyagi részecskék, melyekben az alapalkotókat erős közös vegyrétékű kötéssel (kovalens) kapcsolja össze.

monopodiális elágazás

A fa és más növények hajtásrendszerének egyik elágazási módjai. A törzs a központi tengely meghosszabbítása. Minden mellékajtás a fő hajtásnak van alárendelve. Több mellékág egy örvet képez. Ez a forma a tűlevelűekre jellemző, statikai és faápolási szempontból egyaránt kedvező. Magyarul egytengelyes elágazás.

morfológiai axénia

Betegségnek ellenálló forma. A gazdanövény olyan alak tulajdonsága, mely nem engedi a növény megbetegíteni.

morfológiai rezisztencia

Betegségnek ellenálló forma. A gazdanövény olyan alaki tulajdonsága mely nem engedi a növény megbetegíteni.

munkaállomás

A faápolásban a fának az a része, ahol valamilyen munkát, ápolást kell végezni.

műholdas helymeghatározó

GPS

műszeres favizsgálat

A favizsgálat azon módja, mikor a szemrevételezés során felfedezett rendellenességeket műszerrel alaposabban megvizsgáljuk.

n**napégés**

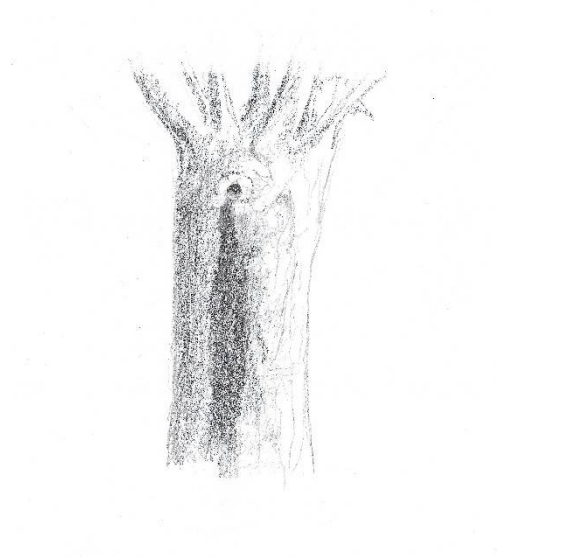
A hó által okozott károsodás (például az érzékenyebb fafajták esetében a nyílt tűz miatt) amely a kambium vagy a körülötte fekvő kéreg lepattogzásához, illetve fásérülésekhez vezet.

nátrium

Szikeny.

nedves váladék

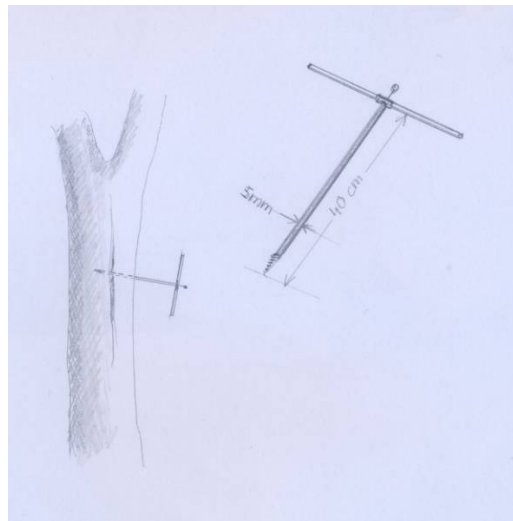
Törzs rendellenesség, törzsön folyadék rendellenességcsoport egyik rendellenessége. Törzsön folyadék jelenik meg.

nitrogén

Légeny

növedék fúró

Az erdészetben a fa növekedési erejének vizsgálatára használt eszköz, melyet a faápolásban is használnak.

növekedés

A fák szerveinek mennyiségi gyarapodása.

növekedési együttható

Egy szám: $W_k = \text{növekedési együttható} = 2 \cdot (d_2 - d_1) / (d_1 + d_2) \cdot t$ d_1 = átmérő a növekedési időszak kezdetén

növekedési időszak

Vegetációs időszak.

növekedési öv

A gyökérsúcs azon része, ami biztosítja a folyamatos hosszirányú növekedést.

növekedés követése

Fa kikötőzésénél a rögzítés követi az ág, vagy törzs vastagodását.

növényorvos

Növényvédelemi szakértő, aki a növények kártevői és kórokozói elleni védekezés szakembere.

növénytan

Botanika.

növényvédelem

A kórokozók, kártevők megbetegítésével és az ellenük való védelemmel foglalkozik.

növényvédő szer

Vegyszer, mely kártevők, kórokozók ellen hat.

növényútlevél

Magyar hatóság által előírt okmány, melyet a növény értékesítésekor kell kiállítani.

ny

nyálkás váladék

A fa folyékony anyaggá változása, amelyeket legtöbbször baktérium-, és gombatelepek okoznak.

nyári pászta

A fás szár keresztmetszetében látható, nyáron keletkezett, kisebb átmérőjű évgyűrűk.

nyesedék

A metszés során keletkezett szerves anyag: ág, vessző, leveles ág, leveles vessző.

nyitott dréncső

Kedvezőtlen környezet rendellenesség, talaj rendellenességei rendellenességcsoport egyik eleme. A fa ültetésénél öntözés céljára elhelyezett dréncsőben levegő áramlik szabadon.

nyomott fa

A válaszfa egyik típusa. A hosszabb, egyirányú terhelésnek kitett tűlevelűeknél a fa szerkezete az erő hatásával ellentétes oldalon, a nyomott oldalon a fa szerkezet megerősödik.

nyomott villa

„V” formájú villás elágazás. Törésveszélyes.

nyugalmi időszak

Az az időszak, amikor a fák nem hajtanak. A lombhullatóknál a lobhullást követően kezdődik és lombfakadásig tart, örökzöldeknel a nyári szárazság idejére esik.

O, Ó

odú

A fában keletkezett üreg.

odvas ág

Korona rendellenesség, rendellenes ágak rendellenességsorozat egyik tagja. Az ág odvas, az odvasodást gyakran gombatermőtest jelzi.

odvas koronaalap

A koronaalap rendellenessége, a koronalapnál odú található.

odvasodás

A fában, korhadás útján üreg keletkezése.

oldalkinyúlás

Emelőkosár tulajdonsága, a függőleges tengelyéhez képest elérhető legnagyobb távolság.

oldalosztódó szövet

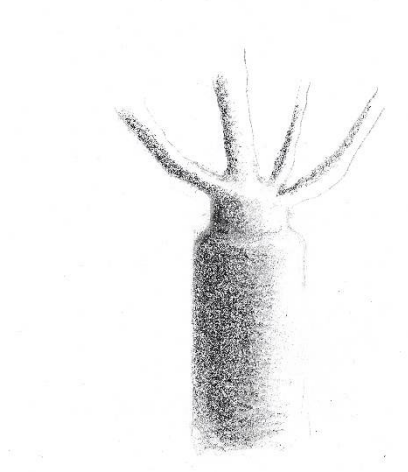
Perikambium.

olajszennyezés

Kedvezőtlen környezet rendellenesség, ember okozta rendellenességsorozat egyik tagja. A fa talaját olaj szennyezi.

oltási hely

Törzs rendellenesség, törzs rendellenes növekedése rendellenességsorozatba sorolt rendellenesség. A törzsön oltás helye látható.

oltó vessző

Körülbelül ceruza vastagságú vessző, melyet a növényről levágunk és oltásra használunk.

oltóviasz

Gyanta alapanyagú sebkezelő szer, melyet a kerteszek az oltás kezelésére is használnak.

ontogenezis

Egyedfejlődés.

osztódógyűrű

A megvastagodott fás zár keresztmetszetében gyűrű alakú, térben henger alakú osztódószövet, mely a szár közepe felé a fa elemeket, a szár külseje irányába pedig háncs elemeket képez. Más néven kambium.

osztódó szövet

Merisztéma.

oxigén

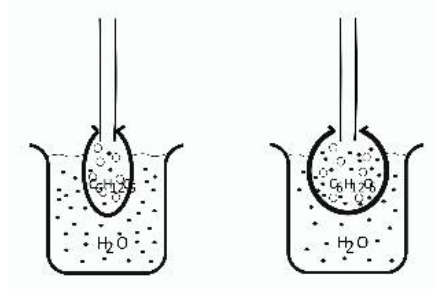
Élőny. Az élőlények életfeltétele. Ne feledjük, csak a fénymegkötésre képes élőlények tudják előállítani, és az se feledjük, hogy a legnagyobb élőnytermelőők a fák.

oxigén termelés

Élőny termelés.

ozmózis

Duzzadás, folyadék áramlása féligáteresztő hártán keresztül.

ö, ő**ökológia**

Környezettan.

ökológiai védekezés

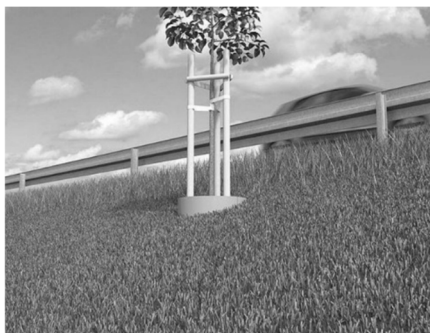
A környezet életerejét felhasználó védekezés.

önjáró emelőkosár

Emelőkosaras szerkezet, mely önállóan képes helyváltoztatásra.

öntöző gyűrű

Fa öntözéséhez használt eszköz, a fa tövéhez helyezett gyűrű, mely a részübe ültetett fánál nem engedi az öntözővizet lefolyni.

öntöző zsák

Fa öntözéséhez használt eszköz, a fa tövéhez helyezett, körülbelül 50 liter vizet tároló zsák, mely a fa folyamatos öntözését biztosítja.

öregedő fa

Idős fa, melyen elhatalmasodtak az öregedés betegségei.

ős osztódószövet

Prokambium.

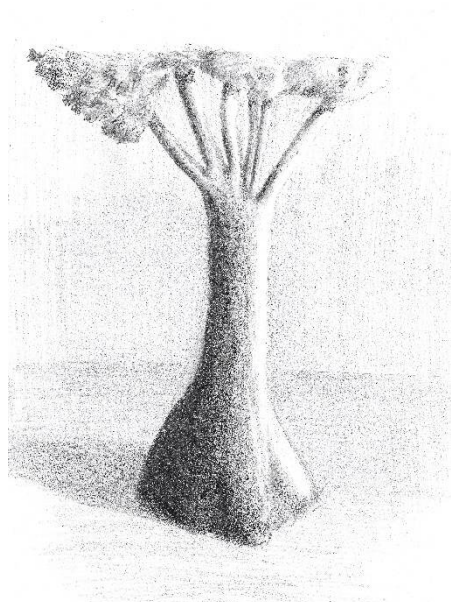
őszi pászta

A fás szár évgyűrűszerkezetének az része, mely nyár végén-ősszel, a kisebb mennyiségű tápanyag szállítás idején, nagyobb kisebb szállítóedényfalábokból áll.

P

palack törzs

A gyökérnyak rendellenesége. A gyökér irányába kiszélesedő törzs.

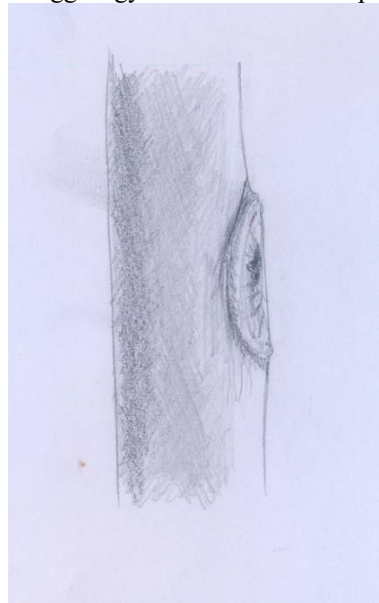

palástsík

A hengeres alakú törzs felszíne.

palástsíkra alakított metszlap

Korona rendellenesség, rendellenes metszés okozta sérülések rendellenességsorozat egyike. A fa törzsén az ággal egy síkban lévő metszlap található.

palástsíkra metszés

A törzssel párhuzamos, annak síkjában kialakított metszlap.

para alapszövet

Phelloderma.

parakambium

Kéregcserélő szövet.

paraszövet

Fellon.

parkfa

A parkban álló fa. A parkfa a park része. Különbözik a sorfától, mely az út része.

passzív ellenállóképesség

Passzív rezisztencia. A növény fertőzéstől függetlenül létező ellenállóképessége.

passzív rezisztencia

Passzív ellenállóképesség.

peribléma

Kéregképző szövet.

periciklus

A központi henger legkülső sejtsora.

periderma

Másodlagos bőrszövet.

perikambium

Oldalosztódó szövet.

phloem

Háncstest.

pili radis

Gyökérszőr.

pionir

Úttörő. A faápolásban azokat a fákat hívjuk úttörőnek, amik igénytelenségükkel az elsőként jelennek meg fásodó területeken.

plazma

Sejtállomány.

pleroma

Központi hengert képző szövet.

posztinfekcionális ellenállóképesség

Fertőzést követően kialakult ellenálló képesség.

pozicionálás

A faápolás kötéltechnikájában az arborista rögzítését jelenti a munkaállomáson.

pozicionáló kötél

Rövid biztosító kötél.

pók

Spider névre keresztelt, lánctalpas járó szerkezetű, kis tömegű, keskeny emelőkosár szerkezet.

prokambium

Ős osztódószövet.

provantitiae

Alvórügy. Olyan rügyek, melyek hosszú évekig nem fejlődnek ki, alszanak, addig, míg el nem jön az ő idejük. Ez pedig akkor jön el mikor a rendes rügyek valami oknál fogva nincsenek, vagy nincsenek ele-
gen.

pruszik csomó

Csúszó csomó. Osztrák hegymászóról elnevezett csomó, mely terhelés nélkül a kötélén csúszik, terhelés alatt megszorul. Az arboristák egyik leggyakrabban használt csomója.

pseudo-dichotomikus

A többtengelyű elágazási típusnál két oldalrügy veszi át a központi hajtás szerepét, elágazás és a központi hajtás elcsökevényesedik. Néhány fa fiatal korban így fejlődik, később egy tengellyel növekszik tovább vagy fordítva (juhar és orgona) fejlődik. Magyarul többtengelyű elágazás.

r**radix**

Gyökér.

Radó Dezső

Dr. Radó Dezső született 1923-ban született és 78 éves korában, 2001-ben hunyt el. Kertészmérnök-közgazdász, címzetes egyetemi docens, a Fővárosi Kertészeti Vállalatnak 22 évig volt igazgatója. 1984-ben ment nyugdíjba. Ez után szinte sokat foglalkozott környezetvédelemmel, a fák jótékony hatásával. Nevéhez fűződik a Magyarországon széles körben elterjedt faértékelési rendszer.

Radó-féle faértékelési módszer

Az 1980-as években, Radó Dezső által kidolgozott faértékelési módszer, mely a fák értékét a faiskolában megvásárolható lombtömeg alapján állapítja meg

raktározó gyökér

Raktározásra módosult gyökér.

rácsszerkezetű emelő

Emelőszerkezet melynek rácsszerkezetű gémje összezecsukható.

rávágás

A három vágás második vágása, felülről lefelé kell elkövetni.

regeneráló hajtás

Megújító hajtás.

reakció fa

Magyarul válasz fa. Törzsön vagy a vágásokon a hosszabb, nagyobb terhelés során kialakult, a rendnél erősebb fa. A túlevelűeknél a terheléssel ellentétes oldalon nyomott fa alakul ki, a lomblevelűeknél a terhelés irányában húzó fa.

rejtett odú

Törzs rendellenesség főcsoport, törzsodvasodások rendellenességcsoport egyik tagja. A törzsön szabad szemmel nem látható odú van.

rendellenes ágak

Korona rendellenességek főcsoport, egyik rendellenességcsoportja.

rendellenes hajtások

Korona rendellenességek főcsoport, egyik rendellenességcsoportja.

rendellenes koronaszerkezet

Korona rendellenességek főcsoport egyik rendellenességcsoportja.

rendellenes metszés okozta sérülés

Korona rendellenességek főcsoport, egyik rendellenesség csoportja.

rendellenességek

A fák rendestől eltérő alakja, testrésze vagy szövete. A faápolás rendellenességeket vizsgál és gyógyít, míg a növényvédelem kártevők és kórokozók ellen visel hadat.

rendellenesség csoport

A rendellenességeket csoportosítottuk az eligazodás miatt. A hat rendellenesség főcsoportok alatt rendellenesség csoportokat alakítottunk ki. Például a károsító környezet rendellenesség főcsoportot két csoportra a kedvezőtlen időjárásra és a rendellenes talaj rendellenesség csoportra osztottuk.

rendellenesség főcsoport

A rendellenességek csoportosítottuk az eligazodás miatt. A fő csoportok: gyökérzet rendellenességei, gyökérnyak rendellenességei, törzs rendellenességei, korona alap rendellenességei, korona rendellenességei, károsító környezet.

rendes törzsmagasságú

2,2 m magas törzsű sorfa. Megkülönböztetve a magas törzsű sorfától.

repedés-csúcs

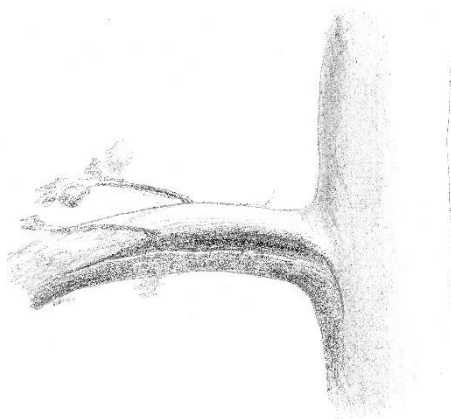
A repedés végei, legfelső és legalsó része.

repedés rögzítése

A nagyobb törzsrepedés kezelése, mikor is a repedés két szélét fémszerkezettel igyekszünk egymás felé húzni.

repedt ág

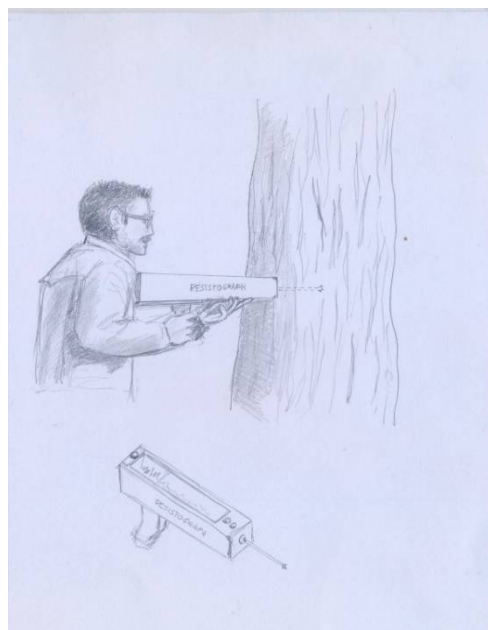
Korona rendellenesség főcsoport, rendellenes ágak rendellenesség csoport egyik rendellenessége. Az ág hosszában megrepedt.

rezisztencia

Magyarul ellenálló képesség. A megbetegített növény azon tulajdonsága, hogy képes visszaszorítani a megbetegítő szervezeteket.

rezisztográf

Fa szilárdságát vizsgáló műszer.

régebbi kéregsérülés

Olyan kéregsérülés, mely régebben keletkezett, legtöbb esetben a sérült kéreg alatt védtelenül maradt élő háncs is sérül.

részleges kurtítás

Metszés egyik módja, mikor az állékonyság vagy fa környezetében lévő akadályok miatt a koronát nagy és erős ágak levágásával megkurtítjuk. A korona eredeti szerkezetét meg kell tartani, ez gyakran az egész korona korrekcióját kívánja.

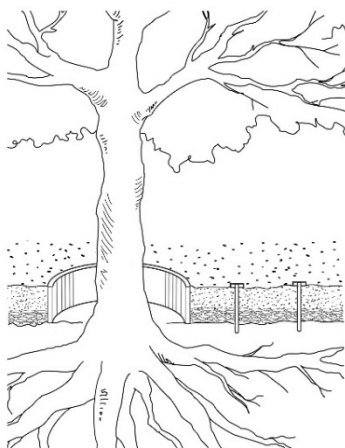
réteges feltöltés

Feltöltés évente 20 centiméternél nem vastagabb rétegekben.

réteges feltöltés levegőztető lyukakkal

A feltöltésre kényszerült fák favédelmi eljárása.

ritkító metszés

A korona legfeljebb 5 cm vastag ágainak metszése, a megmaradó részek jobb fényhez juttatás érdekében.

romboló gyökér

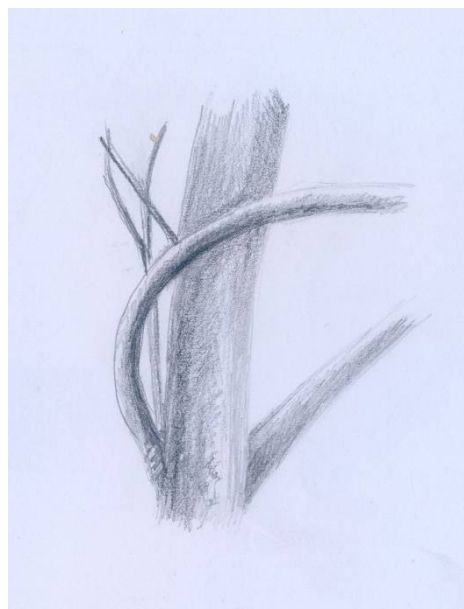
A fa gyökere építményeket rombol, például járdát emel fel, csatornát feszít szét.

rostacső

A fás szár háncsrészének szállító pályái melyek a táplálékot szállítanak. Idegen nyelven phloem, vagy floem.

rossz állású ágak

Korona rendellenességek főcsoport, rossz állású ágak rendellenességcsoport egyik tagja. Az ágak nem a korona közepéből kifelé nőnek.

rögzítés helye

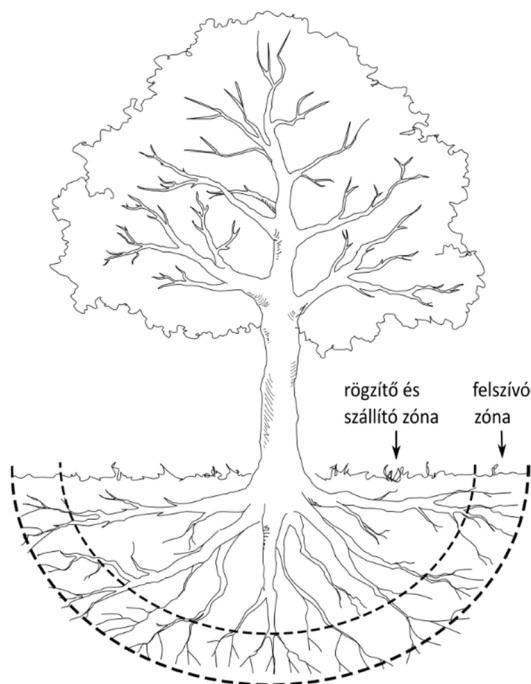
A megerősítési rendszernek az a része, ami a fához csatlakozik.

rögzítés irányszöge

A rögzítendő ág és a tartó ág rögzítési pontjait összekötő egyenes vízszintessel bezárt szöge.

rögzítő és szállító zóna

A gyökérzet része, az a középső és belső területe, ahol az erős gyökerek a rögzítést végzik.

rögzítő fül

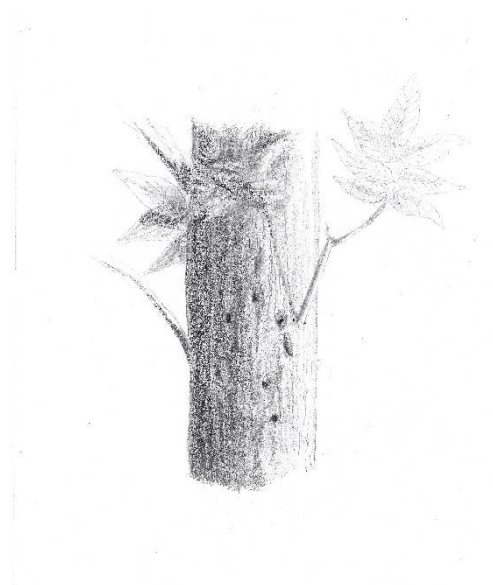
Falebontásnál a levágandó rabra kötött segédkötél, mely úgy alakítunk ki, mint egy szatyor fülét.

rönktámasz

A motoros fűrész láncvezető tövében kialakított fogazás, mely bizonyos vágásoknál a rönkre támasztható.

röpnnyílások törzsön

Törzs rendellenességek fűcsoport, kéregsérülések rendellenességcsoport egyike. A törzsön lyukak vannak.

rövid hajtás

Kis ízközű, gyenge hajtás

rövid kötél

Idegen szóval pozicionáló kötél.

rugalmas biztosító kötés

A fa megerősítési eljárásában olyan kötés, mely erő hatására mozog, nyúlik.

rügy

Gemma.

rügyecske

A csira növény felfelé irányuló hajtása, melyből rügy képződik.

rügyhatározó

Olyan növényhatározó, mely a rügyek alapján segít a fajt meghatározni.

S

sebgógyulás

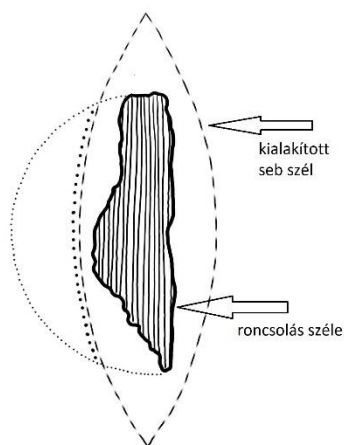
Kalluszképződés.

seb fa

Faszövet, mely sérülésekor keletkezik.

sebformázás

A roncsolódott szövetdarabok éles szerszámmal való levágása a seb széléről.

sebkezelő szer

Olyan szer melyeket seb kezelésére használnak

sebpárkány

A seb szélén kidomborodó, a forradás irányába haladó szövet. Más néven hegedési párkány, sebpárkány, sebperem.

sebperem

Sebpárkány, hegedési párkány.

sebszél

Fa sérülésénél a sérült, roncsolódott rész és az ép szövetek határa.

sebszövet

Gyűrű alakú sejtkepződmény a seb körül. Szabálytalan formájú, vékonyfalú sejtekből áll, melyek az évek során túlburjánzhatnak a seben. Egy különleges formája a sima sebszövet. A sebszövetből működépes fa-, osztódó- és háncsszövet keletkezik.

sebtakaró

Az egy éves sebszövet mögött hátrahagyott, több éves szövet, mely a sebet vagy annak egy részét takarja.

sejtállomány

Plazma.

sejtbél

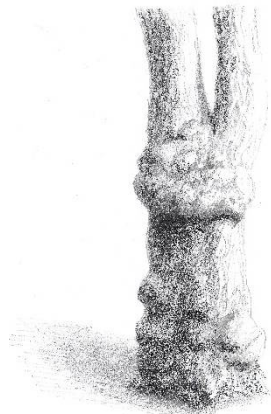
Citoplazma.

A sejtállomány sejtmagon kívüli része.

sejtburjánzás

Törzs rendellenesség főcsoport, törzs rendellenes növekedése rendellenességcsoport egyike. A törzsön rendes kéregrajzolatú dudor látható.

sejtfal

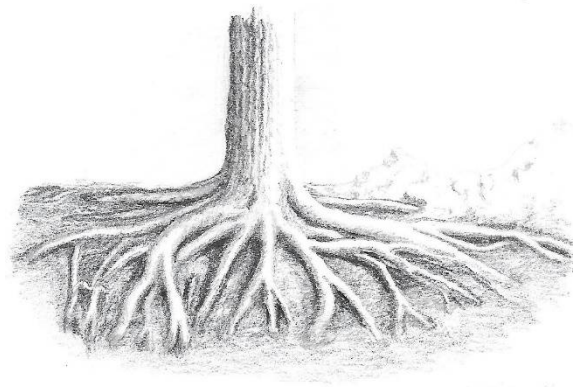
Növényi sejtet határoló képződmény.

sejtüreg

Vakuolum.

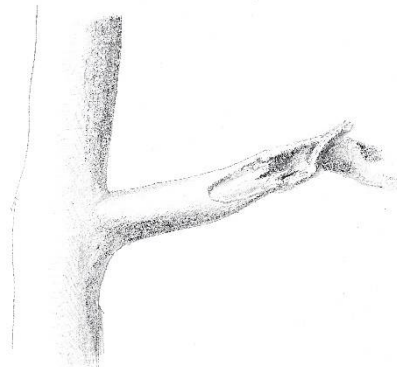
sekélygyökérzet

Gyökér rendellenességek főcsoport, gyökérzet egyéb rendellenességcsoport egyik eleme. A gyökér a felszínen marad.

sérült ág

Korona rendellenesség főcsoport, rendellenes ágak rendellenességcsoport egyike. Az ág megsérül, letört vagy zúzódott.

sérült korona

Korona rendellenesség főcsoport, rendellenes koronaszerkezet rendellenességcsoport egyik eleme. A korona sérült.

soliter

Egyedül álló.

sorfa

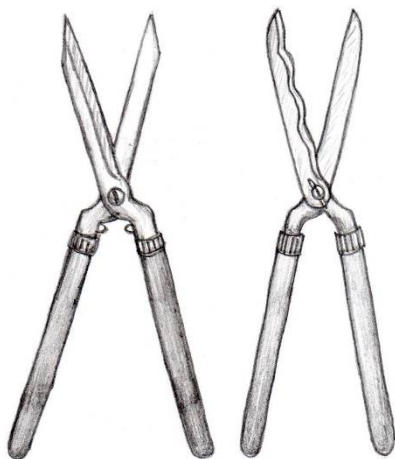
Az utak, utcák mellet sorban álló fa. A sorfa az út része. Megkülönböztetve a parkfától.

sószenyezés

Kedvezőtlen környezet rendellenesség fűcsoport, ember okozta rendellenesség csoport egyik eleme. A fa talaját téli síkosságmentesítésre használt sóval szennyezik.

sövénynyíró olló

Kertészek sövénynyírásra használt hosszú pengéjű ollója.

spider

Lánctalpas járó szerkezetű, kis tömegű, keskeny emelőkosár szerkezet.

spina

Ágtövis. Tühegybe végződő szár. A kökénynél egyszerű, nem elágazó, a lepényfánál elágazó.

sportmászás

Sport, ahol mászás a feladat. Megkülönböztetve a munkamászástól, melyet az arboristák végeznek.

stabilitás

Állékonyság.

stand

Biztosítási pont.

statika

Állékonyság.

statikai megerősítés

A fa dőlésének vagy törésének megakadályozása ki-kötözéssel vagy megtámasztással. Magyarul megerősítési eljárás vagy biztosítási rendszer.

statikai védőterület

A fa alatti, kör alakú terület melynek középpontja a fa közepe, sugara pedig a törzs egy méterrel mért átmérőjének a négyszerese.

statikai védőzóna

A föld alatti, hengerpalást alakú terület, melynek a föld felszínén lévő, kör alakú felső alaplapjának középpontja a fa törzsének közepe, átmérője pedig a törzsátmérő kilenceszerese. A hengerpalást alsó alaplapja a gyökérzet aljáig ér.

statikus kötél

Statikus, állandó és nem változó terhelésre készült kötél.

statikus terhelés

Állandó terhelés. A kötéltre álló vagy nagyon lassan (0.1 m/perc) mozgó tömeg által ható terhelés. Párja a dinamikus terhelés, mely mozgó, tehát dinamikus tömeg hatására jön létre.

sudaras korona

Koronaforma, olyan ahol a koronának központi tengelye van.

sudár

A korona központi része, a törzs egyenes folytatása. Más néven központi tengely.

sugárgomba csomó

Mikodomácium.

súlyosan beteg fa

Az általános egészségi állapot jellemzése, osztályzata 2.

sympodiális elágazás

A fa és más növények hajtásrendszerének egyik elágazási módjai. A fő hajtás, a vezérvessző nem a csúcsrügyből, hanem az oldalrügyből fejlődik tovább. (juhar, bükk, szilfa, hárs, fűzfa). Idegen szóval sympodiális elágazás.

SZ**szabadgyökerű fa**

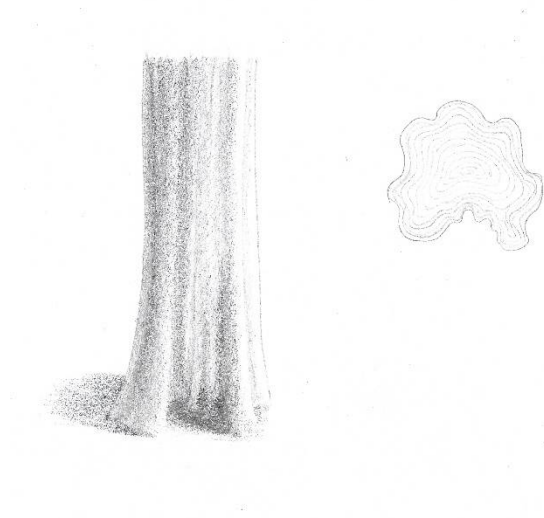
Faiskolában csupasz gyökérrel, ültetésre kitermelt fa.

szabad terület

Favédelmi terület. Az építési területen álló fa favédelmi területén (A fa koronaalatti föld felszíne, mely általános esetben a csurgóvonalat másfé méterrel meghaladó kör. Oszlopos koronájú fák favédelmi területe a csurgó vonalnál 6,5 méterrel nagyobb.) kívül eső terület, ahol az építési munkák a fákat nem veszélyeztetik. Más néven zöld terület.

szabálytalan keresztmetszet

Törzs rendellenesség főcsoport, törzs rendellenes növekedése rendellenességcsoportba egyik tagja. A törzs nem szabályos kör keresztmetszetű.

szabályzó fehérje

Enzim.

szakértői szemrevételezés

A favizsgálat legalapvetőbb módja, mikor a favizsgáló szakember műszekerek nélkül, egyszerű eszközök segítségével megvizsgálja a fát, annak környezetét és megállapítja annak rendellenességeit, javaslatot tesz a fa ápolására.

szakító szilárdság

Valamilyen anyag elszakításához szükséges erő.

szakító terhelés

Az a terhelés, melyet a tárgyak már sérülés nélkül nem tudnak elviselni.

szaporító anyag

Disznővények szaporítására szolgáló növényi rész: mag, dugvány, oltóvessző, szem.

szállítási öv

Gyökérterület, gyökérnek az a része, ahol a szállítás történik.

szállító edény

A fás szár farészének szállító edénye, melyek abban különbözik a szállító sejttől, hogy nem élő. Idegen nyelven trachea.

szállító edény-rendszer

Szállításra átalakult sejtek összefüggő láncolata.

szállító sejt

A fás szár farészének szállító pályája, mely abban különbözik a szállító edénytől, hogy él. Idegen nyelven tracheida.

száraz ágak

Korona rendellenesség főcsoport, száraz koronárszek rendellenességcsoport egyik tagja. Egész ágak szarazok.

száraz gallyazás

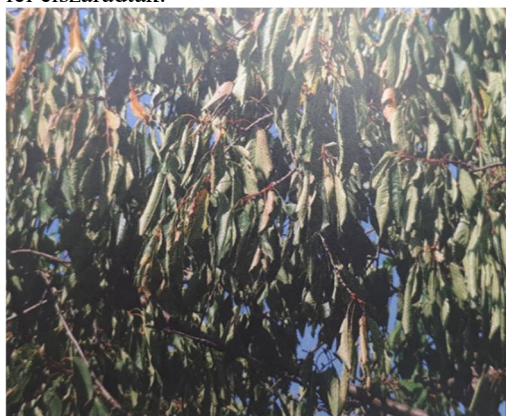
Száraz ágak levágása a közlekedés biztonsága érdekében. Gyakran szárazolásnak mondják.

száraz koronarészek

Korona rendellenesség főcsoport, egyik rendellenességcsoportja.

száraz levél

Korona rendellenesség főcsoport, lomb rendellenességei rendellenességcsoport egyik eleme. A fa levelei elszáradtak.

szárazolás

A faápolás tolvajnyelvén a száraz gallyazást jelenti.

szárazság

Kedvezőtlen környezet rendellenesség főcsoport, kedvezőtlen időjárás rendellenességcsoport egyik tagja. A fa száraz időjárási körülmények között él.

száraz talaj

Kedvezőtlen környezet rendellenesség főcsoport, talaj rendellenességii rendellenességcsoport egyik eleme. A talaj kevés vizet tartalmaz.

szárcsomó

Növekedési csomó.

szárított szerves trágya

Extrudált szerves trágya.

szelekció

Kiválogatással történő nemesítés.

szelek hava

Április.

személyi biztosítás

A kötéltechnikában használt fogalom, mely az arborista kikötést jelenti lezuhanás ellen.

személyi biztosításra használt eszközök

A famászás kötéltechnikájában használt minden olyan eszköz, mely a személy védelmét szolgálja

szemrevételezés

Favizsgálat műszer nélkül.

szenszcens

Öregedő.

szemelőkocsaras kocsi

Teherkocsira szerelt emelőkosaras szerkezet, melyet szerelésre használnak.

szervek újraépítése

Restitúció.

szervestrágya

Állati ürülék érlelésével keletkezett tápanyagutánpótlásra használt anyag.

szerzett fogékonyság

Indukált fogékonyság. A növény fogékonyságát egy adott kórokozóra egy másik kórokozó fertőzése idézi elő.

szélhez igazodó növekedés

Tigmomorfogenezis.

széltépés

Kedvezőtlen környezet rendellenesség főcsoport, kedvezőtlen időjárás rendellenességcsoport egyik tagja. A vihar vert fa sok lombvesztéssel.

szélverés

Kedvezőtlen környezet rendellenesség főcsoport, kedvezőtlen időjárás rendellenességcsoport egyike. A vihar vert fa sok gally-, ág- és lombvesztéssel.

szigetelt kosár

Emelőkosárnak, kosara mely elektromos áramütés ellen szigetelt.

szikeny

Nátrium.

szíjács

Közvetlen a kambiumnál lévő, azzal kapcsolatba álló faszövet, melynek feladata a víz és a vízben oldott sók szállítása, és a tartalék tápanyagok raktározása. Egyes fafajok belső fája gyorsan elveszíti szállító és raktározó képességét. A farész élő része.

szívó ág

Alárendelt ág, melyet egy fölrendelt ág visszameteszésénél meghagyunk, annak érdekében, hogy segítse a metszfelület begyógyulását, úgy, hogy a lemetsett ág szerepét átvegye

szívó gyökérzet

Gyökértípus, mikor a gyökérzet több, egyforma erős gyökerekből áll.

szklereida

Kősejt.

szoliter fa

Egyedül álló fa.

szorító csomó

Pruszik csomó.

szorító kötés

A háncssérüléseknél használatos kötés, mely a felszakadt háncsrészt a törzsre vagy ágra szorítja.

szórt likacsú

A fás szár keresztmetszetében látható évgyűrű típus, melyben két évgyűrű között közel azonos méretű szállítóedényfalak láthatók.

szöveti elhatárolódás

Hisztogén demarkáció. A növénybe behatoló kórokozót a fa sajátos anyagaival elhatárolja.

sztéle

Központi henger.

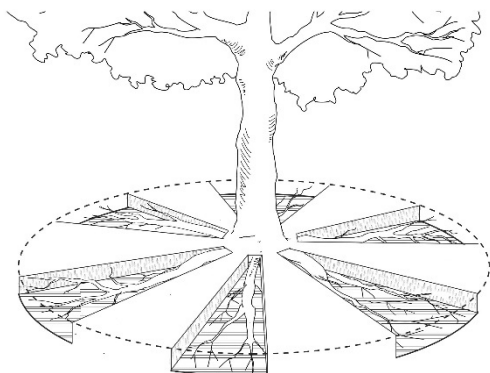
sztóma

Gázcsere nyílás.

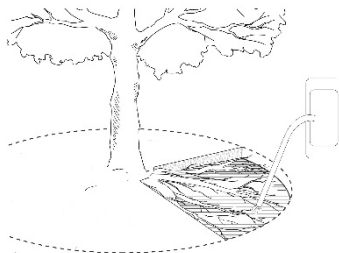
t

talajcsere

Kertépítésnél a meglévő talaj kiemelése elszállítása, és helyébe jó minőségű talaj beszállítása. Faültetés előkészítésénél az ültetőgödörből kikerülő talajt elszállítása, és az ültetőgödör jó minőségű talajjal való feltöltése.

talajcsere földszívóval

Talajcsere egyik módja. A gyökérszetről a talajt ipari földszívóval távolítják el.

talajcsere kézzel

Talajcsere egyik módja. A talajt kézi erővel távolítják el a gyökérszettől.

talajcsere kimosással

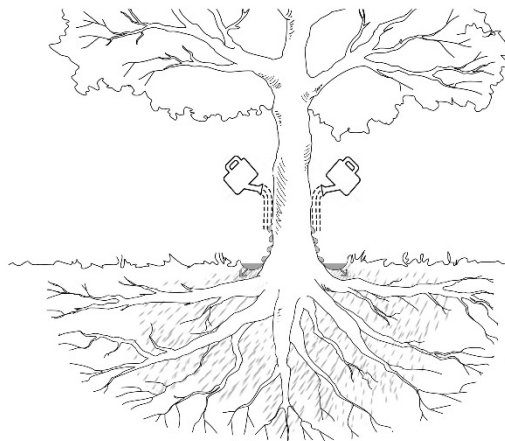
Talajcsere egyik módja. A gyökérszetről a talajt lemosásukkal távolítják el.

talajcsere levegőfújójával

Talajcsere egyik módja. A gyökérszetről a földet magasnyomású levegővel távolítják el.

talajélet élénkítése

Az életfeltételek javításának egyik módja, mely a fa tápanyagfelvételét és a talajéletet segítő anyag hozzáadásával történik. Vitalizálásnak is nevezik.

talajfedés

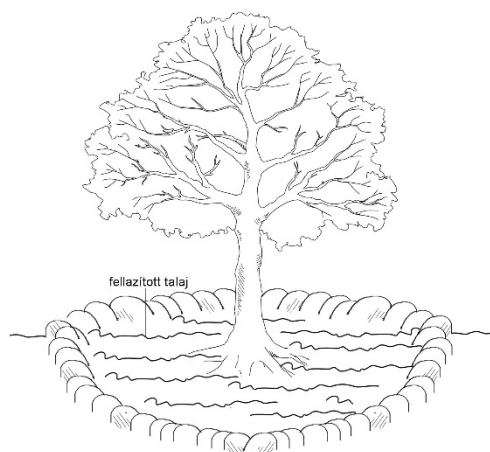
A csurgóterület leburkolása víz-, és levegőzáró burkolattal.

talajfelhordás (feltöltés)

A fa csurgóterületén az eredeti talajsínt megemlése.

talaj felső részének kiszáritása

Életfeltételek javításának egyik módszere. A felesleges víz eltávolítását szolgálja.

talajjavítás

A környezeti tényezők javítása faápolás tevékenységcsoport egyik faápolási tevékenysége. Célja a gyökér számára kedvező talajállapot létrehozása.

talajjavítás faültetés előtt

Faápolási eljárás. Fiatal fa ültetésénél a talaj javítás, mely lehet talajcsere, részleges talajcsere vagy talajjavítás.

talajkeverék

Különböző összetevőkből összeállított keverék, mellyel a faültetésnél az ültető gödröt feltöltik.

talaj kémhatása

A talajoldat lúgos, közömbös vagy savas voltát jelenti, mely az oldatban lévő töltéssel rendelkező kőnenny (H^+ -ion) mennyiségétől függ.

talaj lehordás

A fa csurgóterületén az eredeti talajsínt csökkentése.

talajöblítés

Idős fáknál a szennyezett talajvízben oldódó szennyezéseinek bő vízzel való kimosása.

talaj rendellenességei

Kedvezőtlen környezet rendellenesség főcsoport egyik rendellenességcsoportja.

talajrepedések

A gyökérzet rendellenességére utaló jelek. A gyökérterületen található különböző alakú repedések, melyek alakjából a gyökérsérülés helyére és mértékére lehet következtetni.

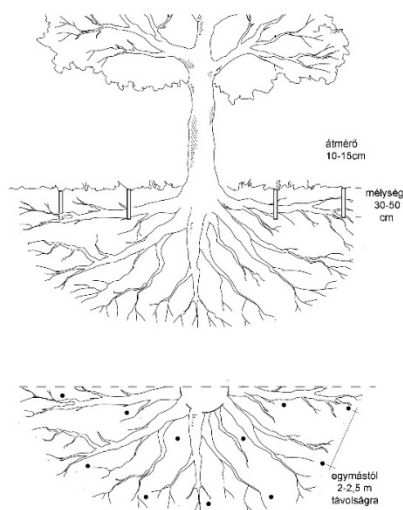
talaj szerkezete

A talaj szerkezete megmutatja, hogy milyen a talaj fizikai félesége. A homoktalaj részecskéi gyengén kötődnek egymáshoz, nem képezve aggregátumokat, míg az agyagtalaj részecskéi könnyen képeznek morzsákat. Ezek a morzsák teszik az agyagtalajokat könnyen művelhetővé és javítják a levegő- és víz-háztartásukat.

talajszellőztetés

Talajjavítási faápolási eljárások egyik eljárása, melynek célja a tömörödött gyökérszónában a gázcsere biztosítása.

Elültetett fák tömörödött talajának levegőhöz juttatása.

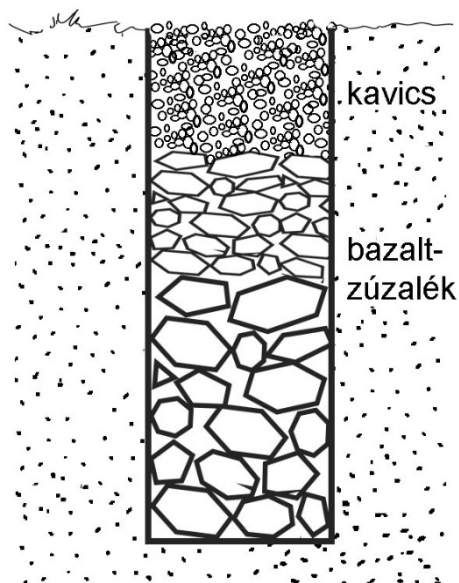

talajszellőztető berendezés

Talajjavítási faápolási eljárások egyik eljárása, melynek célja a tömörödött gyökérzónában a gázcsere biztosítása.

talajszellőztető lyuk

A gyökérzónában a gázcsere biztosítása érdekében létesített, 15-20 cm átmérőjű, egy méter mély lyuk.

talajszellőztető lyuk készítése géppel

A gázcsere biztosítása érdekében készítenő 15-20 cm átmérőjű és egy méter mély lyuk kisásása motoros talajfúróval.

talajszellőztető lyuk készítése kézzel

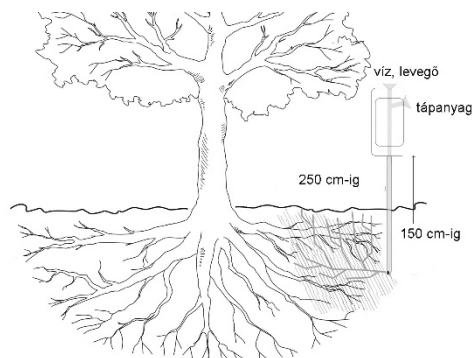
A gázcsere biztosítása érdekében készítenő 15-20 cm átmérőjű és egy méter mély lyuk kisásása ásóval vagy kézfúróval.

talajszellőztető lyuk készítése nagynyomású levegővel

A gázcsere biztosítása érdekében készítenő 15-20 cm átmérőjű, egy méter mély lyuk kisásása nagynyomású levegővel.

talajszellőztető lyuk készítése vizes fúróval

A gázcsere biztosítása érdekében készítenő 15-20 cm átmérőjű, egy méter mély lyuk kisásása vizes fúróval.

talajszellőztető kút

A fa gyökérterületén készített furat, mely segíti a talaj gázcserejét.

talajszennyeződés

A fa gyökérterületén a talajra szennyező anyag, például só kerül.

t

talajszint változása

A gyökérszónában a talajszint két irányban változhat, emelkedhet és csökkenhet. A gyökérszónában gyökérzónában a talajszint emelkedését feltöltésnek, vagy feltöltődésnek hívjuk, a csökkentést pedig lehordásnak, vagy lehordódásnak.

talajtakarás

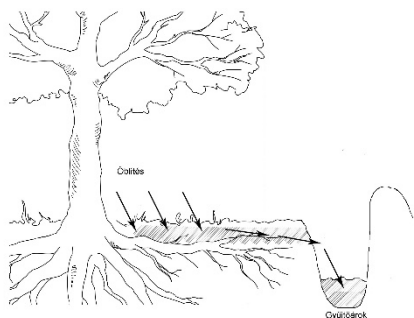
Csurgóterület betakarása növényzettel vagy mulccsal.

talajtömörödés

A fa gyökérterületén a talaj keményre tömörödik.

talajöblítés

Az életfeltételek javításán belül az egyik talajjavítási eljárás. A fertőzött talaj vízben oldható szennyeződéseinek kimosása.

tavaszi pászta

A fás szár évgyűrűszerkezetének az része, mely tavasszal, a nagy mennyiségű tápanyag szállítás idején, nagyobb átmérőjű szállítóedényfalból áll. Más néven korai fa.

táj- és kertépítész

Az kertépítészeti tervezésre jogosult szakember, aki a Magyar Építész Kamara Táj- és Kertépítészeti Tagozatánál nyilvántartási számmal rendelkezik.

támasztás

A fa gyökérzetének rögzítési módszere, a dőléssel ellentétes irányú gyökér húzza vissza a fát.

támasztó gyökér

Módosult gyökér, a növény támasztására módosult.

támasztó penge

A metszőolló két pófája közül az életlen.

támrúd

Fa megtámasztására szolgáló, függőlegestől eltérő irányú karó, vagy vastagabb oszlop.

támrudazás

Fiatal vagy idős fa megtámasztása függőlegestől eltérő irányú karóval, támrúddal.

tányérgyökérzet

Gyökérzet típus, ahol a főgyökerek vízszintesen futnak.

táplálék

A levelekben a vízben oldott sókból kialakított szervesanyag, melyek a sejtek közvetlen tápláléka. Idegen szóval asszimiláta.

tápanyag

Vízben oldott sók, mely a fa felvesz és a táplálék készítés nyersanyagának használ.

tápanyagfeltöltési útmutató

A talajt vizsgáló laboratórium javaslata a vizsgált talaj tápanyagokkal való kiegészítésére.

tápanyag hiányos talaj

Kedvezőtlen környezet rendellenesség főcsoport, talaj rendellenességei rendellenességcsoport egyik tagja. A talaj kevés tápanyagot tartalmaz.

tápanyaghiányt jelző növény

Korona rendellenesség főcsoport, lomb rendellenességei rendellenességcsoport. A fa leveleinek elváltozása tápanyaghiány miatt.

tápanyag kút

A fa gyökérterületén tápanyagutánpótlás céljára készített, körülbelül 10 cm átmérőjű 50-80 cm mélységű kút.

táplálás

Tápanyag elérése, felvétele és továbbítása.

táplálék

Szervesanyag, melyből a fa az energiát nyeri és testét építi.

társaskocsi

Busz.

társnév

A faj különböző megnevezései.

tartandó ág

Megerősítésre szoruló ág.

tartóág

Az az ág, melyhez statikai megerősítéskor a gyenge ágat kötik.

tartóágas korona

Koronaszerkezet, a szerkezetet meghatározó ágak egyforma erősek.

tavaszi hajtás

Tavasszal, a rügy kihajtását követően hajt ki.

tavaszi pászta

A fás szár keresztmetszetében látható, tavasszal keletkezett, nagyobb átmérőjű évgyűrűk.

teeth per inch

Egy incs fűrészél hosszra jutó fogak száma.

teher kötél

Fakivágásnál teher irányítására mozgatóására, megtartására használt kötél, ellentétben a biztosító kötéllal, mely a mászót biztosítja.

teljeskörű favizsgálat

A fa mindenre kiterjedő vizsgálata szemben a csak fa közlekedésbiztonsági vizsgálatával, mely a fát csak a biztonság szempontjából vizsgálja.

tiltott terület

Favédelmi terület. Az építési területen álló fa statikai védőterületén belül lévő terület. Más néven piros terület.

teljes sebtakaró

A sebszövet különleges formája a teljes sebtakaró. Kéregsérüléseknél a sebszövet a teljes sérülést benőheti, farészt, háncsrészt, és osztódó gyűrűt hozhat létre. Alatta a farész ép, nem odvasodik.

teljes testheveder

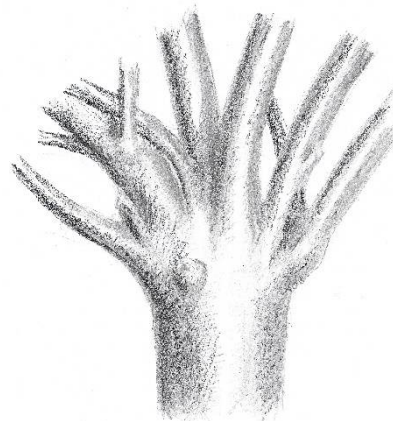
A kötéltechnikában használt fogalom, mely széles hevederből készült, az alsó és felső testet rögzítő alkalmasság. A felső testet rögzítő része a mellbekötő, az alsó testet rögzítő része a beülő.

tenyészőcsúcs

Gyökér folyamatosan növekvő vége.

terhelt koronaalap

A koronaalap rendellenessége, a koronalapból sok, egymás melletti vázág alakul ki.

természetes ágtisztulás

Az árnyékba szorult koronarészek, ágak vagy gallyak elszáradása. Nem rendellenesség. A legpontosabban a természetes koronatisztulás fejezi ki a jelenséget.

természetes korona

A fa természet adta koronaformája.
forma

természetes trágya

Komposzt.

természetes védekezési

A fa önvédelmi módszere az odvasodás ellen. Alex Shigo CODIT néven rövidítette.
mechanizmus

termőföld

A földkéreg felső, termékeny, élő kérge.

termőhely

Az a hely, ahová a növényt elültetjük és életét le kell élnie.

terpesz

A gyökérnyak kiszélesedése a lefutó főgyökerek fölött.

testheveder

A kötéltechnikában használt fogalom, mely széles hevederből készült, az alsó és felső testet rögzítő alkalmasság. A felső testet rögzítő része a mellbekötő, az alsó testet rögzítő része a beülő.

tigmomorfogenezis

Fák gyökerének, törzsének és koronájának növekedése a szélhez való alkalmazkodással.

tímany

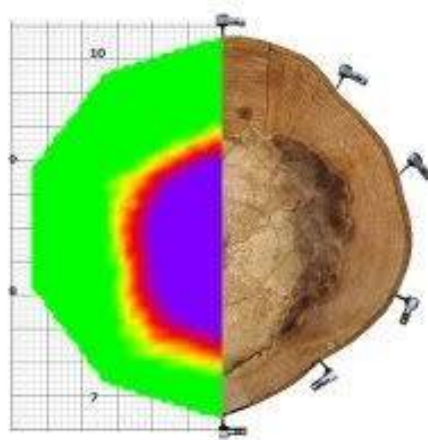
Alumínium.

tolerancia

A növény fertőződött, de a tünetek nem jelentkeznek.

tomogramm

Keresztmetszeti kép.

tomográfia

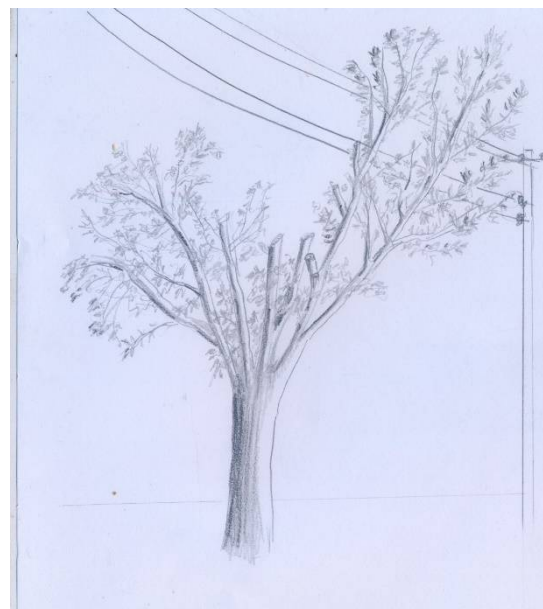
Keresztmetszet vizsgálat.

top handle chainsaw

Felső fogású fűrész angol szakkifejezése.

torz korona

Korona rendellenesség főcsoport, koronaforma hibái rendellenességcsoport egyik tagja. A korona formája szabálytalan, nem a fajra, fajtára jellemző.

többtörzsű fa

Egy fa akkor számít több törzsűnek, ha több törzse 0,5 méteren belül a föld fölött elágazott.

többtengelyű elágazás

A többtengelyű elágazódási típusnál két oldalrügy veszi át a központi hajtás szerepét, és a központi hajtás elcsökevényesedik. Néhány fa fiatal korban így fejlődik, később egy tengellyel növekszik tovább (tölgy, gesztenye) vagy fordítva (juhar és orgona) fejlődik. Idegen szóval pseudo-dichotomikus elágazás.

töltéssel rendelkező

Ion.

töltött föld

Nem a helyben termett, távolabbra behozott föld.

tömörödött talaj

Kedvezőtlen környezet rendellenességfőcsoport, talaj rendellenességei rendellenességcsoport egyik eleme. A talaj levegőtlen, tömörödött.

törési léc

Döntéskor a fának az a keresztmetszete, melyet dőlés közben nem fűrészeltünk át, a fa szakítja el.

törési lépcső

Két vágás közötti magasság különbség, három vágásnál az alávágás és a rávágás között alakul ki.

törésveszély

Annak a veszélye, hogy a fa törzse eltörik, vagy ága leszakad.

törésvizsgálat

Annak vizsgálata, hogy kitörik-e fa?

törpehajtás

Rendkívül rövid ízközű hajtás.

törzs

A fás növény szára, melynek feladata a korona magasba emelése, megtartása, és a táplálék és a tápanyag szállítása a gyökér és a korona között.

törzsátmérő

A fa törzsének átmérője melyet a kertészek 1 méter magasságban, az erdészek 1,3 méter magasságban mérnek átlalóval, vagy számítanak a törzskörméretből.

törzsbe nőtt idegen tárgyak

Törzs rendellenesség főcsoport, törzs egyéb rendellenességei rendellenességcsoport egyik eleme. A törzsbe növe idegen tárgyak találhatóak.

törzs betakarása

A fagyrepedés elleni védelem, a törzset geotextiliával, jutával, vagy nádszövettel takarják.

törzs egyéb rendellenességei

Törzs rendellenesség egyik csoportja.

törzs élő része

A törzs azon része mely az élő szállítóedénynyalábokat tartalmazza.

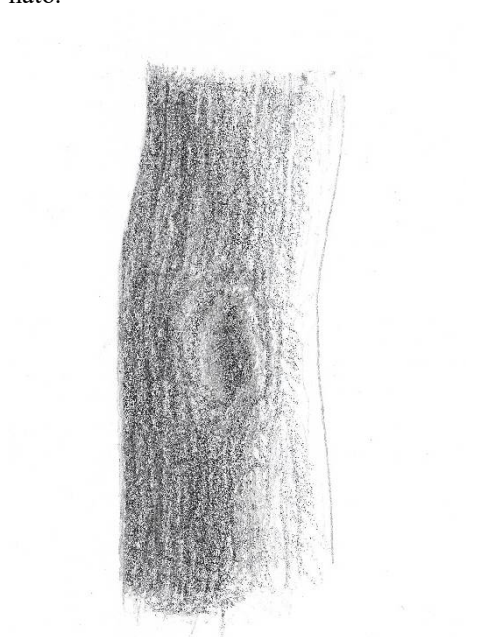
törzshasadás

Törzs rendellenesség főcsoport, törzsrepedések, hasadások rendellenességcsoport egyik eleme. A törzsön hasadás van.

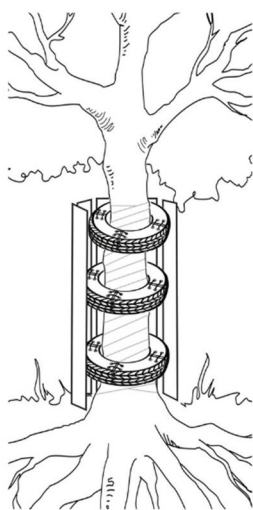
törzshorpadás

Törzs rendellenesség főcsoport, törzs rendellenes növekedése rendellenességcsoport egyik eleme. A törzsön a henger palástíkjához képest horpadás látható.

törzs háromrétegű védelme

A fevédelem egyik eszköze. A törzs védelmét szolgáló rendszer. A törzshöz legközelebb egy dörzsölés elleni védelem, azon egy rugalmas ütközőzóna, és legkívül egy mechanikai kerítésből áll.

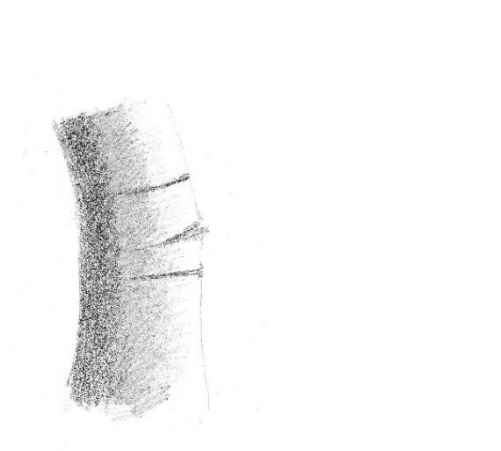

törzsinjekciózás

Befecskendezés, faápolásban növényvédőszer, tápanyaok törzsbe juttatásának módszere.

törzs keresztirányú repedése

Törzs rendellenesség főcsoport, kéregsérülések rendellenesség csoport egyik rendellenessége. A törzs kérge vízszintes irányba megrepedt. Oka általában a törzsre ható nagy erő.

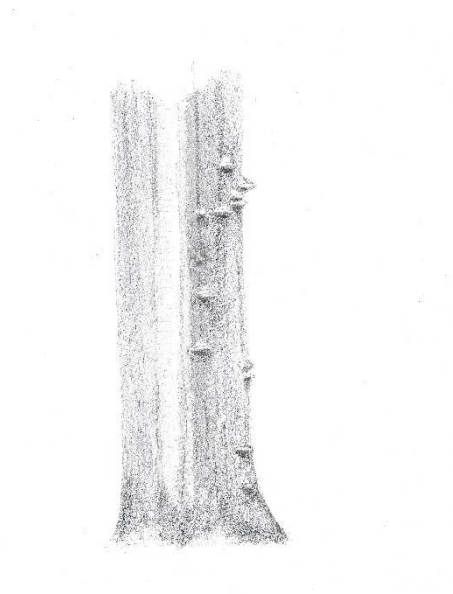
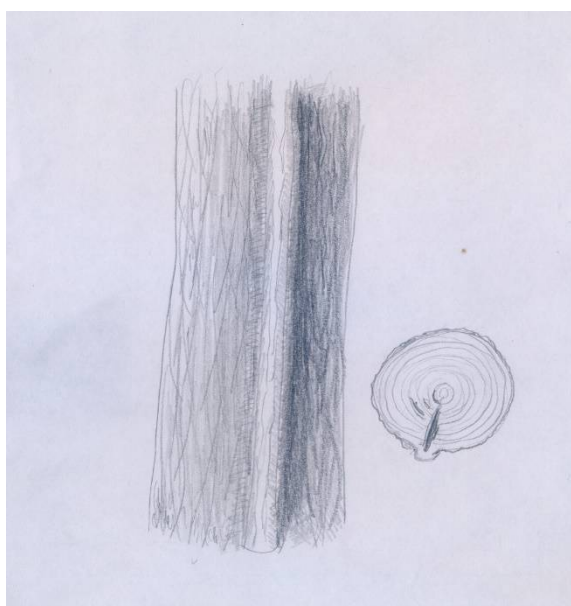

törzskörméret

A fa törzsének kerülete melyet a kertészek 1 méter magasságban, az erdészek 1,3 méter magasságban mérnek.

törzs léces vastagodása

Törzs rendellenesség főcsoport, törzsrepedések, hasadások rendellenességcsoport egyike. A törzsön a palsátsíkból kidudorodó lécszerű vastagodás található.

törzsön kúszónövény

Törzs rendellenesség főcsoport, törzsön növényzet rendellenességcsoport egyik tagja. A törzsön borostyán, vagy más kúszónövény található.

törzsmagasság

A gyökérnyak és a koronaalap közötti távolság.

törzsodvasodások

Törzs rendellenesség egyik csoportja, a törzsön odvasodás látható.

törzsön folyadék megjelenése

Törzs rendellenességének egyik rendellenesség csoportja, a törzsön valamilyen folyadék jelenik meg.

törzsön gombatermőtest

Törzs rendellenesség főcsoport, törzs egyéb rendellenességei rendellenességcsoport egyik eleme. A törzsön gombatermőtest található.

törzsön moha

Törzs rendellenesség főcsoport, törzsön növényzet rendellenességcsoport egyik eleme. A törzsön moha található.

törzsön zuzmó

Törzs rendellenesség főcsoport, törzsön növényzet rendellenességcsoport egyik tagja. A törzsön zuzmó található.

törzsön növényzet

Törzs rendellenesség egyik csoportja, a törzsön növényzet látható.

törzs rendellenes növekedése

Törzs rendellenességeinek egyik csoportja.

tőzeg

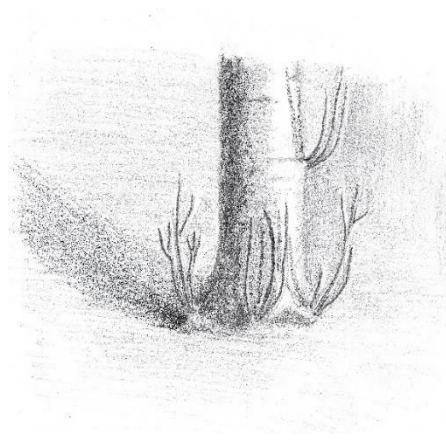
Laza szerkezetű, nagy víztartókéességű talaj.

törzsrepedések, hasadások

Törzs rendellenesség egyik csoportja, a törzsön repedés vagy hasadás található

törzssarj

Törzs rendellenesség főcsoport, törzs egyéb rendellenességei rendellenességcsoport egyik eleme. A törzsön sarjak láthatók.

törzsvastagság

A törzs átmérője.

törzsvédő gallér

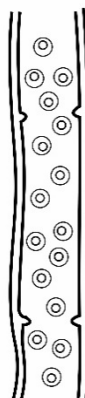
A fák védelmére használt eszköz, mely a gyökérnyaknál a kérget teljesen körbe veszi és megvédi a damilos fűnyíró kártételétől.

TPI

„Teeth per inch” angol szakkifejezés. Jelentése: egy incs fűrészél hossza jutó fogak száma.

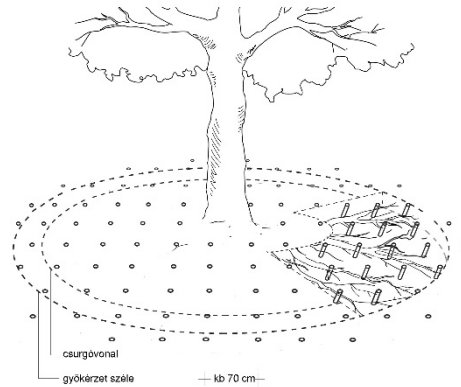
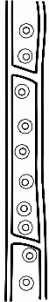
trachea

Szállító edény. szállító edény, a zárwatermő fák tápanyag szállító edényei.

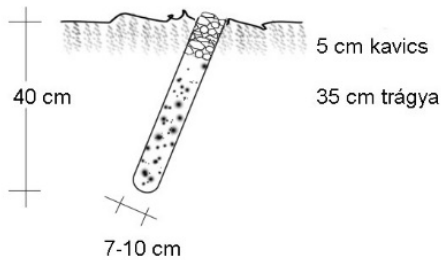
tracheida

Szállító sejt, vágy állandó.

trágyalyuk

Tápanyag kút, melyet a fa gyökérzeténél azért fúrunk, hogy tápanyagpótlásra használjuk.

tudományos név

Kettős latin név, vezetéknev a nemzetség neve, keresztnév a faj neve.

tükrözés

Favizsgálat egyik módszere mikor fát látócsővel vizsgálják.

tűzőgép

A kárpitos szakmában használt szerszám, mely csokat lő a bútor fájába.

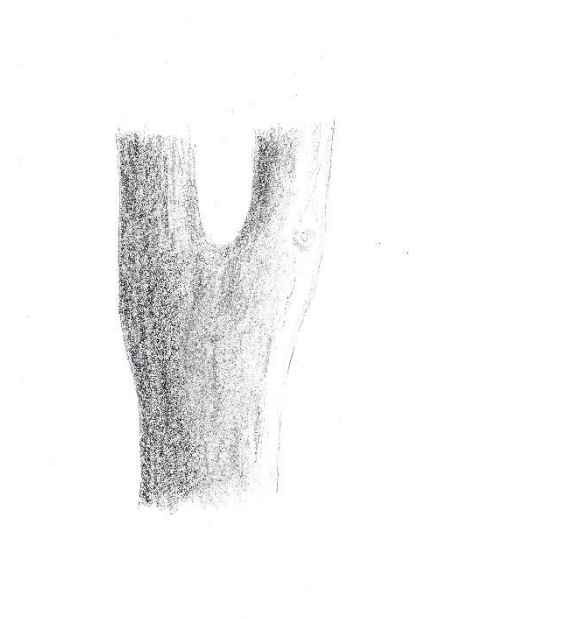
trágyázás tápanyagkutakkal

Idős fák tápanyagutánpótlásának módja.

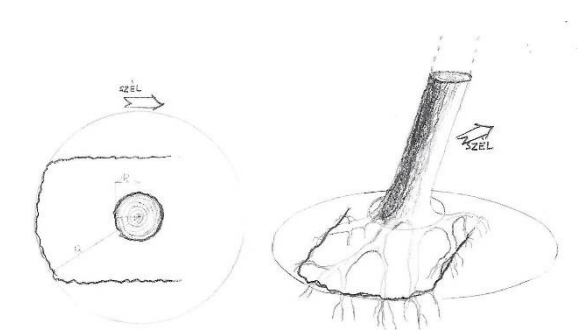

u, ú, ü, ű**„U” alakú elágazás**

Koronaalap egyik rendellenessége. Az ágak a törzsből „U” alakban ágaznak el.

„U” alakú talajrepedés

Gyökérzet rendellenességének, talaj repedés csoportjába tartozó rendellenesség. Árokásás miatt bekövetkező sérülésére utal.

„U” kötés

Fa törzsén a kötelet úgy vezetjük, hogy a kötélet két szarát egy irányba húzzuk, és a fa törzse az „U” belsejében marad. Ez a kötés nem szorítja el a fa törzsét.

UIAA

Alpinista Szövetségek Nemzetközi Uniója

uralkodó szélirány

Az az irány, melyből a szél a leggyakrabban fúj.

urban forester

Arborista.

urban forestry

Városi erdősz.

utca sorfa

Kiseb forgalmú utcákban álló fasor tagja.

út sorfa

Nagyobb forgalmú utakon álló fasor tagja.

ültetési anyag

Faiskolában termelt, kiültetésre alkalmas növény.

ültetett fa

Frissen ültetett fa, új telepítés.

ültető gödör

Az a gödör, amit faültetésnél a talajjavítás miatt kiásunk, javasolt mérete 16cm törzskörméret felett 12 m³, alatta 3,4 m³.

ültető lyuk

Az a gödör, amit faültetésnél az ültetés miatt ásunk ki. Mérete akkora, hogy a fa gyökérzete beleférjen.

üres fahely

Olyan hely ahová fát lehet ültetni, de most nem áll ott fa.

űrszelvény

Az építmények, közlekedési eszközök számára biztosítandó terület.

űrszelvény biztosítás

Az űrszelvénybe került tárgyak eltávolítása.

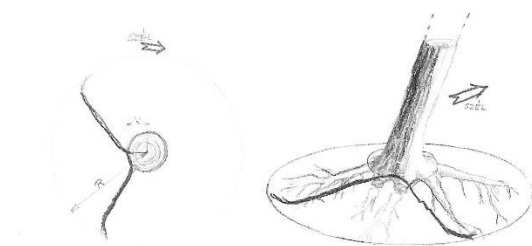
űrszelvényt biztosító metszés

A fa szempontját figyelembe nem vevő, csupán az űrszelvény biztonságát meghatározó metszés.

V

„V” alakú talajrepedés

Gyökérzet rendellenességének, talaj repedés csoportjába tartozó rendellenesség. Az egyik szélirányban lévő főgyökér sérülésére utal.

vakuolum

Sejtürege.

vastag gyökér

Nagyobb mint 5 cm átmérőjű gyökér.

vágásbiztos kötél

Fémszállal erősített, éles vágóeszközzel elvághatatlan biztosító kötél.

vágásérettség

Nem a faápolók, hanem az erdészek által használt fogalom. A díszfáknál nem beszélünk vágásérettségről. A megöregedett, veszélyessé, vagy haszontalanná vált díszfák kivágandók, de nem vágásérettek.

vágásforma

A motoros fűrészsel végzett különböző vágási módszerek.

vágópenge

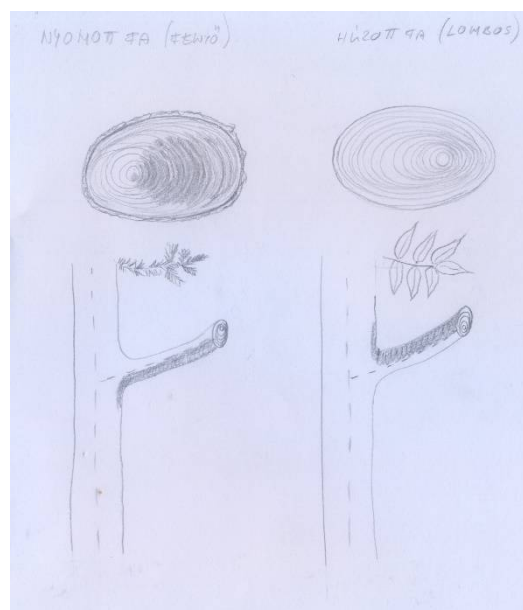
A metszőolló két pofája közül az éles. A másik a támasztó penge.

vágószerkezet

A motoros fűrész vágást végző része, a láncvezetőből és láncból áll.

válaszfa

Az ág terhelésre válaszoló, kialakuló vastagodása, mely a kőrtől eltérő keresztmetszetet eredményez. A hosszabb, nagyobb terhelés során kialakult, a rendszernél erősebb fa a törzsön, vagy a vázágakon. A túllevelűeknél a terheléssel ellentétes oldalon nyomott fa alakul ki, a lomblevelűeknél a terhelés irányában húzó fa. Más néven reakció fa.

változó terhelés

Dinamikus terhelés. A kötéltre mozgó tömeg által ható terhelés. Párja a statikus terhelés, mely nem változó, tehát állandó tömeg hatására jön létre.

városi fa

Olyan fa, mely városban áll.

vázág

A korona erősebb ága.

vegetáció

Fejlődési időszak

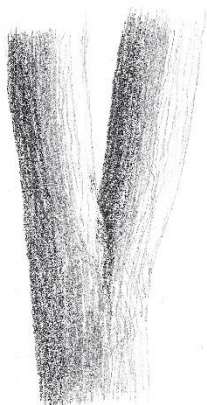
A fa életében a növekedési időszakot jelenti, a növénytanban pedig az adott terület növényzetének összessége. Ezért javaslom a fa életében a növekedési időszak kifejezés használatát.

vegetációs időszak

Fejlődési időszak. Vegetáció.

„V” elágazás

A koronaalap egyik rendellenessége. A törzsből két, egyforma erősségű vázág V alakba ágazik el.

veszélyeztetett terület

Fakivágásnál, vagy faápolási munkáknál az a terület, amit a munkavégzés idejére le kell zárni balesetveszély miatt.

vessző

Általában egy éves, fásodott hajtás.

vezető lemez

A motoros fűrész vágószerkezetének része, feladata a lánc megtartása, vezetése.

védekezési zóna

A fa természetes védekezési mechanizmusa által kialakított 4 rekeszfal összessége.

védelmi zóna

Nem az osztódó gyűrű által létrehozott védekezési terület. A fa védekezési zónájának része, az 1., 2., és a 3. fal összessége.

védőköpeny

Kötéltechnikában használt kötél külső burka. Más néven kambium.

vékony gyökér

Német nyelvterületen használt szakkifejezés. A 0,5-2 cm átmérő közötti gyökér.

vélt ellenálló képesség

Álrezisztencia, nem valódi rezisztencia, a gazdanövény el van szigetelve a kórokozótól.

vérzés

Tavasszal, a kihajtás kezdetén a fák nedve a seben, metszési seben keresztül nagy erővel tör elő. Ezt nevezzük ilyen együtt érzőn vérzésnek.

vérző fa

Az a fa amelyiknek nedve nagy erővel tör elő a seben, metszési seben keresztül.

vilany

Foszfor.

villámcsapás

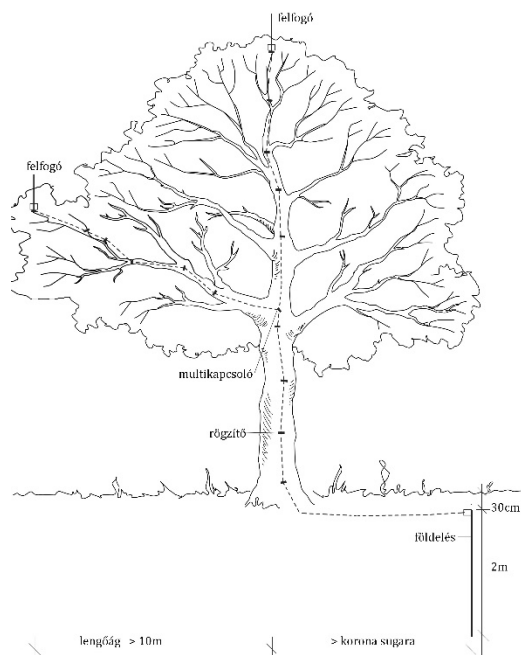
Kedvezőtlen környezet rendellenesség főcsoport, kedvezőtlen időjárás rendellenességcsoport egyik tagja. A fába villám csapott

villámvédelem

A villámsúlytással veszélyeztetett fák védelme villámhárító felszerelésével.

villás elágazás

Pseudodichotomikus elágazás.

virágrügy

Kihajtáskor virág fejlődik ki belőle.

vízben oldott só

Tápanyag.

vitalizálás

Magyarul talajélet élénkítése. Az életfeltételek javításának egyik módja, mely a fa tápanyagfelvételét és a talajéletet segítő anyag hozzáadásával történik. Vitalizálásnak is nevezik.

vizes talaj

Kedvezőtlen környezet rendellenesség főcsoport, talaj rendellenességei rendellenességcsoport egyik eleme. A talaj túl sok vizet tartalmaz.

vízvezetés

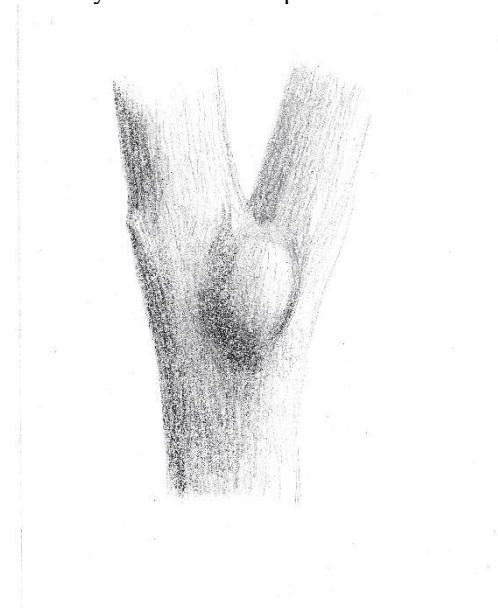
A gyökérterületen megállt víz elvezetése.

vízajtás

Alvó rügyből előtörő megújító hajtás, vastag, hosszú, nagy ízközü.

vízszak

A koronaalpnál, a vágások elágazásánál lévő mélyedés, mely a fa növekedésének következménye. A vágásokkal körbevett zsák alakul ki, melyben megáll a víz. Gyakran a koronalap odvasodásához vezet.

vörös korhadás

A korhadás egyik típusa, az elhalt farész vöröses színű, a fa szerkezete nagyjából ép.

X

xilem

Fatest.

xilofág

Fás élőlényeket pusztító kártevő, kórokozó.

xilofág gomba

Fás élőlényeket pusztító gomba.

Z, ZS

zavaró növényzet

Korona rendellenesség főcsoport egyik rendellenesség csoportja.

ZTV faápolás

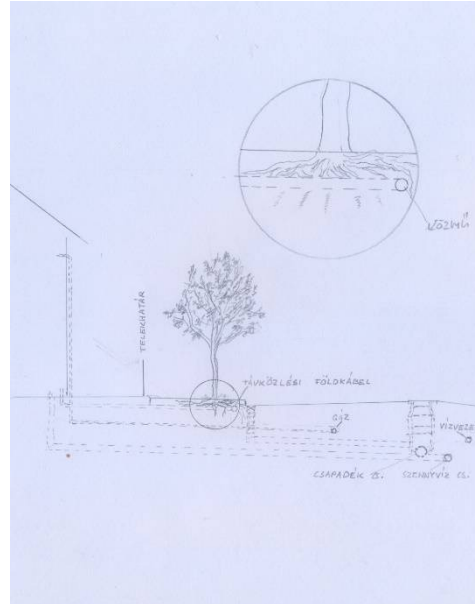
Német kiadvány, mely a faápolás irányelveit tartalmazza.

zsámoly

A merev rögzítőszerkezet azon része, melyre a rögzítendő fa felfekszik.

zsanérelv

Ha a fa gyökereit két oldalt, egymással párhuzamos irányba elvágják, akkor a fa az elvágott gyökerek irányába könnyen mozog vagy kidől.

Tárgymutató

- „J” alakú talajrepedés, 56
 „U” alakú elágazás, 106
 „U” alakú talajrepedés, 106
 „U” kötés, 106
 „V” alakú talajrepedés, 107
 „V” elágazás, 108
 abiotikus indukció, 3
 abroncs, 3
 abszorpció, 3
 adszorpció, 3
 adventív, 3
 aerotop gyökérzet, 3
 ág, 7
 ágba nőtt idegen testek, 7
 ágcsomk, 7
 ágcsomkos metszlap, 7
 ágemelet, 8
 ágemeletes korona, 8
 ágfej, 8
 ággallér, 8
 ághely, 9
 ágakéreg fok, 9
 ágakéreggyűrődés, 9
 ágra szorult abroncs, 9
 ágtisztulás, 9
 ágtövis, 9
 ágvágó olló, 9
 ágyűrű, 8
 aktív, 4
 aktív fa, 4
 akusztikus tomográf, 4
 alacsony törzs, 4
 alakfa, 5
 alakító metszés, 4
 alapél, 5
 alapéli vágás, 5
 alávágás, 5
 áledény, 9
 algini, 5
 állandó terhelés, 10
 állékony fa, 10
 állékonyosság, 10
 állomány ritkítás, 10
 álltengelyes elágazás, 10
 állvány, 10
 alpinista, 5
 alumínium, 5
 alvórügy, 5
 ápoló gallyazás, 10
 ápoló metszés, 10
 apríték, 6
 aprítékolás, 6
 aprítékoló gép, 6
 apró élőlény, 6
 árbóc jelenség, 11
 arborétum, 6
 arborista, 6
 arborista felszerelés, 6
 árnyékoló korona, 11
 árnyékoló növényzet, 11
 átáramlás, 11
 átellenes levélállás, 11
 átfűzés, 11
 áthidaló oltás, 11
 átlaló, 11
 atom, 6
 axenia, 6
 baktérium nyálka, 12
 barna korhadás, 12
 befordult levél, 12
 begyógyult seb, 12
 beható vizsgálat, 12
 behatolási ellenállás mérése, 12
 beiszapolás, 12
 beleesés, 12
 belezuhanás, 12
 belső gyökér, 12
 bélsugár, 13
 betegégek ellenálló forma, 13
 beteges fa, 12
 betegség, 13
 beülő, 13
 bio, 13
 biológia, 13
 biológiai növényvédelem, 14
 biológiai védekezés, 14
 biotikus indukció, 14
 biztosítási lánc, 14
 biztosítási pont, 14
 biztosítási rendszer, 14
 biztosító gallyazás, 14
 biztosító kötél, 14
 boszorkányseprű, 14
 bőrképző osztódó szövet, 14
 búcsúgallér, 14
 burkolattal fedett talaj, 14
 büzeny, 14
 cellulóz, 15
 citoplazma, 15
 CODIT, 15
 collum radialis, 15
 critical wind speed, 15
 CWS, 15
 csavart törzs, 16
 cseleny, 16
 csillagkötés, 16
 csonkolás, 16
 csúcsrügy, 17
 csúcsszaradás, 17
 csupasz gyökérzet, 16
 csurgóterület, 16
 csurgóvonal, 17
 csúszó csomó, 17
 dajka állomány, 18
 dajka fa, 18
 damilos szegélynyíró, 18
 darabolás, 18
 daru, 18
 dendrológiai érték, 18
 dendrológiai-érték szorzó, 18
 dermatogén, 18
 diagnosztika, 19
 diffúzió, 19
 dinamikus, 19
 dinamikus gyökérvizsgálat, 19
 dinamikus kötél, 19
 dinamikus terhelés, 19
 diszpozíció, 19
 dobókötél, 19
 dobózsák, 19
 dőlés megelőzés, 20
 dőlési görbe, 20
 dőlésveszély, 20
 dőlésvizsgálat, 20
 döntés, 20
 döntés irányítás, 20
 dönthető fa, 20
 dörzsölt ág, 20
 dudor, 20
 dugóhúzó gyökér, 20
 dugvány, 21
 durva ág, 21
 durva gyökér, 21
 duzzadás, 21
 EBSZ, 22
 égési sérülés, 27
 egyedfejlődés, 22
 egyedi gyökérvédelem, 22
 egyedül álló, 22
 egyedül álló fa, 22
 egyenes vonalú talajrepedés a sugárra merőlegesen irányban, 22
 egyensúlyt tartó metszés, 22
 egyöntetűségi érték, 22
 egyszerű karóverő, 22
 egytengelyes elágazás, 22
 ektomikoriza, 23
 elágazási típus, 23
 éleny, 27
 élenytermelés, 27
 életerő, 27
 életfeltétel, 27
 életfeltételek javítása, 27
 életjelenségek, 27
 életszakasz, 27
 életveszélye állapotú fa, 27
 elhalt gyökér, 23

- elicitor, 23
 ellenálló képesség, 23
 ellensúlyozás, 23
 ellensúlyozó fa, 24
 élőhely, 27
 előkarózás, 24
 élősködő gyökér, 27
 elsődleges bőrszövet, 24
 elsődleges kéreg, 24
 elszakított gyökér, 24
 elszigetelés, 24
 elvágott gyökér, 24
 elvesztett sudár, 24
 ember okozta
     rendellenességek, 24
 emelőkosár, 24
 emelőkosaras kocsi, 25
 endomikoriza, 25
 endoszkóp, 25
 engedmények területe, 25
 enzim, 25
 epidermisz, 25
 építési terület, 28
 építménybe nőtt gyökér, 28
 erdészeti biztonsági, 25
 ereszkedő gép, 25
 érlelés, 28
 erős ág, 26
 erős gyökér, 26
 évgyűrű, 28
 évgyűrű elemzés, 28
 exodermisz, 26
 extrudált szerves trágya, 26
 fa, 29
 fa alapszövet, 29
 fa állékonyság, 30
 fa általános egészségi
     állapota, 30
 fa árnyékolásának
     megszüntetése, 30
 fa biztosítási rendszer, 30
 fa egyedi jelölése, 30
 fa életereje, 30
 fa élőhelye, 30
 fa értéke, 30
 fa környezete, 31
 fa parenchima, 32
 fa statikája, 33
 fa súlypontja, 33
 fa természetes élőhelye, 33
 fa testbeszéde, 33
 fa testrészei, 33
 fa tömegközéppontja, 33
 fa világa, 34
 fa-állapotszorzó, 29
 faanyag, 29
 faápolás, 29
 faápolás kötéltechnikája, 29
 faápolás témakörei, 29
 faápoló, 30
 faápoló szakmérnök, 30
 fabiológia, 30
 fadoktor, 30
 fagyléc, 30
 fagyöngy, 31
 fagyrepedés, 31
 fa-hely szorzó, 31
 fahibák, 31
 faiskolai alapár, 31
 faj, 31
 fajra, fajtára jellemző
     koronaforma, 31
 fajta, 31
 fák elrekesztéses védelme a
     korhadás ellen, 34
 fakéreg, 31
 fakitermelő, 31
 FAKOPP, 31
 falebontás, 31
 falebontás kötéltechnikája, 32
 famagasság, 32
 famagasság meghatározása
     becsléssel, 32
 famagasság meghatározása
     Jakob-létrával, 32
 famászás, 32
 famászó eszköz, 32
 famászó kötél, 32
 farész, 32
 fás gyűjtemény, 34
 fasebész, 32
 fasebészlet, 33
 fasérülés, 33
 faszor, 33
 faszorfenntartás, 33
 fatányér, 33
 fatest, 33
 fatörzs, 33
 fattyúhajtás, 33
 favédelmi adatlap, 33
 favédelmi intézkedés, 34
 favédelmi terület, 34
 favédelmi terv, 33, 34
 favédőszer, 34
 faverem, 33
 favizsgálat, 34
 favizsgáló és faápoló
     szakmérnök vagy
     szakember, 34
 fedett talaj, 34
 fedőréteg, 34
 fehér korhadás, 34
 fejlődés, 34
 féktuskó, 38
 felegyenesedett korona, 35
 felegyenesedett törzs, 35
 felfelé nyitott odú, 35
 felfelé szálló áramlás, 35
 felfelé zárt odú, 35
 féligáteresztő, 38
 felloderma, 36
 fellogén, 36
 fellon, 36
 felnőtt fa, 36
 féloldalal korona, 39
 felső fogantyú, 36
 felső fogású fűrész, 36
 felső rögzítési pont, 36
 felszakadt hánccs, 36
 felszínre hozott gyökérzet, 36
 felszínre került gyökérzet, 36
 felszívás, 36
 felszívási öv, 36
 felszívó zóna, 36
 feltépett gyökér, 37
 feltöltés, 37
 feltöltődött gyökérzet, 37
 feltöltött gyökérzet, 37
 fenékvonal, 37
 fenol, 37
 fényáteresztő korona, 39
 fénymegkötés, 39
 fenyő típusú elágazás, 37
 ferde korona, 38
 ferde növés, 38
 ferde támasz, 38
 ferde törzs, 38
 FEVKE, 35
 fiatal, 39
 fiatal fa, 39
 finom gyökér, 39
 fitoelxin, 39
 fojtógyökér, 39
 folia oposita, 39
 fonnyadt levél, 39
 foot lock, 39
 fordító pont, 40
 forgószármoly, 40
 foszfor, 40
 főgyökér, 40
 föld nélküli gyökérzet, 40
 Földanya hava, 40
 földlabda, 40
 földlabdás fa, 40
 földmérő eszköz, 40
 földmérő módszer, 40
 földrajzi szélesség, hosszúság,
     40
 földszívó, 40
 fraktométer, 40
 friss seb, 41
 függőleges támasz, 41
 fűrészfogak terpesztése, 41
 gallér, 42
 gally, 42
 gallyacska, vessző, 42
 gallyazás, 42
 gallyazó fűrész, 42
 gallydaráló, 42
 gátfal, 42

- gátzóna, 42
gázcserenyílás, 42
gázmérgezés, 42
gém, 43
gemma, 42
geodéziai eszköz, 42
geodéziai módszer, 43
geotextília, 43
gerendaszerű vázág, 43
geszt, 43
geszt rothadás, 43
gitár, 43
gombatermőtestek
gyökérnyakon, 43
gombatermőtestek
gyökérterületen, 43
gömbfej, 43
GPS, 43
GPS koordináta, 43
gyanta, 44
gyenge ág, 44
gyenge gyökér, 44
gyengeségi kártevők, 44
gyengeségi kórokozók, 44
gyertyatartó elágazás, 44
gyorskapocs, 44
gyökér, 44
gyökér felszívó zónája, 45
gyökér irányába kiszélesedő törzs, 45
gyökér kutató árok, 45
gyökér lefutás, 45
gyökér megnyúlási öve, 45
gyökér növekedési öve, 45
gyökércsúcs, 44
gyökeres dugvány, 44
gyökérgomba, 44
gyökérgumó, 45
gyökérvégcsúcsok, 45
gyökérkezelés, 45
gyökérlakó gombák, 45
gyökérmetszés, 45
gyökérnyak, 45
gyökérnyak farész sérülése, 46
gyökérnyak háncessérülése, 46
gyökérnyak kéregsérülése, 46
gyökérnyak léces vastagodása, 46
gyökérnyakba nőtt tárgy, 45
gyökérnyaki odvasodás, 46
gyökérnyakon
gombatermőtestek, 47
gyökérsarjak, 47
gyökérsérülések, 47
gyökérsüveg, 47
gyökérszonda, 47
gyökérszőr, 47
gyökérterület, 47
gyökérterület védelme
átmeneti terhelés esetén, 47
gyökértoródás, 47
gyökérvédelem, 48
gyökérvérzés, 48
gyökérvérzés, 48
gyökérvérzés egyéb
rendellenességei, 48
gyökérvérzés rögzítő zónája, 48
gyökérvérzés, 48
gyűrűs likacsú, 48
hagyományos létra, 49
hajk, 49
hajk alap, 49
hajk tető, 49
hajlító szilárdság, 49
hajszálcsöves vízemelés, 49
hajszálgyökér, 49
hajtás, 49
hajtás válogatás, 49
hajtó rügy, 49
halvány, 49
hamusó, 49
hánacs, 50
hánacs alapszövet, 50
hánacsfelszakadás, 50
hánacskezelés, 50
hánacsrothadás, 50
hánacsrostódó, 50
hánacsrészt, 50
három vágás, 50
hárs típusú elágazás, 51
hasadt koronaalap, 49
hátéli vágás, 51
hegedési párkány, 51
hegyszövet, 51
hegymászó kötél, 51
héjaszás, 51
héjkéreg, 51
helyreállító metszés, 51
helyreállító növekedés, 51
hernyófogó öv, 51
hiánytalansági érték, 52
hidrogén, 52
hiperszenzitív reakció, 52
hisztogén demarkáció, 52
hónyomás, 52
hosszú hajtás, 52
humusz, 52
húzás irány, 52
húzásvizsgálat, 52
húzó fa, 52
húzó gyökér, 53
húzott villa, 53
idegen jelmolekula, 54
idős fa, 54
ifjítás, 54
ifjító gallyazás, 54
impedancia, 54
impulzus kalapács, 54
indító metszés, 54
indukált fogékonyság, 54
infekció, 54
injektálás, 54
ion, 54
ipari alpinetchnika, 55
irányított döntés, 55
ISA, 55
ISA kockázatértékelés, 55
iskolázás, 55
istálló tárgya, 55
iszapos odvasodás, 55
íves talajrepedés a törzshöz közelebb, 55
íves talajrepedés a törzstől távolabb, 55
Jakob-létra, 56
János napi hajtás, 56
járulékos gyökér, 56
járulékos rügy, 56
jégpáncél, 56
jégverés, 56
jelenségek, 56
jó egészségi állapotú fa, 57
juhar típusú elágazás, 57
kacor kés, 58
kálcium, 59
kaliptra, 58
kálium, 59
kallusz, 58
kallusz képződés, 58
kambium, 58
kambium kémelő, 58
kapillár, 58
kapilláris, 58
kapilláris vízemelés, 58
karabiner, 58
karcsúsági mutató, 58
kardfűrész, 58
karó, 59
karógyökérvérzés, 59
karózás, 59
kártevő károsította levél, 59
kedvezőtlen időjárás, 59
kedvezőtlen kémhatású talaj, 59
kémia, 59
kémiai axénia, 59
kémiai passzív ellenálló
képesség, 60
kényszernyugalom, 60
kéreg, 60
kéreg alapszövet, 60
kéreg elfagyás, 60
kéreg felszakadás, 60
kéreg hosszirányú, nyitott
repedése, 61
kéreg hosszirányú, zárt
repedése, 61

- kéreg keresztirányú repedése, 61
kéreg kímélő, 61
kéregcserélő szövet, 60
kéregképző szövet, 61
kéregrajzolat, 61
kéregsérülés, 61
kéregzúzódás, 61
kéreggyűrődés, 60
kéreggyűrű, 61
keresztmetszet vizsgálat, 59
keretes fűrész, 59
kertészeti fakivágás, 59
keserny, 59
késői fa, 61
késői pászta, 61
kétköteles biztosítás, 62
keton, 59
kéve kötés, 62
kezelési fogantyú, 59
kidőlés, 62
kikötözés, 62
kínai bajusz, 62
kis átmérőjű metszlap, 62
kisebb fagyrepedés, 62
kitolható gémszerkezet, 62
kitörés, 62
kivágásra érettség, 62
kiváló egészségi állapotú fa, 62
klór, 62
komposzt, 63
komposztálás, 63
kompresszor, 63
konténeres fa, 63
koordináta rendszer, 63
kopasz fej, 63
kopasz fejre metszés, 63
korai fa, 63
korai lombhullás, 63
korai pászta, 63
korhadás, 63
kórkép, 65
kórmeállítás, 65
kórokozó, 65
kórokozó károsította levél, 64
korona, 64
korona átmérője, 64
korona biztosítás, 64
korona köpeny, 64
korona kurtítása, 64
korona magassága, 65
korona megemelése, 65
korona részleges kurtítása, 65
korona szélessége, 65
korona szerkezete, 65
korona tisztulás, 65
korona váza, 65
koronaalap, 64
korona-állapot szorzó, 64
koronaforma, 64
koronaforma hibái, 64
Korschag módszer, 65
korszorzó, 65
kosár, 65
kovalens kötés, 65
köneny, 65
körbe fűzés, 65
körfont kötél, 65
kör-körös biztosítás, 66
kösejt, 66
kötél tűróképesség, 66
kötélcsiga, 66
kötélkímélő, 66
kötéllétra, 66
kötélmászás, 66
kötélöböl, 66
kötéltechnika, 66
kötőelem, 66
kötöző anyag, 66
központi hengert képző szövet, 66
központi tengely, 66
kritikus szélesség, 66
kúszónövények, 67
kutikula, 67
különleges koronaforma, 67
külponos fa, 67
külső bőr, 67
láncfűrész felcsapódása, 68
láncvezető, 68
láncvezető orra, 68
látócső, 68
lébeny, 69
lefejezés, 68
lefejezett korona, 68
lefelé szálló áramlás, 68
légsűrítő, 69
lehasadt ág, 68
lehasított ág helye, 69
lehordás, 69
lehorgonyzás, 69
leszakadt hánccs, 69
létra, 70
létramászás, 70
levélanalízis, 69
levéltrágyázás, 69
levélvizsgálat, 69
lezárt talaj, 69
lignin, 70
lomb mechanikai sérülése, 70
madárodú, 71
magas törzs, 71
magastörzszű sorfa, 71
magnézium, 71
magszedő létra, 71
magyar név, 71
mangán, 71
mankózás, 71
második korona, 71
másodlagos bőrszövet, 71
mászás kötéltechnikája, 71
mászó-ereszkedő gép, 71
mászógép, 72
mászókötél, 72
mászóvas, 72
megerősítési eljárás, 72
megközelítés, 72
megmacskásodott kötél, 72
megtámasztás, 72
megújító hajtások, 72
megújuló szövet, 72
mellbekötő, 72
mellékág, 72
mellékgyökér, 73
mellékgyökér rendszer, 73
mellmagasság, 73
mellmagassági átmérő, 73
mélynyugalom, 74
merev biztosító kötés, 73
mesterséges koronaforma, 73
metszés, 73
metszés erőssége, 73
metszés mértéke, 73
metszési seb, 73
metszlap, 73
metszlap kialakítása, 74
metszőolló, 74
mézga, 74
mikrodomácium, 74
mikorrhiza, 74
mikróorganizmus, 74
molekula, 74
monopodiális elágazás, 74
morfológiai axénia, 74
morfológiai rezisztencia, 75
munkaállomás, 75
műholdas helymeghatározó, 75
műszeres favizsgálat, 75
napégés, 76
nátrium, 76
nedves váladék, 76
nitrogén, 76
növedék fűrő, 76
növekedés, 76
növekedés követése, 76
növekedési együttható, 76
növekedési időszak, 76
növekedési öv, 76
növényorvos, 76
növénytan, 76
növényútlevél, 77
növényvédelem, 77
növényvédő szer, 77
nyálkás váladék, 78
nyári pászta, 78
nyesedék, 78
nyitott dréncső, 78
nyomott fa, 78

- nyomott villa, 78
 nyugalmi időszak, 78
 odú, 79
 odvas ág, 79
 odvas koronaalap, 79
 odvasodás, 79
 olajszennyezés, 79
 oldalkinyúlás, 79
 oldalosztódó szövet, 79
 oltási hely, 79
 oltóvessző, 79
 oltóviasz, 79
 ontogenezis, 79
 osztódó szövet, 80
 osztódógyűrű, 80
 oxigén, 80
 oxigén termelés, 80
 ozmózis, 80
 ökológia, 81
 ökológiai védekezés, 81
 önjáró emelőkosár, 81
 öntöző gyűrű, 81
 öntöző zsák, 81
 öregedő fa, 81
 ős osztódószövet, 81
 őszi pászta, 81
 palack törzs, 82
 palástsík, 82
 palástsíkra alakított
     metszlap, 82
 palástsíkra metszés, 82
 para alapszövet, 82
 parakambium, 82
 paraszövet, 82
 parkfa, 82
 passzív ellenállóképesség, 82
 passzív rezisztencia, 82
 peribléma, 82
 periciklus, 82
 periderma, 82
 perikambium, 82
 phloem, 82
 pili radis, 82
 pionir, 83
 plazma, 83
 pleroma, 83
 pók, 83
 posztinfekcionális
     ellenállóképesség, 83
 pozicionálás, 83
 pozicionáló kötél, 83
 prokambium, 83
 provantitiae, 83
 pruszik csomó, 83
 pseudo-dichotomikus, 83
 rácsszerkezetű emelő, 84
 radix, 84
 Radó Dezső, 84
 Radó-féle faértékelési
     módszer, 84
 raktározó gyökér, 84
 rávágás, 84
 reakció fa, 84
 régebbi kéregsérülés, 86
 rejtett odú, 84
 rendellenes ágak, 84
 rendellenes hajtások, 84
 rendellenes koronaszervezet,
     84
 rendellenes metszés okozta
     sérülés, 84
 rendellenesség csoport, 85
 rendellenesség fűcsoport, 85
 rendellenességek, 85
 rendes törzsmagasságú, 85
 repedés rögzítése, 85
 repedés-csúcs, 85
 repedt ág, 85
 részleges kurtítás, 86
 réteges feltöltés, 86
 réteges feltöltés levegőztető
     lyukakkal, 86
 rezisztencia, 85
 rezisztográf, 85
 ritkító metszés, 86
 romboló gyökér, 86
 rostacsó, 86
 rosz állású ágak, 86
 rögzítés helye, 86
 rögzítés irányszöge, 86
 rögzítő és szállító zóna, 86
 rögzítő fül, 87
 rönktámasz, 87
 röpnyílások törzsön, 87
 rövid hajtás, 87
 rövid kötél, 87
 rugalmas biztosító kötés, 87
 rügy, 87
 rügyecske, 87
 rügyhatározó, 87
 seb fa, 88
 sebformázás, 88
 sebgyógyulás, 88
 sebpárkány, 88
 sebperem, 88
 sebszél, 88
 sebszövet, 88
 sebtakaró, 88
 sejtállomány, 88
 sejtbel, 88
 sejtburjánzás, 88
 sejtfal, 89
 sejtürege, 89
 sekélygyökérzet, 89
 sérült ág, 89
 sérült korona, 89
 soliter, 89
 sorfa, 89
 sószennyezés, 90
 sövénynyíró olló, 90
 spider, 90
 spina, 90
 sportmászás, 90
 stabilitás, 90
 stand, 90
 statika, 90
 statikai megerősítés, 90
 statikai védőterület, 90
 statikai védőzóna, 90
 statikus kötél, 90
 statikus terhelés, 90
 sudár, 90
 sudaras korona, 90
 sugárgomba csomó, 90
 súlyosan beteg fa, 91
 sympodiális elágazás, 91
 szabad terület, 92
 szabadgyökerű fa, 92
 szabálytalan keresztmetszet,
     92
 szabályzó fehérje, 92
 szakértői szemrevételezés, 92
 szakító szilárdság, 92
 szakító terhelés, 92
 szállítási öv, 92
 szállító edény, 92
 szállító edény-rendszer, 92
 szállító sejt, 92
 szaporító anyag, 92
 száraz ágak, 92
 száraz gallyazás, 93
 száraz koronarészek, 93
 száraz levél, 93
 száraz talaj, 93
 szárazolás, 93
 szárazság, 93
 szárcsomó, 93
 szárított szerves trágya, 93
 szelek hava, 93
 szelekció, 93
 szélhez igazodó növekedés, 94
 széltépés, 94
 szélverés, 94
 személyi biztosítás, 93
 személyi biztosításra használt
     eszközök, 93
 szemrevételezés, 93
 szenszcens, 93
 szerelőkosaras kocsi, 93
 szervek újraépítése, 93
 szervestrágya, 93
 szerzett fogékonyság, 94
 szigetelt kosár, 94
 szíjács, 94
 szikeny, 94
 szívó ág, 94
 szívó gyökérzet, 94
 szklereida, 94
 szoliter fa, 94
 szorító csomó, 94

- szorító kötés, 94
 szórt likacsú, 94
 szöveti elhatárolódás, 94
 sztele, 94
 sztóma, 94
 táj- és kertépítész, 98
 talaj felső részének
   kiszárítása, 96
 talaj kémhatása, 96
 talaj lehordás, 96
 talaj rendellenességei, 96
 talaj szerkezete, 96
 talajcsere, 95
 talajcsere földszívóval, 95
 talajcsere kézzel, 95
 talajcsere kimosással, 95
 talajcsere levegőfújóval, 95
 talajélet élénkítése, 95
 talajfedés, 95
 talajfelhordás (feltöltés), 96
 talajjavítás, 96
 talajjavítás faültetés előtt, 96
 talajkeverék, 96
 talajöblítés, 96, 98
 talajrepedések, 96
 talajszellőztetés, 96
 talajszellőztető berendezés,
   97
 talajszellőztető kút, 97
 talajszellőztető lyuk, 97
 talajszellőztető lyuk készítése
   géppel, 97
 talajszellőztető lyuk készítése
   kézzel, 97
 talajszellőztető lyuk készítése
   nagynyomású levegővel, 97
 talajszellőztető lyuk készítése
   vizes fúróval, 97
 talajszennyeződés, 97
 talajszint változása, 98
 talajtakarás, 98
 talajtömörödés, 98
 támasztás, 98
 támasztó gyökér, 98
 támasztó penge, 98
 támrúd, 98
 támrudazás, 98
 tányérgyökérzet, 98
 tápanyag, 98
 tápanyag hiányos talaj, 98
 tápanyag kút, 99
 tápanyagfeltöltési útmutató,
   98
 tápanyaghiányt jelző növény,
   98
 táplálás, 99
 táplálék, 98, 99
 társaskocsi, 99
 társnév, 99
 tartóág, 99
 tartóágas korona, 99
 tavaszi hajtás, 99
 tavaszi pászta, 98, 99
 teeth per inch, 99
 teher kötél, 99
 teljes sebtakaró, 99
 teljes testheveder, 99
 teljeskörű favizsgálat, 99
 tenyészócsúcs, 99
 terhelt koronaalapot, 99
 természetes ágtisztulás, 99
 természetes korona, 100
 természetes trágya, 100
 természetes védekezés, 100
 termőföld, 100
 termőhely, 100
 terpesz, 100
 testheveder, 100
 tigmomorfogenezis, 100
 tiltott terület, 99
 timany, 100
 tolerancia, 100
 tomográfia, 100
 tomogramm, 100
 top handle chainsaw, 100
 torz korona, 100
 többtengelyű elágazás, 101
 többtörzsű fa, 100
 töltéssel rendelkező, 101
 töltött föld, 101
 tömörödött talaj, 101
 törési lécs, 101
 törési lépcső, 101
 törésveszély, 101
 törésvizsgálat, 101
 törpehajtás, 101
 törzs, 101
 törzs betakarása, 101
 törzs egyéb rendellenességei,
   101
 törzs élő része, 101
 törzs háromrétegű védelme,
   102
 törzs keresztirányú repedése,
   102
 törzs léces vastagodása, 103
 törzs rendellenes növekedése,
   104
 törzsmérő, 101
 törzsbe nőtt idegen tárgyak,
   101
 törzshasadás, 102
 törzshorpadás, 102
 törzsinjekciózás, 102
 törzskörméret, 103
 törzsmagasság, 103
 törzsodvasodások, 103
 törzsen folyadék megjelenése,
   103
 törzsen gombatermőtest, 103
 törzsen kúszónövény, 103
 törzsen moha, 104
 törzsen növényzet, 104
 törzsen zuzmó, 104
 törzsrepedések, hasadások,
   104
 törzssarj, 104
 törzsvastagság, 104
 törzsvédő gallér, 104
 tőzeg, 104
 TPI, 104
 trachea, 104
 tracheida, 105
 trágyalyuk, 105
 trágyázás tápanyagkutatkkal,
   105
 tudományos név, 105
 tükrözés, 105
 tűzőgép, 105
 UIAA, 106
 uralkodó szélirány, 106
 urban forester, 106
 urban forestry, 106
 út sorfa, 106
 utca sorfa, 106
 ültetési anyag, 106
 ültetett fa, 106
 ültető gödör, 106
 ültető lyuk, 106
 üres fahely, 106
 úrszelvény, 106
 úrszelvény biztosítás, 106
 úrszelvényt biztosító metszés,
   106
 vágásbiztos köté, 107
 vágásérettség, 107
 vágásforma, 107
 vágópenge, 107
 vágószerkezet, 107
 vakuolum, 107
 válaszfal, 107
 változó terhelés, 107
 városi fa, 107
 vastag gyökér, 107
 vázág, 107
 védekezési zóna, 108
 védelmi zóna, 108
 védőköpeny, 108
 vegetáció, 107
 vegetációs időszak, 108
 vékony gyökér, 108
 vélt ellenálló képesség, 108
 vérzés, 108
 vérző fa, 108
 veszélyeztetett terület, 108
 vessző, 108
 vezető lemez, 108
 vilány, 108
 villámcsapás, 108
 villámvédelem, 109

Lukács Zoltán Faápolási szakkifejezések

villás elágazás, 109
virágrügy, 109
vitalizálás, 109
vízben oldott só, 109
vízelvezetés, 109
vizes talaj, 109

vízhajtás, 109
vízszak, 109
vörös korhadás, 109
xilem, 110
xilofág, 110
xilofág gomba, 110

zavaró növényzet, 111
ZTV faápolás, 111
zsámoly, 111
zsanérelv, 111